

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 26

MIDDAGVERGADERING VAN WOENSDAG 7 FEBRUARI 1996

ACTUELE VRAGEN

ACTUELE INTERPELLATIES

BELEIDSBRIEF WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID

INTERPELLATIES

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES

RESOLUTIE BENAMING VLAAMSE RAAD

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Inhoud

Nr. 26

Woensdag 7 februari 1996
Middagvergadering

	Blz.
Berichten van verhindering	1313
Motie van orde	
Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure	1314
Sprekers : de heren Filip Dewinter, Willy Kuijpers, Paul Van Grembergen, Johan De Roo en Joris Van Hauthem	
Actuele vragen (Regl. art. 81)	
Actuele vraag van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de procedure voor de invoering van een benoemings- en programmastop in het onderwijs	
Actuele vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de benoemingsstop in het secundair onderwijs	1316
Actuele vraag van de heer Ludo Sannen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de problemen aan de afdeling Dramatische Kunsten van het RITS	1318
Actuele vraag van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de uitvoering van het Mestactieplan	1320
Actuele vraag van de heer Leo Cannaerts tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de gedragscode van Aquafin inzake hinder bij leidingwerken	1321
Actuele vraag van mevrouw Patricia Ceysens tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de organisatie van een drugsvrij popfestival	1321
Actuele vraag van mevrouw Kathy Lindekens tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over kankerpreventie	1323
Actuele vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het opstarten van teletekst op VTM	1323
Actuele vraag van de heer Jacques Timmermans tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de procedure voor de wijziging van de statuten van gemengde intercommunales	1323
Actuele vraag van de heer Willy Kuijpers tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de betrokkenheid van de Vlaamse regering inzake de verantwoordelijkheid van de Koning	1325
Actuele vraag van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het optreden van de Vlaamse regering inzake de verdediging van de politieke rechten van volkeren en culturen in Europa	1326
Actuele vraag van de heer Karel De Gucht tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de overheidssteun aan bedrijven die zich vestigen in Oost-Europa	1327

Actuele vraag van de heer Johan De Roo tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Vlaamse betrokkenheid bij het federale Toekomstcontract voor de Werkgelegenheid	1327
Samenstelling van de commissies	
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden	1328
Mededeling van de voorzitter	1328
Beleidsbrief Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999 – 164 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2	
Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het clusterbeleid van de Vlaamse regering	
Interpellatie van de heer Robert Voorhamme tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over zijn clusterinitiatieven	
Debat (Voortzetting)	1329
Sprekers : de heren Emiel Verrijken, Jean-Marie Bogaert, Robert Voorhamme, Jos Stassen, Herman Candries, Marino Keulen, Jos Geysels, Marc Olivier, André Denys en minister-president Luc Van den Brande	
Motie van aanbeveling	1348
Voorstel van resolutie van de heer Karel De Gucht c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad – 207 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	1348
Met redenen omklede motie van de heren Etienne Van Vaerenbergh en Herman Suykerbuyk tot besluit van de op 24 januari 1996 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de initiatieven van het Waalse Gewest met betrekking tot Voeren – 209 (1995-1996) – Nr. 1	
Hoofdelijke stemming	1349
Spreker : de heer Luk Van Nieuwenhuysen	
Met redenen omklede motie van de heer Joris Van Hauthem tot besluit van de op 24 januari 1996 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de initiatieven van het Waalse Gewest met betrekking tot Voeren – 210 (1995-1996) – Nr.1	
Hoofdelijke stemming	1351
Actuele interpellaties (Regl. art. 83)	
Actuele interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het aanleren van een tweede taal aan kleuters	1353
Sprekers : de heren Filip Dewinter, Willy Kuijpers en minister Luc Van den Bossche	
Met redenen omklede moties	1356
Actuele interpellatie van de heer Patrick Lachaert tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de draagkracht van het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan	1356
Sprekers : de heer Patrick Lachaert en minister Theo Kelchtermans	

Actuele interpellatie van de heer Ludo Sannen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het Fenixproject	1357
Sprekers : de heren Ludo Sannen, Jaak Gabriels, Karel De Gucht, Jan Caubergs en minister Eddy Baldewijns	
Met redenen omklede moties	1366
Actuele interpellatie van de heer Karel De Gucht tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, en de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de subsidiëring van filmprojecten	1366
Sprekers : de heren Karel De Gucht, Peter De Ridder, Wilfried Aers, Jean-Marie Bogaert, Joris Van Hauthem, Jos Stassen, Ludo Sannen en minister Eric Van Rompuy	
Met redenen omklede moties	1372
Actuele interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de oprichting en invulling van een Adviesraad van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel	
Actuele vraag van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over initiatieven van de Franse Gemeenschap ter ondersteuning van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel (Regl. art. 81, punt 5, c)	1372
Sprekers : de heren Etienne Van Vaerenbergh, Leo Goovaerts, Joris Van Hauthem, Michiel Vandenbussche en minister-president Luc Van den Brande	
Met redenen omklede moties	1379
Actuele interpellatie van de heer Guy Swennen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de niet-verlenging door het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap van de erkenning van multidisciplinaire teams	1379
Sprekers : de heer Guy Swennen, mevrouw Yolande Avontroodt, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jos Stassen en minister Luc Martens	
Actuele interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problematiek van het algemeen welzijnswerk	1385
Sprekers : de heer Jos Stassen, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heren Peter De Ridder, Michiel Vandenbussche, Etienne Van Vaerenbergh, Guy Swennen en minister Luc Martens	
Met redenen omklede motie	1390
Regeling van de werkzaamheden	1390

VOORZITTER : De heer Francis Vermeiren, onder-voorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.13 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

De heer De Batselier verontschuldigt zich. Het Bureau voert op dit moment voorbereidende gesprekken in verband met de opening van het nieuwe gebouw.

AANWEZIG

Wilfried Aers, Yolande Avontroodt, Sonja Becq, Georges Beerden, Ward Beysen, Jean-Marie Bogaert, Gilbert Bos-suyt, Louis Bril, Jozef Browaeys, Herman Candries, Leo Cannaerts, Georges Cardoen, Jan Cauberghs, Patricia Ceysens, Joachim Coens, Marc Cordeel, Frank Creyelman, Norbert De Batselier, Carl Decaluwé, Etienne De Groot, Karel De Gucht, Leo Delcroix, Herman De Loor, Anny De Maght-Aelbrecht, Julien Demeulenaere, Jos De Meyer, André Denys, Paul Deprez, Herman De Reuse, Peter De Ridder, Johan De Roo, Mia De Schamphelaere, Peter Desmet, Roland Deswaene, Freddy De Vilder, Jacques Devolder, Filip Dewinter, Fred Dielens, Marijke Dillen, Michel Doomst, Vera Dua, Paul Dumez, Freddy Feytons, Jaak Gabriels, Jos Geysels, Johnny Goos, Leo Goovaerts, Brigitte Grouwels, Veerle Heeren, Patrick Hostekint, Pieter Huybrechts, André Kenzeler, Marino Keulen, Willy Kuijpers, Patrick Lachaert, Herman Lauwers, Jacques Laverge, Kathy Lindekens, Carlos Lisabeth, Marcel Logist, Dominiek Lootens-Stael, Jacky Maes, Nelly Maes, Johan Malcorps, Hugo Marsoul, Erik Matthijs, Lydia Maximus, Trees Merckx-Van Goey, Marc

Olivier, Jan Penris, Leonard Quintelier, Didier Ramoudt, Ludo Sannen, Freddy Sarens, Johan Sauwens, Eddy Schuermans, Jef Sleeckx, Jos Stassen, Steve Stevaert, Felix Strackx, Herman Suykerbuyk, Guy Swennen, René Swinnen, John Taylor, Jacques Timmermans, Bruno Tobback, Maria Tyberghien-Vandenbussche, Arnold Van Aperen, Riet Van Cleuvenbergen, Walter Vandenbos-sche, Christiaan Vandenbroeke, Michiel Vandenbussche, Bart Vandendriessche, Marleen Van der Poorten, Mark Vanderpoorten, Kris Van Dijk, Christian Van Eyken, Paul Van Grembergen, Joris Van Hauthem, Mieke Van Hecke, Gilbert Vanleenhove, Jef Van Looy, Dirk Van Mechelen, Gracienne Van Nieuwenborgh, Luk Van Nieuwenhuysen, André Van Nieuwerkerke, Karim Van Overmeire, Marc Van Peel, Hugo Van Rompaey, Etienne Van Vaerenbergh, Peter Vanvelthoven, Roeland Van Walleg-hem, Tuur Van Wallendael, Mandus Verlinden, Francis Vermeiren, Christian Verougstraete, Emiel Verrijken, Cecile Verwimp-Sillis, Robert Voorhamme, Johan Weyts, Frans Wymeersch.

AFWEZIG MET KENNISGEVING

Ria Van Den Heuvel, Stefaan Platteau : gezondheidsre-den.

AFWEZIG ZONDER KENNISGEVING

Sonja Van Lindt.

MOTIE VAN ORDE

Voorafgaande vraag over de toepassing van de procedure

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, het spijt me dat ik me tot u moet richten met mijn opmerkingen en vragen. Bij afwezigheid van de heer De Batselier ben ik ervan overtuigd dat u hem als voorzitter waardig zult vervangen en dat u het reglement zult doen toepassen zoals het hoort.

Ik stel vast dat bij de actuele vragen door de heer Kuipers een vraag werd ingediend over de betrokkenheid van de Vlaamse regering inzake de verantwoordelijkheid van de Koning, uiteraard handelend, onder meer, over het gegeven dat de Koning tijdens zijn nieuwjaarstoespraak tot de gestelde lichamen zich heeft uitgesproken over de kwestie om ook aan kleuters al een tweede taal aan te leren. Dit is uiteraard een goede vraag van de heer Kuipers. Ik stel echter ook vast dat ik zelf over net hetzelfde thema een actuele interpellatie heb ingediend die na de actuele vragen aan de orde komt.

Ik lees in artikel 82, vijfde lid punt C, waarin duidelijk staat dat een vraag over hetzelfde onderwerp als dat van een overeenkomstig artikel 83 te behandelen interpellatie, overeenkomstig artikel 84 een plenair ingediende actuele interpellatie, bij de betrokken interpellatie wordt gevoegd en samen mee wordt behandeld.

Ik stel vast dat dit nu blijkbaar niet het geval is. Ook stel ik vast dat men de omgekeerde logica toepast wanneer het gaat om een actuele vraag van de heer Van Hauthem, waar eveneens een actuele interpellatie over wordt gehouden door de heer Van Vaerenbergh, met name over de oprichting en de invulling van een Adviesraad van Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel. In dit geval wordt de actuele vraag dan wel toegevoegd aan de actuele interpellatie.

Men laat dus vragen toe over onderwerpen waar al actuele interpellaties over zijn goedgekeurd. Het zou al te gemakkelijk zijn als men dat altijd op die manier zou toelaten. De actuele interpellaties zijn immers op voorhand bekend. Wie uiteindelijk de actuele interpellant wil voor zijn, hoeft dus alleen maar een vraag in te dienen, en de zaak is rond. Men gaat altijd voor de actuele interpellant. Dat kan dus uiteraard niet.

Daarentegen stel ik vast dat men arbitrair over hetzelfde onderwerp net het omgekeerde doet wanneer het gaat om een vraag van het Vlaams Blok die bij een actuele interpellatie hoort. Ik stel dus opnieuw een flagrante inbreuk op het Reglement vast en zou uiteraard graag willen dat u dit rechtzet.

De voorzitter : Dank u, mijnheer Dewinter. Ik probeer me in het standpunt van de voorzitter in te leven, die een beslissing ter zake heeft genomen. Ik veronderstel dat de logica in deze beslissing naar mijn mening erin bestaat dat de voorzitter vanuit een andere invalshoek heeft geoordeeld dat er twee verschillende ministers zijn.

De heer Kuipers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers : Mijnheer de voorzitter, ik zou erop willen wijzen dat er twee zaken gaande zijn. Mijn actuele vraag handelt over het constitutionele aspect, artikel 88 en 106 van de Grondwet. Dit heb ik ook zeer duidelijk in mijn tekst vermeld. Dit is een basisdiscussie, namelijk over de verhouding tussen de deelstaat Vlaanderen en het Belgische staatshoofd. Dat is één punt.

Ten tweede, er is de interpellatie over de nieuwjaarstoespraak van 30 januari voor de gestelde lichamen met het gedeelte over de meertaligheid. Hierover is een interpellatie ingediend. Dit zijn dus twee totaal gescheiden elementen en ook twee totaal verschillende materies.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Ik word hier geconfronteerd met de feiten. Ik heb de interpretatie van de voorzitter gehoord en zou dus durven voorstellen dat inderdaad, zoals deze heeft vooropgesteld, men nu tot de dagorde overgaat en met de actuele interpellaties begint.

De heer Filip Dewinter : Ik heb de indruk dat de heer De Batselier systematisch alle initiatieven die van het Vlaams Blok uitgaan op een of andere manier probeert te verschuiven en ervoor probeert te zorgen dat ze niet op de door het Reglement voorziene plaats aan de orde kunnen komen. Wanneer men artikel 82, vijfde lid, punt C leest, dan kan men niet anders dan tot deze conclusie komen. We blijven het niet nemen dat men op deze manier het Reglement overtreedt, alleen maar om één bepaalde fractie zoveel mogelijk uit het debat weg te houden en ervoor te zorgen dat ze zeker geen primeurs en actualiteitswaarden hebben. Dit kan niet meer. We zullen formeel protest aantekenen. Deze manier van handelen is ondemocratisch, niet legitiem en niet volgens het Reglement.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, ik kan u alleen medelen dat het niet de bedoeling is geweest van de heer De Batselier om zich aan dit debat te onttrekken. Hij is op aandringen van de bureauleden in hun vergadering gebleven. Ik word geconfronteerd met deze feiten. Ik kan alleen proberen de gedachtengang van de heer De Batselier te volgen.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, vanaf de volgende zitting zal ik bij iedere actuele interpellatie een actuele vraag indienen, die lichtjes anders zal zijn gefor-

Dewinter

muleerd dan de interpellatie. Dan wil ik wel eens zien of die ook allemaal aan de orde zullen komen bij de actuele vragen. U weet dat dit niet het geval zal zijn.

De voorzitter : Wilt u mij laten uitspreken ? Ik zeg u dat de heer De Batselier werd geconfronteerd met een vraag van het Bureau, en zich dus niet heeft onttrokken aan dit debat. Ik probeer zijn denkwijze te begrijpen. Ik zal uw ergernis aan hem mededelen. Het is dan aan de heer De Batselier om er zijn besluiten uit te trekken.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, ik begrijp uw probleem. De heer De Batselier, de voorzitter van de Vlaamse Raad is aanwezig in het gebouw : hij is aan het vergaderen met het Vast Bureau. Ik vind dat het bespreken van dit levensgroot probleem belangrijker is dan zijn aanwezigheid op het Vast Bureau. Daarom vraag ik de zitting te schorsen opdat de heer De Batselier hier even de problemen kan oplossen.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Degenen die hier deze morgen aanwezig waren, hebben gehoord dat de heer Van Hauthem toen in dezelfde context een vraag heeft gesteld. Tussen hem en de voorzitter heeft zich toen een gesprek ontpoppen dat ongeveer zeven of acht minuten heeft geduurd. Mijnheer Dewinter, tijdens het Uitgebreid Bureau is opnieuw over die zaak gediscussieerd. De heer De Batselier heeft gewoon het Reglement correct toegepast. Het stipuleert dat er actuele vragen kunnen worden gesteld en dat er actuele interpellaties kunnen worden ingediend.

Er is wel degelijk een probleem. Iedereen zal wel moeten erkennen dat er een chronologie zal moeten worden ingebouwd in het Reglement. Die chronologie is momenteel onvoldoende aanwezig. Ze dient te bepalen wat er moet gebeuren als er over eenzelfde onderwerp tegelijkertijd een actuele vraag en een actuele interpellatie worden ingediend. Deze problematiek zal moeten worden herbekeken.

De bedoeling was dat we ons daarover vrijdag aanstaande zouden trachten uit te spreken, als we het hebben over de werking van de nieuwe Vlaamse Raad. We zouden het bestaande Reglement trachten uit te zuiveren.

De voorzitter : Vooraleer ik nog iemand het woord verleen, wil ik vragen dit debat te voeren in een serene sfeer. Iedereen heeft het recht om een standpunt in te nemen. Ik vraag u daarom dat u niet begint te roepen.

De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers : Mijnheer de voorzitter, ik wil onderstrepen dat mijn actuele vraag over het grondwettelijke aspect handelt. Dat is een volkomen gescheiden as-

pect van de discussie. Het is ook dringend. Wat is de houding van de Vlaamse regering ten aanzien van het constitutionele facet ? In de tekst staat niet meer of minder dan dat.

Daarnaast sluit ik me aan bij de interpellatie, die een deel van de toespraak van het staatshoofd van 30 januari onder de loep legt. Persoonlijk zie ik ook niet in hoe deze vergadering reglementair of inhoudelijk kan zijn geschaad. Is de eeuwigheid afhankelijk van vijf minuten tussenruimte en van drie minuten tekst ? Ik begrijp het niet. De raadsleden schijnen de Belgische methodes over te nemen die ik twintig jaar lang heb meegemaakt in Kamer en Senaat, waarbij men elkaar via het Reglement te slim probeert af te zijn. Die filibuster is de Vlaamse Raad onwaardig. *(Applaus bij de SP en de VU)*

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer Kuijpers, we komen hierop terug, omdat er een verschil bestaat in de behandeling. Als de heer De Roo de discussie van deze morgen aanhaalt, moet hij ook zeggen waarom die discussie is begonnen : vorige vrijdag werd een actuele vraag over de adviesraad in Vlaams-Brabant ingediend, en pas nadien een actuele interpellatie.

Volgens het Reglement heeft de voorzitter natuurlijk volkomen het recht de actuele interpellatie te laten houden en de actuele vraag eraan toe te voegen. Maar volgens het Reglement heeft hij ook volkomen het recht de actuele interpellatie, die nadien is ingediend, om te vormen tot een actuele vraag, zodat beide worden samengevoegd en in het vragenuurtje samen aan de orde komen. Hij heeft daarvoor niet geopteerd, maar heeft wel de actuele vraag bij de actuele interpellatie gevoegd.

Nu stellen we vast dat er een mondelinge actuele vraag aan bod komt die na een actuele interpellatie over – laten we eerlijk zijn – net hetzelfde onderwerp is ingediend. Met wat jeu de mots zegt hij dat het toch niet helemaal over hetzelfde gaat. De actuele vraag mag nu wel doorgaan en de actuele interpellatie, over eigenlijk hetzelfde, zal pas daarna komen.

Deze manier van wegen, met twee maten en gewichten, hebben we willen aanklagen. Niets meer, maar ook niets minder.

De voorzitter : Ik probeer me even voor te stellen hoe de voorzitter heeft geredeneerd. Ik kan vermoeden dat de voorzitter ervan is uitgegaan dat het ene een onderwijskundig probleem is en het andere een probleem eigen aan de problematiek die we kennen.

Mijnheer Dewinter, ik weet dat u om een schorsing hebt gevraagd en dat het de traditie is dat daarop wordt ingegaan. Maar u krijgt zo dadelijk toch de gelegenheid, na

Voorzitter

het afhandelen van de actuele vragen, uw thesis nogmaals naar voren te brengen in deze vergadering. Ik vraag u daarmee rekening te houden, omdat u als dusdanig wordt geconfronteerd met de feiten zoals ze zijn en de moeilijkheden die zich aandienen.

Deze middag heeft de voorzitter in de vergadering en in uw bijzijn ook gewezen op de problematiek van de actuele vragen, de actuele interpellaties en de interpellaties. De voorzitter heeft erop aangedrongen dat we ons vrijdag eerstkomend hierover zouden bezinnen. Wat de heer Van Hauthem aanklaagt en waar hij misschien terecht de aandacht op vestigt, is een probleem dat zich vandaag stelt maar zich in hoge mate en zeer dikwijls kan stellen. Persoonlijk ben ik de mening toegedaan dat we ons daarover moeten beraden, omdat zeer veel raadsleden op welk moment ook en voor welke materie ook met de problematiek zullen kunnen worden geconfronteerd dat men door de actuele vraag wordt gedepasseerd, wanneer een interpellatie werd ingediend.

Mijnheer Dewinter, ik heb u zien knikken.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer de voorzitter, ik knik onder de duidelijke voorwaarde dat de actuele interpellaties onmiddellijk zouden aansluiten op de actuele vragen. Ik betreur het, maar ik geef toe dat ik in de verwarring van het einde van de morgenvergadering niet heb kunnen reageren. We mogen niet toegeven aan het andere spelletje om na de actuele vragen eerst het debat van deze morgen gedurende twee tot drie uur te laten plaatsvinden en de actuele interpellaties te verschuiven naar zes of zeven uur.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, vóór de vergadering deze middag werd afgesloten, hebben we unaniem – weliswaar vlug – besloten een wijziging aan te brengen in de dagorde. Na een beslissing die daarstraks unaniem is genomen, moet u begrijpen dat ik daar moeilijk op terug kan komen.

De heer Filip Dewinter : Een beslissing die we unaniem en vlug hebben genomen op het einde van een vergadering, kunnen we nu ongetwijfeld in consensus herroepen, als we dat zouden willen. U weet dat zeer goed.

Zo niet verzoeken we om een schorsing en vragen we dat de voorzitter zijn beslissing komt toelichten.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, ik stel voor dat u straks op deze kwestie terugkomt.

De heer Filip Dewinter : Ik vraag dat de voorzitter, die op honderd meter hiervandaan in vergadering is met het Vast Bureau, zijn beslissing komt verantwoorden.

De voorzitter : Rekening houdend met de traditie wordt de vergadering geschorst gedurende vijf minuten.

– *De vergadering wordt geschorst om 14.29 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 14.34 uur.*

De voorzitter : Collega's, we zullen de discussie niet opnieuw openen. De heer Dewinter stelt voor om de agenda te wijzigen. Omstreeks 12 uur werd deze agenda al gewijzigd. We moeten nu beslissen of we op het voorstel van de heer Dewinter kunnen ingaan. Ik vestig uw aandacht op het feit dat de beslissing, die omstreeks 12 uur met eenparigheid werd genomen, slechts door een nieuwe, unanieme beslissing kan worden gewijzigd. Vandaar dat ik voorstel dat er wordt gestemd, bij zitten en opstaan.

De leden die het voorstel van de heer Dewinter wensen aan te nemen, worden verzocht op te staan.

De tegenproef.

Het voorstel tot wijziging van de agenda wordt verworpen bij zitten en opstaan.

De heer Filip Dewinter : Ik had gevraagd dat de heer De Batselier, die in het gebouw aanwezig is, zijn motivatie bij de regeling van de werkzaamheden van de Vlaamse Raad zou toelichten. Dit is een noodzaak, en nu blijkt dat hij het Reglement met de voeten treedt. Waarom kan dat niet ?

De voorzitter : De inhoudelijke discussie werd al gevoerd ; we kennen uw standpunt ; en we kennen nu het standpunt van de vergadering.

ACTUELE VRAGEN (Regl. art. 81)

Actuele vraag van mevrouw Marleen Vanderpoorten tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de procedure voor de invoering van een benoemings- en programmastop in het onderwijs

Actuele vraag van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de benoemingsstop in het secundair onderwijs

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde actuele vragen van mevrouw Vanderpoorten tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenaren-

Voorzitter

zaken, over de procedure voor de invoering van een benoemings- en programmastop in het onderwijs en van de heer Huybrechts tot minister Van den Bossche, over de benoemingsstop in het secundair onderwijs.

Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte minister, collega's, mijn actuele vraag betreft de procedure die wordt gevolgd bij de totstandkoming van het decreet over de benoemingsstop, en niet de inhoud zelf.

Op 26 januari hebben de schooldirecties een omzendbrief, met in bijlage een afschrift van het voorontwerp van decreet, ontvangen. In die brief werd gemeld dat dit voorontwerp van kracht zou worden op 1 februari. Noch de Vlaamse raadsleden, noch de leden van de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid hebben deze omzendbrief ontvangen, laat staan dat ze daarover een discussie hebben kunnen voeren. Het is toch bijzonder vreemd dat de Vlaamse Raad, de decreetgever, via de omweg van de inrichtende machten de precieze inhoud van het voorontwerp moet vernemen.

Ook bij de bevolking heerst er onduidelijkheid. Want deze ochtend nog, vroeg een BRTN-journalist aan de heer Sarens of hij aan dat voorontwerp zijn fiat had gegeven. Waarop de heer Sarens moest verklaren dat dit tot op heden nog niet was gebeurd.

We stellen ook vast dat deze manier van werken absoluut niet overeenstemt met de inhoud van de nota van de heer De Batselier, waar voortdurend wordt gesproken over een nieuwe politieke cultuur en een herwaardering van dit Vlaams Parlement. Ik vind dat het getuigt van enige arrogantie om voorontwerpen van decreet rond te sturen naar andere betrokkenen, terwijl wij als Vlaamse parlementsleden er nog geen inzage in hebben gekregen. Ik wil de minister dan ook expliciet vragen of hij het als een normale gang van zaken beschouwt dat voorontwerpen terecht komen in scholen, terwijl de Vlaamse parlementsleden er nog geen inzage in hebben gekregen. Vindt hij dat dit strookt met de nieuwe politieke cultuur, waar we allen zo graag en zo veel over praten ?

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het verwondert me dat de minister op vraag van de Guimardstraat heeft beslist dat de tijdelijke benoemingsstop, waarvan we de tijdelijkheid nog zullen moeten afwachten, niet wordt toegepast op directiefuncties. Waarom staat de minister deze uitzondering toe ? Waarom deze politiek van twee maten en ge-

wichten ? De directie wordt wel benoemd, de zogenaamde gewone leerkrachten blijven in de kou staan.

Mijnheer de minister, gisteren heeft de grote baas van de Guimardstraat, de secretaris-generaal of de eerwaarde heer Boone, nog in een interview in de Gazet van Antwerpen verklaard dat er van hervormingsmaatregelen in het secundair onderwijs geen sprake kan zijn als de directies er niet achter staan. Is dat soms de reden waarom de minister voor een bepaalde groep van personen, namelijk de directies, deze uitzonderingsmaatregel toestaat ? De vraag van de secretaris-generaal om deze uitzondering ook toe te passen op onderdirecteurs en op werkplaatsleiders, beantwoordt de minister negatief. We kopen de directies om, geven de dames en de heren een vaste benoeming en in ruil verwachten we van hen dat ze het ons niet moeilijk maken als de enveloppefinanciering op tafel komt. Dat is een, psychologisch gezien, zeer goede zet van de minister, zoals we van hem gewoon zijn. Ik vrees echter dat zowel de minister als de Guimardstraat een kapitale fout hebben gemaakt : ze hebben er niet aan gedacht of er niet aan willen denken om de directies bij hun plannen te betrekken. Dat werd me persoonlijk bevestigd door zowel een aantal directeurs, als door de secretaris-generaal Boone zelf. Alles is gebeurd buiten de directeurs om. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat de directies deze positieve discriminerende maatregel van de hand wijzen, wat voor de minister en voor de Guimardstraat een pijnlijke zaak is. Zij wensen terecht niet dat er een wig wordt gedreven tussen henzelf en het onderwijzend personeel. Mijnheer de minister, ik vrees dat uw heers- en verdeelstrategie ditmaal niet werkt.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche (*Op de tribune*) : Voorzitter, collega's, mevrouw Vanderpoorten, ik weet niet of het gebeurde prijzenswaardig is. In het onderwijs bestaat sinds jaar en dag de eigenaardige gewoonte dat in vele gevallen ruim op tijd via een omzendbrief een beslissing wordt meegedeeld, die slechts bij decreet kan worden genomen. Dit is niet nieuw, ik kan u ontelbare voorbeelden opsommen. En dan is de formulering veel grover dan de mijne.

Zo is de formulering die alle omzendbrieven in de loop der jaren heeft gekenmerkt : het believe u volgende reglementering toe te passen vanaf die datum. Vervolgens wordt het drie tot vier maanden later aan het parlement voorgelegd – voorgangers van mij hebben deze methode ook toegepast – en wordt het met terugwerkende kracht goedgekeurd. Zo is het juridisch opnieuw sluitend. Misschien vindt men ze slecht, maar dit is een methode die jarenlang werd gebruikt en waaraan het parlement jarenlang niet echt vreselijk zwaar getild heeft. Ik aanvaard dat

Van den Bossche

volgens de Raad van State sinds de staatshervorming – en naar mijn mening juridisch zelfs ten onrechte – in het kader van een ingewikkelde materie allerlei dingen bij decreet en niet door middel van een gewoon besluit moeten worden beslist. Daardoor moet ik overigens regelmatig het parlement teisteren met genummerde olifant- of mammoetbesluiten, die alle mogelijke ongenietbare technische details bevatten. Maar het is nu eenmaal de beslissing van de Raad van State, dus laten we die maar uitvoeren.

Ik vind dat de mededeling keurig was. De data kloppen, tussen haakjes, niet : als ik het me goed herinner, nam de regering op de 26ste van die maand de beslissing en kwam de brief twee dagen later, op de 28ste aan. Ik dateerde de brief echter op de dag dat de regering haar beslissing nam. Dat is evenwel niet belangrijk. Op die datum heeft de regering in elk geval een voorontwerp goedgekeurd dat, indien ook goedgekeurd door de Vlaamse Raad, vanaf 1 februari van kracht zal worden. Wettelijk gezien is dit een volkomen correcte mededeling : de regering heeft iets goedgekeurd, het parlement moet dit nog doen, en het voorontwerp treedt pas in voege wanneer die goedkeuring er is. De voorwaardelijkheid is dus inbegrepen. In vergelijking met de onderwijspraktijk van vele jaren is dit een uitermate legalistische en keurige manier van meedelen. Van alles wat u er dus achter zoekt, is dus niets werkelijkheid.

Men zou ook kunnen vragen waarom ik dat nu gedaan heb. Het was toch niet nodig ? In één van de netten begint de procedure echter op 1 februari. Nu moet ik sommigen van u een door de vakbonden wat graag gebruikte redenering niet leren. Dat is trouwens een redenering waar ik gedeeltelijk begrip voor kan opbrengen, zoals ik getoond heb in het kader van het HOBU-decreet, toen gelijkaardige maatregelen van tijdelijke aard werden genomen. De vakbond verklaarde toen, dat het niet opgaat om, op het ogenblik dat een procedure ingezet is en de verwachting wordt gewekt dat deze een jaar of elf maanden nadien in een vaste benoeming zal resulteren, deze verwachting weg te nemen zonder iemand er voorafgaandelijk van te verwittigen dat die procedure niet met zekerheid tot een vaste benoeming zal leiden. Dat is immers niet eerlijk. Ik geef dat toe en heb dat toen, in het kader van de HOBU-onderhandelingen, ook toegegeven. Nu was de zaak vrij eenvoudig : indien we opnieuw hetzelfde spel beleven, waarbij de tijdelijke maatregelen een jaar zouden worden toegepast, dan belanden we voor een deel naast het vooropgestelde doel. Ik wilde dus ook eerlijk zijn tegenover de personeelsleden, die ook belangrijk zijn. Alles is blijkbaar afhankelijk van het ogenblik : het ene ogenblik is het parlement het hoogste goed, terwijl op een ander ogenblik de heer Sannen de leerkrachten vanaf de

tribune tot hoogste goed promoveert. In deze kwestie draag ik nu voor één keer de goedkeuring weg van de heer Sannen, in die zin dat de leerkracht op die manier tijdig werd ingelicht. Indien het parlement dit goedkeurt, is hij of zij er met andere woorden niet zeker van dat de procedure die begint op 1 februari in een vaste benoeming zal resulteren. Meer dan dat is er niet en mijns inziens is dit perfect mogelijk in een volkomen open cultuur.

Ten tweede is er de geschiedenis van de directiefuncties. In mijn voorontwerp stond dit niet.

De voorzitter : Mijnheer de minister vice-president, de spreektijd is beperkt en voor iedereen dezelfde, ook voor een minister. Ik vraag u dan ook om te synthetiseren en af te ronden.

Minister Luc Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik heb een half uur gewacht ! U was een kwartier te laat om de vergadering te openen ! Ik heb daarover ook niets gezegd ! Als dat uw mentaliteit is, dan zeg ik niets meer en dan zal ik de vraagsteller in kwestie persoonlijk antwoorden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Ludo Sannen tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de problemen aan de afdeling Dramatische Kunsten van het RITS

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Sannen tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over de problemen aan de afdeling Dramatische Kunsten van het RITS.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de naweeën van de herstructurering van het hoger onderwijs deinen nog altijd uit. We hoeven de krant maar open te slaan, om de problemen in de autonome hogeschool Erasmus zo uitgesmeerd te zien. Het gaat dan om problemen die zich voordoen in het departement dat vroeger het RITS werd genoemd, en dan vooral in de afdeling Dramatische Kunsten.

Veel heeft natuurlijk te maken met het feit dat de enveloppe is berekend op bepaalde gegevens die voorafgaand

Sannen

duidelijk waren. Het organiseren van de fusie en de hele herstructurering die een en ander meebrengt, slorpt blijkbaar heel wat middelen op en daardoor is er een grotere voorafname door de centrale directies. De doorstorting naar de departementen verloopt niet gelijkmatig met vorige jaren.

Het zijn vooral de kunstafdelingen die zich op dat vlak roeren. Er is niet alleen het RITS ; we hebben Emiel Van develde gekend.

Mijnheer de minister, deze zaak dreigt te escaleren. Er zijn niet alleen problemen tussen het departementshoofd en de directie, er zijn ook studenten die zich willen inschrijven aan een andere afdeling Dramatische Kunsten en er worden geweigerd. Er zijn docenten die collectief hun ontslag aanbieden, enzovoort. Er is duidelijk een escalatie merkbaar waarbij de ouders machteloos aan de kant staan te kijken. Ondertussen dreigt een academiejaar voor hun kind verloren te gaan.

Mijnheer de minister, u zult wellicht antwoorden dat het hier om een aangelegenheid gaat die een autonome school eigen is, en daarom moet die school haar aangelegenheden en problemen op een volwassen manier zelf proberen op te lossen.

De vraag die ik u wil stellen is echter van een andere orde. Er wordt op dit moment een onderwijsbeleid gevoerd, waarbij de autonomie steeds meer naar de scholen wordt doorgeschoven – in de toekomst zal dit ook in het secundair onderwijs gebeuren – waarbij de taken en verantwoordelijkheden van de departementen worden verkleind.

Is hier geen nieuwe rol weggelegd voor de departementen ? Als een dergelijk onderwijsconflict zo uit de hand loopt, stel ik mij de vraag of de minister geen verantwoordelijkheid draagt om een soort bemiddelingsrol te spelen, naar analogie met de bemiddelingstaken die de minister van Tewerkstelling soms op zich neemt bij bepaalde sociale conflicten.

Mijnheer de minister, denkt u eraan om in te grijpen in dit geëscaleerde conflict ? Uiteindelijk dreigen de studenten en hun ouders de dupe te worden van dit onderwijsconflict.

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal beginnen met het antwoord op de vorige vraag. Ik was niet van plan de directiefuncties uit te zonderen. In de loop van de onderhandelingen is duidelijk gebleken dat de inrichtende macht aan de

tafel bereid was tot een compromisoplossing. De vakbonden waren hiertoe echter niet bereid, omdat zij zich al in september op een neen hadden vastgepind en alleen een neen kon hen bevredigen.

Derhalve stelde zich wel degelijk in de loop van de onderhandelingen de uitdaging met wie een akkoord mogelijk was. De heer Boone heeft dat toen geargumenteed op twee lijnen.

Ten eerste was er de inhoudelijke lijn, met name de belangrijke rol die directies, benoemden en al wie belangrijke functies uitoefent zal spelen in het hele proces.

Ten tweede bepleitte de heer Boone de uitzondering ook om duidelijk aan te tonen dat de hele operatie schaalvergroting niet een operatie schoolfusie is, de scholen kunnen blijven zoals ze nu zijn. Het gaat om het beheren van sommige elementen eigen aan het schoolwezen zelf.

Om die twee redenen heb ik in overeenstemming met de sfeer van de onderhandelingen een akkoord afgesloten waardoor de tekst van het voorontwerp gewijzigd is en in gewijzigde versie naar de Raad van State zal gaan.

U vond dat een en ander niet meteen correct zou zijn. Ik kan echter moeilijk met alle directeurs onderhandelen, zij zijn vertegenwoordigd door de Guimardstraat, dus het vertegenwoordigingsprincipe aanvaard ik op dat vlak. U citeert zo graag de VLOR, maar in wezen is het niet anders dan een vergadering van vertegenwoordigers. We leven met dit soort vertegenwoordiging en het feit dat nu een vertegenwoordigend orgaan van directies dit van de hand heeft gewezen, is voor de verantwoordelijkheid van de betrokken persoon. Ik heb mij niet afgevraagd of hij al zijn leden heeft bevraagd. Gisteren heb ik alleszins een directeur ontmoet die niet bevraagd was.

Dan kom ik tot de vraag van de heer Sannen. In uw eigen vraagstelling hebt u mij het antwoord al gegeven. Het is wel degelijk mijn verantwoordelijkheid.

Men heeft me in het verleden één keer gevraagd om te bemiddelen. Ik meen me te herinneren dat ondermeer Stijn Coninckx die vraag heeft gesteld. Ik heb dat dan ook gedaan en het resultaat was een bedrag van ruim 15 miljoen frank voor investeringsgoederen. In sommige kranten is verschenen dat er brieven naar mij zouden zijn verstuurd, maar tot vandaag heb ik ze nog niet ontvangen. Ik kan dus maar bemiddelen als men mij dat vraagt.

De heer Ludo Sannen : Uw antwoord is duidelijk. U bent bereid te bemiddelen indien u dat wordt gevraagd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de uitvoering van het Mestactieplan

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Dua tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de uitvoering van het Mestactieplan.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het mestdecreet is pas enkele weken van kracht en we stellen vast dat er reeds heel wat fout gaat. Indien we op deze manier doorgaan, zal dit Mestdecreet niet bijdragen tot een verbetering, maar tot een verslechtering van de milieukwaliteit. De feiten op een rij.

Ten eerste. De bestendige deputatie van West-Vlaanderen heeft tijdens de voorbije twee maanden tweehonderd vergunningen voor een uitbreiding van varkensstallen goedgekeurd. Dit betekent dat de varkensstapel in Vlaanderen met zowat 100.000 eenheden zal aangroeien. Blijkbaar heeft de bestendige deputatie het nodig geacht om, in afwachting van de publikatie van het mestdecreet, geschenkjes uit te delen aan de boeren. Heeft uw administratie gebruik gemaakt van de bestaande beroepsprocedure waardoor u de eindbeslissing neemt bij het toekennen van vergunningen ?

Ten tweede. Bijna alle industriële bedrijven slagen erin, zij het meestal op slinkse wijze, om te beantwoorden aan de definitie van gezinsveeteeltbedrijf. U begrijpt dat, als alle industriële bedrijven gezinsveeteeltbedrijven worden en dus kunnen genieten van alle versoepelingen in het mestdecreet, er van de milieudoelstelling niet veel zal worden gerealiseerd.

Ten slotte worden er in kwetsbare gebieden blijkbaar fictieve contracten afgesloten tussen boeren, waarbij in theorie wordt verondersteld dat de mest naar een ander gebied wordt vervoerd, terwijl de mest in de praktijk wordt gedumpt op maïsvelden in deze kwetsbare gebieden.

We hebben het mestdecreet sterk bekritiseerd en al deze feiten geven ons daarin gelijk. Bent u zich bewust van de ernst van de situatie ? Bent u bovendien van plan in te grijpen ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het is, mijns inziens, nog wat vroeg om nu al conclusies te trekken over het mestactieplan dat nog maar één maand van kracht is. Toch houd

ik ernstig rekening met de signalen die ons ter zake bereiken.

Het is juist dat er heel wat vergunningen tot uitbreiding zijn aangevraagd. Deze aanvragen zullen zeer kritisch worden bekeken, maar we moeten ook rekening houden met de toen vigerende wetgeving. De nieuwe regeling wordt van kracht vanaf 1 januari 1996. We zullen, samen met de bestendige deputaties, de violen op mekaar trachten af te stemmen om een verschillende interpretatie te vermijden.

Ook wat de nepcontracten betreft is het voorbarig te veralgemenen. Hier bestaan ook een aantal controlemechanismen die we zullen toepassen. Men kan perfect het transport opvolgen door middel van de contracten die met een erkende vervoermaatschappij moeten worden afgesloten.

Er zijn ook duidelijke afspraken gemaakt wat betreft de definitie van een gezinsveeteeltbedrijf. Ik ben er trouwens niet rouwig om dat er een aantal bedrijven die omschakeling maken.

Het Vlaams Agrarisch Centrum beklemtoont dat een gezinsbedrijf meer tewerkstelling creëert dan een niet-gezinsbedrijf. Bovendien heeft de omzetting in een gezinsbedrijf een positieve invloed op de milieukwaliteit. Een beperkte omzetting van industriële bedrijven in gezinsbedrijven is een positieve evolutie.

Uw bewering dat één organisatie de informatiecampagne voor haar rekening moet nemen, is niet correct. De Vlaamse Landmaatschappij en de Mestbank leveren enorme inspanningen inzake voorlichting van de beroepsorganisaties. De overheid stelt voldoende informatie-materiaal ter beschikking van deze organisaties. Bovendien zal de overheid informatie verstrekken op manifestaties zoals Agribex.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, ik beklemtoon dat u een omzendbrief had kunnen sturen naar de bestendige deputaties. Ik hoop dat een aantal aanvragen in beroep zullen worden afgewezen.

Ik ga niet akkoord met uw standpunt inzake het gezinsveeteeltbedrijf. U schildert de situatie veel te rooskleurig af. De omschakeling van industriële veeteelt naar gezinsbedrijf gebeurt enkel in theorie. Er worden alleen maar fictieve facturen opgesteld zodat een industrieel bedrijf kan genieten van de meer soepele bepalingen van het Mestactieplan inzake het gezinsbedrijf. Ik besluit dat het door de Vlaamse Raad goedgekeurd Mestdecreet geen goed decreet is. Agalev zal niet nalaten u ter zake te interpellieren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Leo Cannaerts tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de gedragscode van Aquafin inzake hinder bij leidingwerken

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Cannaerts tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de gedragscode van Aquafin inzake hinder bij leidingwerken.

De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vorige week heeft Aquafin een gedragscode voor de aannemers bekend gemaakt inzake de hinder bij openbare werken. De gedragscode handelt over de informatie en de voorzorgsmaatregelen die de aannemers ter zake moeten uitwerken. Alhoewel dit document een goed initiatief is dat de omwoners informatie biedt, betreur ik dat de code onvoldoende aandacht besteedt aan de specifieke noden van de KMO's en de winkelcentra. Ik staaf mijn opmerking met een aantal voorbeelden.

Ten eerste, de periode van voorinformatie vooraleer de werken aanvangen, bedraagt 4 weken. Deze periode houdt geen rekening met de textielhandel die bestellingen meer dan 18 maanden op voorhand moet doormelden. De werken kunnen heel wat invloed hebben op de verkoopcijfers van dergelijke zaken. De voorinformatieperiode is eveneens te kort voor ondernemers die van plan zijn zelf renovatiewerken uit te voeren.

Ten tweede, de gedragscode bevat geen bepalingen inzake planning van de werken en de signalisatie er van. In heel wat gevallen voert Aquafin werken uit zonder hierover overleg te plegen met de lokale besturen of uitvoerders van andere nutsvoorzieningen. Een betere coördinatie tussen de verschillende actoren komt niet alleen de planning van de werken ten goede maar beperkt ook de uitvoeringstermijnen en de hinder.

Ten derde, alhoewel de gedragscode bepalingen bevat inzake de minimale uitvoeringstermijnen, besteedt hij onvoldoende aandacht aan specifieke maatregelen inzake drukke winkelcentra.

Mijnheer de minister, bent u bereid Aquafin specifieke maatregelen op te leggen ? Zo ja, overweegt u een samenwerking ter zake met uw collega van Openbare Werken zodat een algemeen lastenboek kan worden opgelegd ?

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik stel vast dat de heer Cannaerts de gedragscode positief beoordeelt die Aquafin heeft afgesloten met de wegenbouwers. Ik beklemtoon dat de Vlaamse overheid niet rechtstreeks is betrokken bij het tot stand komen van deze code. Ik ga akkoord met uw opmerkingen ter zake. Inzake signalisatie werden er reeds afspraken gemaakt. De uitvoering, de termijnen en de methodiek zijn vastgelegd.

De overeenkomst bepaalt dat er een planning is, die een jaar in beslag mag nemen. Gedurende dat jaar moet door de gemeentebesturen preventief worden opgetreden op het vlak van de veroorzaakte hinder. Indien mogelijk moet worden ingegaan op de suggesties van de omwonenden. Dit is niet uitsluitend de taak van de NV Aquafin. Ook de gemeenschap, vertegenwoordigd door de gemeenten, moet hierin een zeer belangrijke rol spelen. Ik beweer niet dat zij de laatste inbreng moeten leveren omdat de kostprijs hierdoor mede wordt bepaald, wat u overigens terecht hebt aangehaald. Men wil uiteraard trachten de kostprijs redelijk te houden. Het inkorten van de termijnen om de hinder tot het minimum te beperken, heeft onvermijdelijk een stijging van de kostprijs tot gevolg. De idee van een lastenboek, waarin voorwaarden en afspraken worden opgenomen, vind ik een goede suggestie. Ik zal in die zin afspraken maken met de minister van Openbare Werken en met de provinciebesturen ten einde voorstellen uit te werken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw Patricia Ceysens tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de organisatie van een drugsvrij popfestival

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Ceysens tot mevrouw Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over de organisatie van een drugsvrij popfestival.

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, Opkikker '96 is de naam van het drugsvrij popfestival dat de minister dit jaar nog wil organiseren en waarvoor zij maar liefst 10 miljoen frank uittrekt. Mevrouw de minister, we hebben in de kranten kunnen lezen dat u als een tweede Herman

Ceysens

Schuermans op zoek gaat naar popgroepen om hieraan mee te werken. Na de overheid als eigenaar van een wierploeg, krijgen we nu de overheid die in concurrentie treedt met Torhout-Werchter en Marktrock. Hoe gaat u garanderen dat het om een drugsvrij popfestival zal gaan ? Als ik goed ben ingelicht, verbiedt onze strafwet het gebruik van drugs en zou men eigenlijk op alle festivals controles moeten uitvoeren. Of gaat u nu een uitzondering maken en gedogen dat op alle festivals drugs worden gebruikt behalve op het drugsvrij popfestival van de overheid ? Eigenlijk kan dan hetzelfde worden gezegd van een aantal cafés. Iedereen weet dat op dit ogenblik in sommige cafés drugs worden verhandeld. Wat zal de overheid hiertegen inbrengen ? Is het openen van een drugsvrij café misschien de volgende stap ? Ik kan nog verder gaan en een parallel trekken met de hormonennaffia. Zullen we ooit nog meemaken dat de overheid een barbecue met hormonenvrij vlees organiseert ? Dit is toch werkelijk de wereld op zijn kop !

Met alle respect voor de drugspreventie, vraag ik me toch af of het de taak is van de overheid om 10 miljoen frank vrij te maken voor een popfestival terwijl 6 miljoen frank wordt gereserveerd voor de registratie, wat in feite een echt preventief middel is. Hoe garandeert u dat dit popfestival werkelijk drugsvrij zal worden ? Meent u nu werkelijk dat dit een taak is van de overheid ? (*Applaus bij de VLD en het VB*)

De voorzitter : Minister Demeester-De Meyer heeft het woord.

Minister Wivina Demeester-De Meyer (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, indien mevrouw Ceysens mijn drugsnota, die gisteren in de commissie ter beschikking werd gesteld, goed had gelezen, zou zij weten dat de show die zij daarnet heeft opgevoerd niets met de zaak te maken heeft. (*Rumoer bij de VLD*)

Zij geeft een verkeerd beeld van hetgeen in de maatschappij leeft. Diverse studies wijzen uit dat 85 percent van de jongeren geen drugs gebruiken. Het is precies om dit gedeelte van de jongeren een hart onder de riem te steken, dat we menen deze middelen te moeten besteden. In de drugsnota kunt u lezen dat we met de scholen voorbereidingen willen treffen ten einde de jongeren de vrijheid te geven niet voor drugs te kiezen. Uit de gegevens blijkt dat 85 percent van de jongeren inderdaad geen drugs gebruiken. U zult de gelegenheid hebben hierover diepgaande discussies te voeren. We zijn volop bezig met de voorbereiding hiervan. Uit de vele reacties die ik reeds heb gekregen, blijkt dat vele jongeren willen getuigen dat zij geen drugs gebruiken.

Het is zeker niet de bedoeling om louter een popfestival te organiseren, maar wel om een dag te organiseren, waarop workshops zullen worden gehouden en informatie

zal worden verstrekt. Ik heb inderdaad gezegd dat ik een drugsvrije popgroep zal uitnodigen. Ik heb inmiddels reeds enkele kandidaturen ontvangen. Er zijn blijkbaar genoeg groepen die hieraan willen meewerken. We zullen ongetwijfeld de gelegenheid krijgen om samen in de commissie een keuze te maken.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Mevrouw de minister, u heeft mijn vragen niet beantwoord. Ik zal wel uw aantijging beantwoorden. U heeft die drugnota wel aan de pers verspreid maar ik heb ze pas ontvangen nadat ik zelf getelefoneerd heb naar uw kabinet. Gisteren, een week nadat u ermee in alle kranten had uitgepakt, hebben we een kopie gekregen. Uw hoffelijkheid komt te laat. In de nota staat wel degelijk dat er zo'n festival wordt georganiseerd. Ik citeer uit de kranten. Uw volgende argument zal wel zijn dat die dat weer slecht hebben weergegeven : dat u op zoek bent naar een goede drugvrije popgroep om dit festival, waarvoor u slechts 10 miljoen frank uittrekt, te organiseren.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Mevrouw, ik ben inderdaad op zoek naar een groep en ik zal inderdaad een dag organiseren met workshops voor scholen. We zullen ook tien groepen een opkikker geven van 100.000 frank. Ik vind dat u de hele nota eens moet lezen. Laat ons de komedie over wat u voorstelt en wat u niet voorstelt overslaan. De dag dat de nota aan de regering is overgemaakt is ze ook aan het parlement overgemaakt. Het vroeg natuurlijk tijd om ze te drukken maar we krijgen nog genoeg de gelegenheid om ze grondig te bespreken. U hebt gisteren trouwens de gelegenheid daarvoor gekregen, ik was gedurende drie uur ter beschikking van de commissie. (*Rumoer*)

De heer Paul Van Grembergen : Als u minister wil zijn zal u de Vlaams Raad moeten respecteren.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : We respecteren de Vlaamse Raad en we hebben gisteren drie uur uitvoerig over het gezondheidsbeleid kunnen spreken. Mevrouw Ceysens heeft trouwens bijzonder boeiende opmerkingen gemaakt maar ze heeft niet de vraag gesteld die ze vandaag heeft gesteld.

De voorzitter : Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : Ik meen dat de waarheid haar rechten heeft. Het is zo dat ik met de commissiesecretaris contact heb opgenomen de dag dat dit allemaal in de kranten stond. Ik wou weten of de drugnota binnen was. Men heeft mij daarop negatief geantwoord en gisteravond heeft u de nota meegebracht naar de commissie. We hebben gisteren de welzijnsbeleidsbrief besproken. Uw drugnota heeft u aan het einde van die commis-

Ceysens

sie aan iedereen nagelaten. Ze was niet gedrukt door de Vlaamse Raad maar door uw kabinet.

Minister Wivina Demeester-De Meyer : Daar bestaat duidelijk een misverstand, de drugnota is in het parlement sinds enkele dagen en wordt in druk gegeven. Ik heb ze u gisteren gegeven zodat u ze kon inkijken. Ik denk dat het de bedoeling is dat nota's gezamenlijk worden besproken. U kan zeggen dat u dat niet wil, dat is geen enkel probleem. Als u vindt dat daar geen middelen moeten aan besteed worden, dan zal de commissie dat bespreken. Ik ben volop bezig met de organisatie van die dag en ik zal u op de hoogte houden van mijn verdere plannen.

De voorzitter : Uw woorden schieten uw gedachten soms voorbij, mevrouw Ceysens, als u nu wil afronden ?

Mevrouw Ceysens heeft het woord.

Mevrouw Patricia Ceysens : We hebben de nota pas gisteravond gekregen maar ik ben daar niet over begonnen. Ik had het over de inhoud en ook daar heeft u niet geantwoord op mijn vragen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw Kathy Lindekens tot mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, Vlaams minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid, over kankerpreventie

De voorzitter : Deze actuele vraag werd ingetrokken.

Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Carl Decaluwé tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het opstarten van teletekst op VTM

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Decaluwé tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over het opstarten van teletekst op VTM.

De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé (Op de tribune) : Mijnheer de minister, 1 februari brengt telkens wat vernieuwing in het Vlaams medialandschap. Dit jaar is VTM met een eigen teletekst begonnen. Op zich is dat een heuglijk feit. Maar

ik zag dat zij op de bladzijden 170 tot 174 produkten aanbieden en omschrijven, met prijsvermelding, om een soort van televerkoop te organiseren. VTM beweert dat dit duidelijk een systeem van teletekst is en niet van televerkoop omdat de kijker kan kiezen deze bladzijden al dan niet te raadplegen.

Ik weet ook dat televerkoop nauwkeurig is gedefinieerd in de Europese richtlijn. Ook in artikel 90 van de mediawet wordt televerkoop verboden. Mijn vraag is concreet : bent u het eens met de interpretatie van VTM dat het niet over televerkoop gaat maar over een vorm van integratie in teletekst ? Indien het toch televerkoop zou zijn, gaat u dan optreden ?

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijnheer Decaluwé, ik moet u ontgoochelen, maar ik heb nog niet de kans gehad om naar de teletekst van VTM te kijken. Ik ben zelfs nog niet aan bladzijde 150 toegekomen.

In onze omroepcodex hebben we televerkoop gedefinieerd als de rechtstreekse aanbieding van produkten of diensten aan het publiek met het oog op verkoop, aankoop of verhuur van produkten of het verrichten van diensten. Ik moet eens bekijken wat daar gebeurt en dit toetsen aan de wetgeving. Nu kan ik hierover geen uitspraak doen.

De voorzitter : De heer Decaluwé heeft het woord.

De heer Carl Decaluwé : Indien blijkt dat men een juridische overtreding begaat, bent u dan bereid om op te treden ?

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : We moeten eerst zien wat er gebeurt, vaststellen of het juridisch al dan niet door de beugel kan en dan eventueel stappen ondernemen. Ik wil niet op de feiten vooruitlopen. U stelde deze vraag deze morgen om elf uur, we zijn op dit ogenblik nog niet in staat daarover een oordeel te vellen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Jacques Timmermans tot de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de procedure voor de wijziging van de statuten van gemengde intercommunales

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Timmermans tot de heer Peeters, Vlaams minister

Voorzitter

van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting, over de procedure voor de wijziging van de statuten van gemengde intercommunales.

De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de gemeentebesturen ontvingen onlangs een schrijven van de financieringsintercommunales en later ook van de energie-intercommunales, met het verzoek om vooruit te lopen op het einde van die gemengde intercommunales, distributiesystemen dus, om vooralsnog een nieuwe beslissing te nemen voor een termijn van 18 jaar.

Men heeft nu al de data van de algemene vergaderingen vastgelegd op 25 of 26 april. Er zijn echter ook vastgelegde vergaderdata voor de gemeenteraden en de commissies die voor deze aangelegenheden bevoegd zijn. Dit belangrijke dossier overvalt ons.

We moeten van onze gemeentelijke autonomie gebruik kunnen maken om hierover met kennis van zaken te oordelen. We vinden de periode heel kort. Men schrijft ons dat we geacht worden ons te onthouden, indien wij geen standpunt hebben ingenomen tijdens die statutair voorziene periode van 90 dagen. Ik kan mij voorstellen dat deze regel voorgeschreven werd uit het oogpunt van de continuïteit van een intercommunale. Men anticipeert hier op de bestaansduur van die intercommunale. Daar is geen noodzaak toe.

Ons gemeentebestuur wenst bijkomende informatie omtrent de voordelen die daaraan verbonden zijn. We hebben op dit moment niet alle elementen om daarover met kennis van zaken te discussiëren en te beslissen. Ons gemeentebestuur heeft niet de kans grondig te beraadslagen en van antwoord te dienen. We kunnen geen standpunt innemen voor 26 april, waarop men ons gaat zeggen dat we ons onthouden. Ik vind dat niet correct.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, het probleem dat door de heer Timmermans is aangehaald, verwijst eigenlijk voor een stuk naar de wet op de intercommunales. Deze wetgeving voorziet op zich niet onmiddellijk een termijn. Het is wel voorzien dat er bepaalde statutaire bepalingen kunnen zijn – en hier zijn die er inderdaad ook wel – dat men zich, als aandeelhouder, binnen een bepaalde termijn moet uitspreken, wat betreft de vereniging zelf natuurlijk. In een omzendbrief van 1989 wordt in dit verband inderdaad ook voorzien dat de gemeentebesturen dit moeten respecteren. Dit betekent dat de termijn van 90 dagen, op basis van de omzendbrief, inderdaad ook statutair moet worden gerespecteerd.

Het zich niet uitspreken door een gemeenteraad plaatst natuurlijk deze gemeente toch wel in een moeilijke positie tegenover de algemene vergadering. Deze gemeente kan zich natuurlijk alleen maar onthouden binnen deze algemene vergadering. Het zou dus aangewezen zijn dat zeker alle gemeentebesturen zich uitspreken binnen de termijn van 90 dagen. Men kan inderdaad niet de obstructie voeren.

U hebt ook even verwezen naar de nieuwe statuten. Dit zal natuurlijk niet onbelangrijk zijn in verband met het toezicht. Dit is een andere periode natuurlijk. Dat is de termijn van 90 dagen. Deze begint te lopen vanaf de beslissing van de algemene vergadering en kan dus rechtstreeks mijn toezicht bepalen. Op dat ogenblik speelt dus die termijn van 90 dagen.

Het is dus niet ten onrechte dat men zegt dat als een gemeenteraad zich niet uitspreekt, dit moet worden geïnterpreteerd als een onthouding. Ik denk trouwens dat binnen de periode van 90 dagen de gemeenteraden over alle informatie kunnen beschikken. U weet dat we daarover ook nog bijkomende informatie hebben opgevraagd.

Het zal tegelijkertijd toch mee een stukje bepalend zijn wat u hebt gezegd in verband met de nieuwe maatschappijen, met betrekking tot mijn toezicht : de termijn die ingaat vanaf de beslissing van de algemene vergadering.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans : Mijnheer de voorzitter, ik heb voor de minister een bijkomende vraag. In feite discussieert men binnen ontwerpen van statuten binnen de huidige intercommunale structuur. Daar gelden inderdaad die 90 dagen. Maar de geldigheidsduur van die intercommunale nu is niet ten einde. Men anticipeert dus in feite twee jaar op het einde van de huidige. Er staat dus in feite niets de continuïteit in de weg. Als ons gemeentebestuur zou beslissen om niet toe te treden tot de nieuwe constellatie, met name tot een nieuwe verlenging van 18 jaar, blijven we in de huidige vorm nog twee jaar met de huidige intercommunale met de huidige statuten.

Ik zie daar wel geen echte tegenstrijdigheid in, maar ik zie er toch ook geen middel in om ons te zeggen dat we niet meespelen in die continuïteit. Men stelt ons in feite voor vooruitgeschoven uitdagingen en keuzen. We zeggen dat we daar de tijd voor willen nemen. Het is niet echt dringend, want we kunnen nog twee jaar verder in de bestaande intercommunale.

Ik aanvaard dat dus zomaar niet. Ons gemeentebestuur zal dan bijvoorbeeld verplicht zijn om neen te stemmen, en dit op basis van een voor ons onvolledig dossier. Dit is toch onzinnig.

De voorzitter : Minister Peeters heeft het woord.

Minister Leo Peeters : Mijnheer de voorzitter, hetgeen dat door de heer Timmermans is aangebracht, kan een belangrijk element zijn in het toezicht dat er dus na de beslissing van de algemene vergadering moet worden uitgeoefend.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Willy Kuijpers tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de betrokkenheid van de Vlaamse regering inzake de verantwoordelijkheid van de Koning

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer Kuijpers tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de betrokkenheid van de Vlaamse regering inzake de verantwoordelijkheid van de Koning.

De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte vergadering, op 30 januari jongstleden hield het Belgisch staatshoofd zijn nieuwjaarstoespraak voor de zogenaamde gestelde lichamen, die zoals u weet meestal ongesteld zijn.

Minister-president Luc Van den Brande (Op de tribune) : Dit laatste zal ik niet beschouwen als persoonlijk bedoeld, mijnheer Kuijpers, want dan moet ik u tegenspreken.

De heer Willy Kuijpers : Dat zou ik uiteraard nooit aandurven. We hebben een Vlaamse regering en sinds 21 mei ook een rechtstreeks verkozen Vlaamse Raad. U kent de twee artikels van de Grondwet, namelijk 106 en 88, die duidelijk stellen dat de ministers eigenlijk verantwoordelijk zijn voor de kroon. Onze ministers, waaronder u, leggen hun eed in dit halfroond niet meer af ten aanzien van het staatshoofd. Nochtans heeft het staatshoofd in de bewuste toespraak een aantal domeinen aangeraakt die zilver behoren tot de bevoegdheid van Vlaanderen of Wallonië.

Ik zal later de eer hebben om in de interpellatie een van de Vlaamse ministers te ondervragen over de inhoud van de uitspraken. Ik beperk mij nu tot het louter constitutionele aspect. Waar ligt de verantwoordelijkheid van het Belgisch staatshoofd, waar we nog altijd deelstatelijk aan zijn verbonden ? Wat is de verantwoordelijkheid van u en

van uw ministers ten aanzien van het Belgisch staatshoofd ? Welke band heeft u met de monarchie om eventuele correcties aan te brengen ? Was u geraadpleegd over deze toespraak ? Hebben u en uw ministers de tekst op voorhand gelezen ? Ik zal dit laatste even plastisch uitdrukken : was de Koning gedekt door de Vlaamse regering en door de Vlaamse minister-president ? Het is een constitutionele vraag. Ik zal voorlopig niet uitweiden over inhoudelijke aspecten. Dat zal ik doen ter gelegenheid van de interpellatie ten aanzien van minister Van den Bossche.

De Koning is heel handig geweest. Hij heeft een vluchtheuvel gekozen. Hij zegt : de Europese Commissie heeft een witboek geschreven. Ik zal achter dat witboek staan. Hier zijn de gestelde lichamen. We zijn verzameld in een nieuwjaarseuforie en ik doe een uitspraak. U moet toegeven dat dit constitutioneel geen hout snijdt. We wensen op deze vragen niet polemisch, maar wel gefundeerd in te gaan. We vragen duidelijk aan de Vlaamse regering welke de verhoudingen zijn ten opzichte van de nieuwjaarspeech en hoe die zich in de toekomst zullen ontwikkelen. Na deze republikeinse wensen, mijnheer de minister-president, ga ik met een fris adempje uw antwoord beluisteren. (*Applaus bij de VU en het VB*)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : We zijn niet geraadpleegd over de koninklijke toespraak. De Grondwet bepaalt uitdrukkelijk dat er dekking moet zijn van een minister, aangezien het staatshoofd onverantwoordelijk is. In onze constitutionele traditie is dit doorgaans de eerste minister. Dat houdt in dat het opnemen van de verantwoordelijkheid constitutioneel uitsluitend tot de bevoegdheid van de federale regering behoort.

In een aangelegenheid die te maken heeft met de exclusieve bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten, dringt zich dus een zekere terughoudendheid op voor de federale ministers of eerste minister met betrekking tot het opnemen van de politieke verantwoordelijkheid voor de uitspraken en van het staatshoofd. Daarom zou het een goede regel zijn dat men die terughoudendheid ten volle zou respecteren. Men mag echter evenmin in het andere uiterste vallen. Als er immers over bevoegdheden die ons nu exclusief toekomen, nooit één overweging kan gemaakt worden, dan raken we zelf in moeilijkheden als het gaat om bevoegdheden die niet de onze zijn. Als voorbeeld geef ik de verdere ontwikkeling van de staatshervorming. Strikt genomen zou men in dat geval kunnen stellen dat we ons daarover niet mogen uitspreken. Ik denk dus dat een zekere terughoudendheid vanwege de federale regering zich opdringt bij het opnemen van de verantwoordelijkheid voor de toespraken van de Koning.

Van den Brande

Ten slotte is het vanzelfsprekend dat er geen enkele politieke of beleidsbinding is tussen het staatshoofd en de ministers van de gemeenschappen en gewesten.

U herinnert zich in een bepaalde aangelegenheid dat ik vanop deze tribune duidelijk heb gezegd dat ik enkel verantwoording verschuldigd ben aan de Vlaamse Raad. Ons beleidshandelen kan dus alleen zijn ingegeven door onze volstrekt autonome afweging, waarvoor we enkel en alleen verantwoording verschuldigd zijn ten aanzien van de Vlaamse Raad.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van mevrouw Nelly Maes tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het optreden van de Vlaamse regering inzake de verdediging van de politieke rechten van volkeren en culturen in Europa

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van mevrouw Maes tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het optreden van de Vlaamse regering inzake de verdediging van de politieke rechten van volkeren en culturen in Europa.

Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren van de regering en van de Vlaamse Raad, indachtig het antwoord dat u zoëven op de vraag van de heer Kuijpers hebt gegeven, kom ik hier met iets meer aandrang pleiten voor een tussenkomst van de Vlaamse regering, wanneer het erom gaat die belangen en waarden te verdedigen die onder de Vlaamse bevolking worden gevoeld en te maken hebben met een streven naar een regionaal bewustzijn en autonomie, ook bij andere volkeren.

De zaak van het echtpaar Moreno-Garcia heeft diepe beroering gewekt in België, in Spanje, en ook en niet in het minst in Vlaanderen. Want allen hebben in Vlaanderen gevoeld dat hier meer aan de hand was dan alleen maar een juridisch twistpunt. Het gaat erom dat in het verkeer van volkeren en regio's het streven naar autonomie als een legitiem streven wordt erkend. We hebben nochtans van u, die een eminent verdediger van de cultu-

ren en volkeren in Europa bent, niets gehoord. We hebben ook niets gehoord van u, terwijl u toch een eminent lid van het Comité van de Regio's in Europa bent. Misschien waren we slecht ingelicht en hebt u verkozen om andere wegen te volgen, maar we kunnen ons nauwelijks voorstellen dat u helemaal niets zou hebben ondernomen om het aanvoelen dat in Vlaanderen over deze kwestie leeft, kenbaar te maken aan de federale autoriteiten. Daarom vraag ik u wat de Vlaamse regering en meer bepaald wat u als minister-president hebt ondernomen in verband met de zaak Moreno-Garcia ? (*Applaus*)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, vooreerst ben ik er mevrouw Maes dankbaar voor dat ze mij toch enkele kwaliteiten toedicht met betrekking tot mijn diepe overtuiging van het belang en de waarden van de culturen in Europa. Ik ben heel blij dat ze dit bevestigt. Ik denk trouwens dat we het er op dit vlak roerend over eens kunnen zijn dat eenheid in verscheidenheid belangrijk is voor elke culturele identiteit in Europa.

Wat de contacten met de Basken betreft, hebben we in de afgelopen periode heel uitdrukkelijk een aantal signalen in het openbaar gegeven. Ik verwijs onder meer naar het zesmaandelijks colloquium dat ik inricht in het kader van een project rond het Europa van de culturen, waartoe ik de aanzet heb gegeven. Toevallig of niet heeft het anderhalve maand geleden in Baskenland plaatsgevonden. Ter plekke heb ik ook nog een aantal contacten gehad met de overheden van Baskenland.

Mevrouw Maes, u weet dat het hier gaat over een rechtsafwikkeling en dat deze vraag in wezen onontvankelijk is. We moeten hier correct in zijn. Onafgezien van mijn persoonlijke mening in deze aangelegenheid en van mijn grote overtuiging met betrekking tot die culturele identiteiten, is het vanzelfsprekend zo dat het alleen en uitsluitend een zaak van afweging is van het departement en de minister van Justitie en de federale regering. Ingevolge de voorlopige beslissing die is genomen met betrekking tot de uitspraak die door de Raad van State is gedaan, is het onder geen enkel beding mogelijk dat de Vlaamse regering en ikzelf als voorzitter van de Vlaamse regering enige formele tussenkomst doet ten aanzien van dit dossier. Ik ben gehouden om dit in alle klaarheid mee te delen, omdat ik ook niet wens dat er interferentie en inmenging van de andere overheden is over onze bevoegdheden. We moeten ieder onze verantwoordelijkheid nemen. U zult wel begrijpen dat ik natuurlijk mijn persoonlijke opvatting heb ter zake.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Karel De Gucht tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de overheidssteun aan bedrijven die zich vestigen in Oost-Europa

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer De Gucht tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de overheidssteun aan bedrijven die zich vestigen in Oost-Europa.

De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, we hebben deze ochtend op de radio gehoord dat de federale en regionale regeringen beslissingen hebben genomen in verband met het niet langer verlenen van investeringssteun aan bedrijven die investeren in Oost-Europa. Kan u ons vertellen wat er precies werd beslist ? En is er, in dat verband, ook aandacht besteed aan vergelijkbare problemen in België zelf ?

We stellen immers vast dat Henegouwen via subsidiëeringsmechanismen van Europese oorsprong, investeringen aantrekt, die een invloed hebben op de tewerkstelling in Vlaanderen. Dit zijn concurrentievervalsende praktijken. Heeft men nagedacht over mogelijke oplossingen ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben, zoals dat voor drie maanden ook voor de Amerikaanse markt het geval was, eergisteren en gisteren een consulaire conferentie gehouden in Warschau. Die conferentie had betrekking op de vijf CEO-landen, de landen van Centraal-Europa : Tsjechië, Polen, Hongarije, Slowakije en Slovenië.

De daar gemaakte afspraken hebben onder meer betrekking op de verbetering van de promotie van onze producten. Ons uitgangspunt is dat de Gewesten moeten instaan voor dit beleid, en dat de federale instanties een ondersteunende bijdrage leveren. Ook werd bekeken welke samenwerkingsprogramma's inzake investeringen in Centraal- en Oost-Europa kunnen opgezet worden. We heb-

ben afspraken gemaakt in verband met ondubbelzinnige gevallen van delokalisatie. Het is niet altijd eenvoudig de werkelijke aard van zo'n delokalisatie te ontdekken. Want soms voert men een gedeeltelijke delokalisatie door om de tewerkstelling hier te kunnen behouden. Het is echter iets anders wanneer men met de hulp van overheidssubsidies de tewerkstelling hier afbouwt, om deze dan ginder opnieuw op te bouwen. We hebben duidelijk afgesproken dat de overheid in dat geval niet verplicht is om zo'n operatie te ondersteunen. Dat is de algemene afspraak, die geval per geval, dossier per dossier aan de realiteit zal worden getoetst.

Omdat de conferentie haar werkzaamheden richtte naar deze vijf landen, en omdat alle diplomatieke agenten, met inbegrip van de economische vertegenwoordigers, aanwezig waren, zijn de intern-Belgische verhoudingen niet aan de orde geweest. Het Waalse Gewest heeft zich overigens, mijnheer De Gucht, uitdrukkelijk met de gemaakte afspraken akkoord verklaard. Dit opent de weg naar de opstelling van een code van goed nabuurschap, waarbij afgesproken wordt dat, binnen eenzelfde lidstaat, geen bijkomende subsidies worden gegeven om zo'n delokalisatie mogelijk te maken. Ik zal in dat verband trouwens de nodige initiatieven nemen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele vraag van de heer Johan De Roo tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Vlaamse betrokkenheid bij het federale Toekomstcontract voor de Werkgelegenheid

De voorzitter : Aan de orde is de actuele vraag van de heer De Roo tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de Vlaamse betrokkenheid bij het federale Toekomstcontract voor de Werkgelegenheid.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo (Op de tribune) : Mijnheer de minister-president, na de kabinetsraad van de federale regering van vorige vrijdag, heeft de heer Dehaene het idee gelanceerd van een groot banenoverleg. Hij heeft daarvoor de sociale partners, de werkgeversorganisaties en de werknemersorganisaties uitgenodigd om samen met de regering op twaalf februari 1996 een overleg te starten, met het oog op het afsluiten van een Toekomstcontract

De Roo

voor de werkgelegenheid. De Vlaamse Gemeenschap is in ruime mate bevoegd voor het werkgelegenheidsbeleid. De Vlaamse Gemeenschap is ook hoofdzakelijk bevoegd voor het economisch beleid. Ik kan me niet inbeelden dat dit overleg zou doorgaan zonder betrokkenheid van de Vlaamse regering en de Vlaamse Gemeenschap. Hoe zal deze betrokkenheid tot stand komen ? Zijn daarover reeds contacten gelegd met de federale regering ? Op welke manier zal de Vlaamse regering kunnen worden betrokken bij dat zo noodzakelijk overleg, om uiteindelijk te komen tot de realisatie van onze hoofdprioriteit, namelijk het aanzwengelen van de werkgelegenheid en de strijd tegen de werkloosheid in Vlaanderen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Voorzitter, collega's, ik ben zeer gelukkig met het initiatief van de federale eerste minister. Het werken aan de werkgelegenheid is onze prioriteit : dit stond in het Vlaamse regeerakkoord en werd onder andere uitgevoerd in het akkoord van 14 december 1995 met de Vlaamse sociale partners. Er werden me vreemde blikken toegeworpen, toen ik in een oorspronkelijke nota en in het voorliggend Vlaams regeerakkoord zei dat we de ambitie moesten hebben – en dat is moeilijk in cijfers uit te drukken – om tegen de eeuwwisseling de werkloosheid te halveren. De Duitse Bondskanselier beschikt over wat meer instrumenten en deelde deze boodschap uitdrukkelijk mee. De federale regering heeft de werkgelegenheid daarop ook uitgeroepen tot een prioriteit.

Vanzelfsprekend is dit overleg met de federale sociale partners niet vrijblijvend. Het is van groot belang dat de immobiliteit wordt doorbroken, en dat er een algemene mobilisatie gebeurt. Dat kunnen we niet doen door grote woorden of toespraken, maar wel door verantwoorde daden. Ik verwacht twee dingen. Eerst en vooral moeten het federaal akkoord en de federale beslissingen overeenstemmen met het Vlaams regeerakkoord en sociaal overleg. Vervolgens moeten er een aantal essentiële elementen uit het Vlaams regeerakkoord worden overgenomen. Wanneer zou blijken dat dit moeilijk is, moeten we zorgen voor bilaterale afspraken tussen de federale en de Vlaamse regering, waarbij de federale regering de gewesten toelaat om eventueel andere maatregelen te nemen. Dat is belangrijk. We mogen onze oplossingen en resultaten niet laten afhangen van een eventueel lagere snelheid.

Wat de procedure betreft, hebben we uitdrukkelijk in een aankoppeling voorzien met deze onderhandelingen, maar daarom niet in de formele zin van het woord. In de interministeriële conferentie voor tewerkstelling vonden al een aantal informele vergaderingen en overlegmomenten plaats, die betrekking hadden op verschillende vlakken van het akkoord van 14 december. Het gaat dan niet al-

leen over de social profit sector, maar ook over andere ondersteuningselementen. We moeten onze bijdrage leveren, gekoppeld aan een vermindering van de sociale bijdragen op federaal niveau. We zijn ook voorstander van een actievere inzet van de werkloosheidsuitkeringen dan nu het geval is.

We moeten ons dus op dit vlak kunnen herkennen en, door ons, in consensus opgebouwde maatregelen treffen. Hetzelfde moet gelden voor een aantal mogelijk te maken afspraken binnen de interministeriële Commissie van Financiën wat de bijkomende kostenverlaging betreft. Op kosten en op verantwoordelijkheid van Vlaanderen kunnen bijkomende maatregelen getroffen worden. Op dit punt zullen we verder overleg plegen, een overleg dat trouwens al informeel werd opgestart. Bij dit overleg is het essentieel dat de federaal uitgewerkte maatregelen tegemoet komen aan onze wensen en dat op een aantal andere vlakken bilaterale afspraken mogelijk zijn om precies die prioriteit die werkgelegenheid ook is ten volle in te vullen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden

De voorzitter : Dames en heren, voor de SP-fractie is in de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden de heer Guy Swennen als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Jacques Timmermans en zijn in de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud de heer Steve Stevaert als vast lid vervangen door de heer Jacky Maes en de heer Jacky Maes als plaatsvervangend lid door de heer Steve Stevaert.

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

De voorzitter : Dames en heren, het Bureau heeft op 24 januari 1996 beslist de benaming van de Werkgroep Gelijke Kansen en Emancipatie te wijzigen in Werkgroep Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen. Het beleid inzake minderheden blijft toegevoegd aan de bevoegdheden van de Commissie voor Welzijn en Gezondheid.

BELEIDSBRIEF Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999

– 164 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Interpellatie van de heer Jos Geysels tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het clusterbeleid van de Vlaamse regering

Interpellatie van de heer Robert Voorhamme tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over zijn clusterinitiatieven

Debat (Voortzetting)

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het debat over de beleidsbrief Het wetenschaps- en technologiebeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten 1995-1999, ingediend door de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, met de daaraan toegevoegde interpellaties van de heer Geysels tot minister-president Van den Brande, over het clusterbeleid van de Vlaamse regering en van de heer Voorhamme tot minister-president Van den Brande, over zijn clusterinitiatieven.

De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, ik heb uw lijvige beleidsnota in eerste lezing en daarop in een tweede, ingekorte lezing onderzocht. Ik weet dat u een aanhanger bent van de vrije economie, maar leest men deze nota op neutrale wijze, dan is deze zo alomvattend en zo indringend op alle terreinen dat men zou kunnen denken dat u nog een beetje aan dirigisme en zelfs aan planeconomie doet. Er zijn immers weinig terreinen onbetreden gebleven in uw nota. Ik heb me de clustertheorie eigen gemaakt : zoals u weet is dit een Amerikaans begrip, maar wat u er van maakt, dekt de lading niet. Men zou haast denken dat het hier een combinatie betreft, een gruwelijk woord afkomstig van achter het IJzeren Gordijn. Ik wil u er niet van niet verdenken, maar het lijkt op een combinatie, gezien de manier waarop u het alomvattende van de staatstussenkomst opvat, waarbij bedrijven harmonisch zouden samenwerken en hun geheimen prijsgeven. Het lijkt bijna idyllisch, net zoals het marxisme dat trouwens is.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Verrijken, het is wellicht belangrijk in dit debat dat we een akkoord over de aardrijkskunde bereiken. Bij mijn weten heeft Lyon in Frankrijk nooit achter het IJzeren Gordijn gelegen, maar misschien heeft u een andere geografie. Ook Massachusettes ligt al evenmin, niet nu noch in de toekomst, achter een dergelijk gordijn. Tenzij de aardrijkskunde en de geschiedenis ons wat parten spelen hebben ook belangrijke delen van Canada zoals Montreal, noch de andere opgesomde gebieden ooit ten oosten van de door u aangegeven scheidslijn gelegen. Ik geef slechts die drie voorbeelden daar we hier geen Beleidsbrief Geografie behandelen, maar wel de Beleidsbrief Wetenschapsbeleid, in verband met dewelke ik inderdaad met grote overtuiging het idee van de clusters tracht in te vullen. Maar we komen hier straks op terug.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de minister-president, ik weet ook waar deze steden liggen, maar het is te gek hierover te praten in dit korte tijdsbestek. Het is duidelijk dat het fenomeen cluster een Amerikaans idee en de vlag dekt niet uw lading. Uw lading lijkt mij te leiden naar combinaten – met een k.

Ik kom tot de essentie van wat ons als Vlaams nationalistische partij bezighoudt over wetenschapsbeleid en staats-hulp. Eerst en vooral moeten wij – fysisch – in Europa geloven, want om in Vlaanderen te kunnen geloven moet men in Europa geloven. Zonder Europa zal Vlaanderen het nooit tot onafhankelijkheid brengen.

Europa moet de leiding nemen van de belangrijke, onbaatzuchtige, zuiver wetenschappelijke research. Anderzijds moet Vlaanderen zich bezighouden op wetenschappelijk vlak met enkele aanmoedigingen die zelfs niet technisch moeten zijn – onze bedrijven zijn bijna allemaal modelbedrijven en zeker in de hoge technologie. We zouden ons moeten beperken tot enkele punten.

Mijnheer de minister-president, er zijn een aantal schitterende punten in uw nota, op honderdtwintig bladzijden moet de waarheid nu en dan doordringen. Ik citeer u even, om er u op te wijzen dat we er nog niet zijn. Karel Van de Woestijne had het over Vlaanderen, waar wij genodigd zijn aan rijke tafelen. We zijn echter van mening dat onze schitterende tafelen worden leeggevreten, en dat wij leven van de kruimels van onze eigen tafelen, ook op wetenschapsvlak.

Bij de eerste lezing van uw nota ontbrak een blad, en dat heeft mij gegriefd – het was een essentieel blad – maar dit is ondertussen in orde. Mijnheer de minister-president, u had het over het artikel 6 van het Sint-Michielsakkoord dat u zo gelukkig heeft gemaakt en ons als nationalistes op een definitieve wijze heeft gegriefd. Mijnheer de mi-

Verrijken

nister-president, u bent mijns inziens een ontwapend man van goede wil.

Ik wens even een passus uit het Sint-Michielsakkoord te citeren, want het is een duivelspassus – en ik citeer uit alinea 3 : de federale overheid kan initiatieven nemen, structuren opzetten en in financiële middelen voorzien bij wetenschappelijk onderzoek enzovoort. Ik haal hier het geval b aan, omdat ik u met een voorbeeld onze tegenzin over dit beleid wil meedelen. Ik citeer : ofwel b, met betrekking tot acties en programma's die de belangen van de gemeenschap of een gewest overschrijden.

Met een CVP-engelachtigheid hebt u, mijnheer de minister-president, dan gesteld dat dit niet het geval zou zijn voor de Vlaamse belangen. Laat mij toe een voorbeeld aan te halen. Eerst en vooral citeer ik u, vriendelijker kan ik niet zijn bij het begin van mijn tussenkomst. U zegt dat het gaat om het verbeteren van het wetenschappelijk onderzoek op cultureel goed, en dat beaam ik volledig.

Het blijven voortbestaan van concurrerende bevoegdheden met de federale overheid blijft in deze een storende factor die zelf contraproductief is. Dat is in mooi Vandenbrandiaans uitgedrukt wat wij zeggen : we zijn totaal en onherroepelijk. In de Sint-Michielsakkoorden hebben we alles gegeven, maar weinig gekregen. We zijn onherroepelijk verkocht aan de centrale overheid, ook op het vlak van wetenschapsbeleid. Ik zal u een voorbeeld geven, al zijn er verschillende.

Men heeft tegen alle verwachtingen in een enorme toeloop gekend bij de Memling-tentoonstelling in Brugge – 370.000 bezoekers, dat heeft de Goya-tentoonstelling in Londen nog niet herhaald. Brugge is zo verstoken van hoger onderwijs – op het College van Europa na -, maar het is onze eerste stad op cultuurhistorisch vlak. In de zegeroes van die toeloop en de internationale interesse had Brugge de wens uitgedrukt het broodnodige instituut voor Vlaamse primitieven in Brugge te vestigen.

Uw drie collega's Dehousse, Dardenne en Yliefé hebben het geweigerd omdat zich onder de Vlaamse primitieven iemand bevond met niet-Vlaamse wortels. We vragen met aandring dat u daar onmiddellijk werk van zou maken. U heeft de mogelijkheid om die grove belediging aan het Vlaamse volk ongedaan te maken.

De heren Dehousse, Dardenne en Yliefé zijn erin geslaagd om, en ik gebruik uw eigen woorden, de cluster in Louvain-La-Neuve te maken. U moet toegeven, mijnheer de minister-president, dat dit het gevolg is van een jarenlange wallingantische politiek zoals die door eerste minister Dehaene en zijn voorgangers werd gedoogd. Ik wil hier nog een voorbeeld geven. We dromen al jaren van een grote tentoonstelling over de Vlaamse en Italiaanse

cultuursteden. Maar die droom werd ons, en tegelijk u allen ontstolen. Men heeft op het Belgische vlak de tentoonstelling Fiamminghi a Roma in Brussel georganiseerd. Het zou gepast geweest zijn indien men dat in Vlaanderen had georganiseerd. Er zijn daar schandalen gebeurd die u, als hoofd van de Vlaamse regering, niet had mogen dulden. Het betreft dus een tentoonstelling over de Vlaamse cultuur, die met de hulp van het Nederlands Instituut in Firenze, werd georganiseerd in Rome.

De Nederlandse tekst van de catalogus van de tentoonstelling over de Vlaamse aanwezigheid in Italië werd ingeleid door het Fonds National de la Recherche Scientifique de Belgique. Al is de Vlaamse taal niet erkend, de Vlamingen hebben wel betaald voor de catalogus. Het Vlaams departement Onderwijs, la SABENA, la Générale en de Nationale Loterij – het eeuwige trio – hebben ook een centje bijgedragen !

De tentoonstelling over de verbroedering van de Noord-Italiaanse steden en Vlaanderen had als voornaamste opdracht het Vlaamse cultuurgoed uit te dragen en op die manier het eengemaakte Europa op een levendige manier voor te stellen aan de eenvoudige mensen die niet in politiek zijn geïnteresseerd. De inleidende tekst van de catalogus van mevrouw Billen kreeg als titel : Vlaanderen, geschiedenis en geografie van een land dat niet bestaat. Daarvoor hebben wij, Vlamingen betaald ! Ik herhaal dat het Fonds National de la Recherche Scientifique de Belgique dat heeft uitgekraamd terwijl u erbij stond !

Mijnheer de minister-president, dergelijke praktijken ergeren ons mateloos. We kennen de bedoelingen van de Belgische staat. U beleeft de Belgische staat, we ondergaan hem.

U verklaart dat het stimuleren van het wetenschappelijk onderzoek in de humane wetenschappen een van de belangrijke initiatieven is. Bent u ervan op de hoogte dat Vlaanderen niet beschikt over een Nederlandstalig handboek over zeerecht ? De studenten werken met een verouderd Franstalig handboek van de hand van francofone Antwerpse advocaten. Het vernieuwd handboek over zeerecht in het Nederlands kan niet worden gedrukt bij gebrek aan financiële middelen. Dàar is uw taak, dàar moet u ingrijpen. U moet niet voortdurend proberen het privé-initiatief de loef af te steken. U zult er nooit in slaan. U kunt beter te rade gaan bij Milton Friedman en zijn kwadratuur. Friedman zegt dat het niet goed is geld van een derde te ontvangen en aan een vierde door te geven. U doet niets anders. Friedman zegt dat men best geld uitgeeft voor zijn eigen belangen.

Mijnheer de minister-president, in uw onnavolgbaar Vandenbrandiaans spreekt uw beleidsbrief over bibliometrische kwantificatie. Wat bedoelt u daarmee ? Ik geef een ander voorbeeld. Van Frans Snijders, beroemd voor zijn

Verrijken

schilderijen van bloemen en dieren, bestaat er geen Nederlandse monografie. Elke Noordnederlandse derde- of vierderangsschilder heeft een monografie, soms in het Engels, maar meestal in het Nederlands. Het gaat om beelden van drie tot vier miljoen frank. Uw ministerie heeft op dit vlak nooit iets gedaan. Er zijn zopas twee prachtige boeken verschenen : het ene in het Engels door een Amerikaanse auteur en het andere in het Duits door mevrouw Roebbels. Dit is een echte schande. Met enkele miljoenen frank kan men de cultuurverspreiding aardig bevorderen.

Dit boek wordt van het Nederlands in het Engels vertaald en gaat de wereld rond. Zulke zaken zijn nauwelijks te toleren.

Mijnheer de minister-president, u verklaart dat de administratie voor de programmatie van het wetenschapsbeleid wereldwijd slechts vier instituten op haar peil erkent. U vergist zich. Ik wil hierover geen discussie aangaan, maar in Amerika zijn er ten minste dertien instituten. Aan elke grote universiteit in een tiental staten zijn er gespecialiseerde instituten. Programmatie van het wetenschappelijk beleid is in de Verenigde Staten wel degelijk ingebouwd. Ik herinner mij een verschrikkelijk citaat van Voltaire, dat ik in zijn oorspronkelijke taal zal citeren. Men moet opletten voor "la crevaison grenouillère". Een kikker kan immers ontploffen. Dit is vrij moeilijk te vertellen. Het kan worden geïnterpreteerd als volgt : persoonlijk acht ik u bijzonder, maar u neemt te veel hooi op de vork.

U heeft het over geopolitische landen.

Quebec, ik juich u toe. De Frans-Canadezen hebben minstens evenveel geleden als de Vlamingen. Aan Zuid-Afrika zit een reukje. Enkele jaren geleden was men er niet in geïnteresseerd. Wat China betreft, vraag ik me af of we hier op technisch vlak veel kunnen leren. Naar het schijnt staat er een bezoek aan Vietnam op de agenda. Ik veronderstel dat dit volgend jaar opnieuw op het lijstje zal komen want er worden souvenirs meegebracht. Ook Chili wordt genoemd. Ik hoop dat u in Vietnam de graven van de Amerikaanse gesneuvelden zult bezoeken. Dat is het enige wat men er kan doen, want eigenlijk gaat u naar de Vietcong.

Dan is er nog communistisch China. Ik wijk even af van uw terrein van buitenlands beleid en buitenlandse handel. Communistisch China is een land met 1,2 miljard slaven, een land waar nog dagelijks wordt vermoord. De meeste artikelen die door Vlaanderen worden ingevoerd, worden geproduceerd in werkkampen. Het zakencijfer met China, waar u zo enthousiast allerlei dingen gaat uitdelen, bedraagt 32 miljard frank. Taiwan, een land waar 8 miljoen vrije Chinezen wonen, maar dat u nog niet noemt in

uw buitenlands handelsbeleid, heeft een handelsrelatie met België ter waarde van 31 miljard frank. Dat is een miljard frank minder dan het zakencijfer met 1,2 miljard marxistische, onderworpen slaven. Het moet toch mogelijk zijn voor een CVP-minister-president met christelijke wortels om zijn interesse uit te breiden naar Taiwan. Daar kunnen we nog veel leren.

U verklaart terecht dat de maatschappelijke evolutie van cultuur en gedachtswetenschap wordt onderschat. Er is nood aan een cultuurarchief, zegt u. U hebt gelijk, maar het is geen kinderspel om de archieven van de Belgische staat te verdelen tussen de gemeenschappen. Ik wil uw aandacht vestigen op iets wat behoort tot de cultuur van een volk, tot de archieven van een volk. Andere volkeren hebben archieven ; wij hebben archieven en daarnaast ook prenten. De Zuidnederlandse en Vlaamse prentenproductie is de belangrijkste van de wereld, onze bevolking in acht genomen. Er is in Brussel een prentenkabinet waar de meest ongelooflijke toestanden heersen, onder leiding van de heer Ylieff. Men wordt daar aangesproken in een andere taal, maar daar gaat het nu niet om. Ik hou me daar een beetje mee bezig. Ik ben vlijtig op zoek gegaan naar Jan Muller, dat is een Amsterdamse schilder die nooit een voet in het zuiden gezet heeft. Ik vond hem niet. Hij staat geklasseerd onder Muller Jean. Dat prentenkabinet bestaat voor 90 percent uit Vlaamse stukken en is ééntalig Frans. Ik weet niet waar de heer Ylieff vandaan komt. Ik zocht ook Rubens op en die heet ineens Pierre-Paul. Als er een Amerikaan naar Jan Muller komt zoeken, vindt die dat nooit onder Jean Muller. Met ons prentenkabinet zijn we niet aan de crevaison grenouillère toe.

Ik wil een ander punt kort aanstippen. Dat étatisme doet me eraan twifelen of u wel een echte vrije-markt-econoom bent. Ik heb er wel vertrouwen in dat u in de goede richting gaat. In het Vlaams Universitair Instituut voor Biotechnologie moet de staat inderdaad iets ondernemen, daarin hebt u gelijk. Ook de ethno-botanica is iets voor Vlaanderen : daar zit toekomst in. U benoemt in dat instituut vier vertegenwoordigers van de industrie, zes van de universiteit – dat zijn professoren die gewoonlijk, helaas, enkel theoretische kennis hebben.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Verrijken, ik voel me niet geplaatst om u tegen te spreken wat de heer Van Montagu, de heer Fiers, de heer Collen, de heer Van den Berghe, alle professoren betreft. Er zijn wel enkele wereldwijde indicaties dat zij kwalitatief en kwantitatief op een behoorlijk niveau werken. Ik heb me laten leiden door mensen van de Universiteit van Cambridge, die zeggen dat voor een dergelijk opzet een voldoende groot draagvlak nodig is. Door versnippering zouden we mogelijkheden laten liggen. Het heeft dus niets te maken met de markt en de staat maar wel met het draag-

Van den Brande

vlak, dat we versterken met enkele autoriteiten. Ik vind dat een redelijke aanpak. Steunt u dat volledig of heb ik u verkeerd begrepen ?

De heer Emiel Verrijken : Ik heb mijn lijstje niet klaar.

Minister-president Luc Van den Brande : Ach zo.

De heer Emiel Verrijken : Vier mensen uit de industrie, zes van de universiteiten, met alle respect, zij zullen geen arbeidsplaatsen creëren, dat mag ik toch zeggen ? Dan zijn er nog drie vertegenwoordigers van het Ministerie voor Wetenschap en Technologie, en alsof dat nog niet genoeg was : ook nog drie regeringscommissarissen. Dat is toch wel vroeg-negentiende-eeuws. De Belgische staat stuurde toen regeringscommissarissen naar Vlaanderen.

Er is zelfs een regeringscommissaris in de dierentuin van Antwerpen. Hij moet daar de leeuwen tellen en in het oog houden dat er niet te veel Vlaamse leeuwen worden gekweekt.

Ik wil nog even uitweiden over de concurrentiepositie. Uw oplossing is mijns inziens niet de juiste. U zegt dat strategische posities het concurrentievermogen bepalen. Als sociale partij – de bedrijfsleiders zijn immers nog niet tot onze gelederen toegetreden – spreken we over werkgelegenheid. Het antwoord moet niet ver worden gezocht : als Vlaanderen een haven had zoals Rotterdam, dan was de helft van de werkloosheid in Vlaanderen opgelost. Ik spreek niet over havenarbeiders, ik spreek over de clusters.

Na de oorlog werd in Antwerpen, mijn vaderstad, eerst door de Amerikanen, later door de Nederlanders, Duitsers en Britten, een enorme chemische industrie opgebouwd. Daar hadden ze geen regeringscommissaris voor nodig.

De economie van de volgende eeuw zal een economie van havens zijn. We hebben drie havens die diep binnendringen in het Ruhrgebied en aansluiten op de Duitse spoorwegen. Het gaat hier om honderdduizenden werkplaatsen. Opel investeert 6 miljard frank zonder één aanwerving. Daarover kan men kwaad worden of kan men gaan nadenken. U bent iemand die nadenkt. Er moet een tweede fabriek worden aangetrokken. De Gussa investeert 1,8 miljard frank en werft geen enkele arbeider aan. U moet dus de boer opgaan. Misschien zijn er in Japan of Taiwan nog mogelijkheden, daar kunt u misschien een autofabriek aantrekken.

De havens van de 20ste eeuw zullen niet havens van de 21ste eeuw zijn. Laten we hopen dat we er nog bij zullen zijn. De grootste haven van Azië, Singapore, heeft geen hinterland. In Malakka, Maleisië staan er nog oerwouden.

Een haven van de 21ste eeuw is geen eindpunt meer. Het wordt een hoogtechnologische aangelegenheid. U zou daar een paar miljoen frank moeten aan spenderen. U hebt 15 miljard frank, u zult zelfs een overschot hebben als u onze theorie volgt.

Maak eens een wetenschappelijke studie over hoe Antwerpen, Gent en Zeebrugge een rol kunnen spelen zoals Singapore. Singapore is een overlaadhaven. U weet waarschijnlijk dat een pakhuis geen entrepot meer is. Een pakhuis is nu een technologisch hoogstandje. Het lossen van een containerschip doet denken aan een modern ballet. Dat is iets magisch.

Met zijn drie havens zou Vlaanderen dit kunnen doen. Maar we worden gewurgd. In Antwerpen kan er wegens plaatsgebrek geen enkele fabriek meer worden opgetrokken, in Gent is het niet beter. Op havengebied zijn er grotere experts dan ikzelf, ik denk hier aan de heer Penris.

Binnen uw beleidsterrein zou u onmiddellijk de IJzeren Rijn moeten aanleggen. Dat kan op één jaar tijd. Dat is een uitdaging die de economie en de technologie aankan. We hebben die IJzeren Rijn broodnodig. We hebben geen plaats meer in onze havens.

Zowel de Antwerpse als de Limburgse Kempen hebben moeilijkheden. Een haven kan in de 21ste eeuw slechts blijven bestaan als ze een groot industrieel hinterland heeft, als een soort cluster. Maak bijvoorbeeld een vierde haven in Neerpelt. In Neerpelt zal de IJzeren Rijn Noord-Nederland bereiken, over Roermond naar Duisburg. In het verarmde Noord-Limburg kan een cluster ontstaan van Gent en Antwerpen.

De toekomst ligt in een soort rollend gordijn, of beter gezegd, een soort rollend tapijt tussen de Vlaamse havens en het Europese hinterland. U weet dat we nu zelf met onze schamele middelen drie keer meer treinvervoer naar Rotterdam verzorgen. Dat gebeurt dus allemaal over de autosnelweg. We zijn dus bevoorrecht, als we maar het juiste instrument krijgen. Het probleem is natuurlijk dat de NMBS niet akkoord gaat. De NMBS zegt dat het misschien mogelijk zal zijn tegen het jaar 2003. Ik zeg : als een privé-onderneming dat doet, is het op één jaar klaar. U hebt een kapitale fout gemaakt bij de Waterverdragen. U had toen moeten voorzien dat Nederland herrie zou maken als wij over Roermond naar Duitsland willen gaan. Gedane zaken nemen jammer genoeg geen keer.

Mijnheer de minister-president, als u de kaart van België bekijkt, dan ziet u toch hoe men de havens van Vlaanderen benadeelt. Die IJzeren Rijn bestond dus wel in de 19de eeuw, maar die is in 1918 afgeschaft uit overdreven Belgisch patriottisme. Alles moest toen over Luik, want de Vlamingen waren toen natuurlijk onbetrouwbaar. Alle treinvervoer dat over Roermond gaat, moet ook over

Verrijken

Luik. Zodra daar iets gebeurt, is het met Antwerpen, Gent en Zeebrugge gedaan. Dit is voor geen enkel volk verdraagbaar. U zou dringend eens een havenbeleid moeten opbouwen dat Vlaanderen weerbaar maakt.

Mijnheer de minister-president, Rotterdam is een cadeau van de Belgische munitie. In 1830 was Rotterdam een polderdorp. De grote bloei van deze stad is er gekomen omdat de Belgische muiters Antwerpen en Gent met veel moeite hebben overmeesterd. De vroegere koning Willem II heeft niet alleen dit gebouw en het Koninklijk Paleis laten bouwen. Hij heeft ook drie vierde van de Oostindische Compagnie naar Gent teruggebracht, de grootste handelsonderneming die in de 17de eeuw op het vasteland bestond. Hij heeft ook volledig de Westindische Compagnie terug naar Antwerpen gebracht. We hebben die scheiding dus op alle gebieden, maar zeker ook op economisch gebied, duur betaald.

Nu moet u gaan onderhandelen om tussen het Antwerpse deel van Brabant en Noord-Brabant onze trein te mogen leggen. U hebt dat tot nu toe nog niet gedaan. Ik herhaal echter dat, technisch gezien, deze verbinding op 1 jaar tijd kan klaar zijn. Ik kan u dit verzekeren.

Mijnheer de minister-president, ik weet dat uw definitieve tekst enigszins verschilt van de vorige tekst. Ik heb jammer genoeg alleen de vorige versie bekeken. U haalt in die tekst twee voorbeelden aan die mijns inziens geen van beide deugen. Ik zal beginnen met de textielmachinerie.

Ten eerste, we hebben daar een modelbedrijf, namelijk Picanol. Ik ben beroepshalve vrij goed op de hoogte van wat er gebeurt in de breigoedindustrie. Niet alleen hebben de vooruitstrevende firma's de beste machines en daar hebben ze echt geen regeringscommissaris voor nodig, het gaat zelfs verder. Ontwikkelde bedrijven in breigoed zijn aanwezig in Mannheim om mee de machines te ontwerpen. Die machine-ontwerpers maken immers machines voor twintig industrieën en die hebben ook de raad van onze mensen nodig. Uw regeringscommissaris zal daar dus niets kunnen doen. Laat de vrije onderneming leven. Gelooft u in Milton Friedman ? Die heeft het Chili, dat u terecht bewondert, omgevormd van een smerige dictatuur tot een economisch paradijs. Dat is dus volkomen te danken aan de Chicago-boys. Met uw programma staat u hier mijlenver vanaf.

Mijnheer de minister-president, ik vind het zelf ook een beetje belachelijk dat ik u op een drukfout moet wijzen. Het viel mij echter op dat u spreekt van Martin Bruber. U weet natuurlijk ook wel dat dit Martin Buber moet zijn. Het verwondert u misschien dat we in het Vlaams Blok Martin Buber bijzonder goed kennen.

Martin Buber heeft in 1900 een uitspraak gedaan over Vlaanderen : Vlaanderen is de eerste kandidaat voor een revolutie. In Vlaanderen spreekt het gewone volk Vlaamse dialecten van Germaanse oorsprong. De bezittende klasse, de adel en het centraal bestuur in Brussel zijn Franstalig. Die situatie stuurt rechtstreeks aan op een ontploffing.

We zijn dus beginnen te ontploffen. Is er veel veranderd in het huidige België, mijnheer de minister-president ? Denkt u nu echt dat er in de raad van bestuur van de Generale een woord Nederlands wordt gesproken ? Denkt u echt dat u iets te zeggen hebt in de Banque de Bruxelles, die zijn naam zelfs niet waard is in het Nederlands ? We hebben niets te zeggen in Tractebel, de oudste dochter van de Generale, die al de elektriciteit in Vlaanderen beheert. Onze dorps- en stadsmagistraten krijgen heel wat geld toegestopt en worden aan reuzebanketten uitgenodigd, maar uiteindelijk beslist alleen Tractebel.

Tractebel, dat van geen enkele Vlaamsgezindheid kan worden verdacht, wil nu drie steenkoolcentrales bouwen. We belanden terug bij de steenkool, waar ik omwille van het probleem van de atoomenergie niet over zal oordelen. Tractebel zegt zelf – in het Frans natuurlijk – dat de drie steenkoolcentrales bij de havens dienen te liggen. Dat is elementaire economie. Toch heeft de federale regering, waarvan uw partij de leiding heeft, beslist dat een van die drie centrales tegen elke logica in naar Wallonië moet. Dit wordt een tweede Feluy.

Mijnheer de minister-president, ik rond mijn betoog af, want ik zou nog uren kunnen praten over uw grondige studie. U spreekt over terreinen die mij een beetje beter bekend zijn. Zo wil u het archeologische patrimonium beschermen. Dat zegt u in de hoedanigheid van minister van Wetenschapsbeleid. Ik richt me dus niet tot de minister van Cultuur. In Antwerpen heeft men op de plaats van de Burchtkeerk aan de Schelde-oever, die een eeuw geleden is gesloopt, een monstermodern gebouw laten optrekken zonder de ondergrond te onderzoeken. Het gaat om de rijkste ondergrond van Antwerpen en misschien zelfs van heel België. Die Romaanse Burchtkeerk dateert uit de tiende eeuw. Men heeft toen wel – hoe vijandig ook – in de gemeenteraad naar ons geluisterd omdat we zinnige dingen vertelden. De betonfirma heeft echter gezegd : morgen om zes uur gieten we de beton erin, opdat het Vlaams Blok niet zou kunnen beletten dat het monstergebouw er komt.

Mijnheer de minister-president, doe aan wetenschappelijk onderzoek op terreinen die u als gewestelijke overheid toekomen. Voer wetenschappelijk onderzoek uit ten aanzien van het Gemeentekrediet. U bent terecht verontwaardigd over de 12,5 percent die ons daar vertegenwoordigt. Zeventig percent van de middelen van het Gemeen-

Verrijken

tekrediet komen uit Vlaanderen. Of we er nu tien of vijftien leliaards bij krijgen, zal daar niets aan veranderen. De geldstroom uit Vlaanderen wordt op de eerste plaats veroorzaakt door staatsbanken. Overigens zijn we op dat vlak samen met Frankrijk de enige gauchisten van Europa. Er zijn vier of vijf staatsbanken, die een Vlaams masker op hebben – ze zijn op elke hoek van de straat te vinden – en die het geld uit Vlaanderen weghalen. De ASLK is een nog erger geval. Die heeft zichzelf snel verkocht aan Fortis, dus weer aan de Generale.

Er worden verschrikkelijke gaten geslagen in het cordon sanitaire. Sinds jaren staat bij ons het project van een grote Vlaamse volksbank op stapel. We zullen daar bij andere gelegenheden nader op ingaan. We hebben er zelfs een mooie naam voor : de Algemene Maatschappij tot Ontwikkeling van de Volksvlijt. Dat klinkt oubollig, maar het is de naam die Koning Willem van Oranje heeft gegeven aan wat nu de Société Generale heet. Het ging hier oorspronkelijk om oorlogsbuit van de muiters. Willem der Nederlanden heeft zo de eerste intercontinentale maatschappij opgericht.

Hoe kunnen we dat plan uitvoeren ? Door eenvoudig terug te nemen wat ons toekomt. Al 70 percent van de spaarders uit Vlaanderen komt, dan moeten we niet tevreden zijn als u er drie nieuwe – zeker partijgebonden – Vlamingen op afstuurt. Dat haalt niets uit. U moet dat geld terughalen naar Vlaanderen, mijnheer de minister-president.

Mag ik u vragen met al uw talenten uw bijzondere aandacht te vestigen op dingen die materialistischer zijn en dichterbij de mens staan dan vele van uw inmengingen in het privé-gebied. De werkloosheid is de eerste grote slavernij van het Vlaamse volk. Ik herhaal : als u het toestaat, hadden we Rotterdam, hadden we de helft werklozen. Rotterdam, in de brede betekenis van het woord. Cluster, zou u zeggen. En dat missen we. Dan hadden we een Vlaamse Volksbank.

We preken al jaren dat veel KMO's geen grote onderneming worden bij gemis aan kapitaaltoevoer. Uw talentvolle minister van Economische Zaken – een ander sympathiek man, die ook altijd over het cordon sanitaire komt loeren – heeft in een interview in Trends op zijn Vandenbrandiaans gezegd dat het een zwaar knelpunt is in ons economisch weefsel. De typische Vlaamse familiale bedrijven slagen er bij gebrek aan aangepaste financieringskanalen niet in om door te groeien tot grote internationale ondernemingen. Dat is precies hetzelfde.

Vlaanderen is niet alleen verstoken van de genegenheid van een staat, maar ook van financiële middelen. Niet omdat het arm is, maar omdat ze onze financiële midde-

len dag na dag en al anderhalve eeuw komen stelen. Dag na dag. Of dacht ik buiten de bank van bij ons, die ik maar niet zal noemen, dat er één bank is met een Vlaams hart. Er was een kleine, de bank van Roeselare, maar die bestaat ook al niet meer. Het zijn allemaal belgicistische ondernemingen die ons nu willen drillen. Naar het schijnt wil men in de kleuterklas in het platvlaams Franse les geven zoals vroeger. On n'est plus que saisi comme avant, want die meiden konden geen Frans meer. Dit zal men nu even ter hand nemen.

Mijnheer de minister-president, doe dringende dingen. U bent een man met opvattingen voor een continent en dat is toch wel een compliment, nietwaar. Vijftien miljard frank. Geef ons bij wijze van spreken anderhalf miljard frank en we veranderen dit land, voornamelijk op financieel gebied.

Het Gemeentekrediet behoort u met 70 percent Vlaams geld als regeringshoofd en ons allemaal als parlementsleden en als belastingbetalers toe. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

– *De heer Norbert De Batselier, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

De heer Jean-Marie Bogaert (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, voor de Volksunie als progressieve partij staat een Vlaanderen zonder degelijk wetenschappelijk onderzoek en een onderbouwd technologisch beleid gelijk aan een Vlaanderen zonder progressie en zonder toekomst.

We sluiten ons dus graag aan bij de vurige wens – zo lees ik het toch in het verslag – van de Vlaamse regering dat het Vlaamse wetenschaps- en technologiebeleid in deze zittingsperiode op kruissnelheid zou komen in synergie met het Europese beleid. Maar ik heb mijn bedenkingen, als ik die zin tweemaal lees. Want u zegt eigenlijk dat u wenst dat u uw werk goed zou willen doen. En dat wekt natuurlijk mijn argwaan.

Voor 1996 werden de budgetten voor wetenschap en technologie verhoogd met 2 miljard frank. Die verhoging was al in de regeringsverklaring in het vooruitzicht gesteld en we hebben ter gelegenheid van haar bespreking, hier in de Vlaamse Raad, duidelijk gemaakt dat we dit een goede zaak vonden.

Samen met de heer Candries – en in tegenstelling tot wat de heer Voorhamme daarover denkt – zijn we erg tevreden dat veel belang wordt gehecht aan het ruimtevaartprogramma. We zijn ervan overtuigd dat onderzoek in de ruimtevaart leidt tot vernieuwende, soms zelfs spectaculair innoverende technologieën.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer Bogaert, u zegt dat onderzoek heeft aangetoond dat onderzoeksmiddelen, geïnvesteerd in de ruimtevaartsector, erg rendabel zijn. De onderzoeken die ik heb geraadpleegd tonen aan dat verhoudingsgewijs de geïnvesteerde middelen in ruimtevaart gewoonlijk minder opleveren dan in andere sectoren van wetenschappelijk onderzoek. Over welk onderzoek, dat u vermeldt ter ondersteuning van uw pleidooi voor een Vlaamse nationalisering van het ruimtevaartonderzoek, hebt u het eigenlijk ? U weet dat jaarlijks zes miljard frank aan dit ruimtevaartonderzoek wordt besteed. En noch Vlaanderen, noch België weet wat de precieze terugkoppelingseffecten van deze investeringen zijn. Ik ben dus een tegenstander van deze aanpak, omdat ik geloof dat deze 6 miljard frank rendabeler zou kunnen worden geïnvesteerd in technologieontwikkeling en innovatiebeleid.

De heer Jean-Marie Bogaert : De geschiedenis heeft ons geleerd wat ruimtevaartonderzoek uiteindelijk opbrengt. Mag ik misschien een – op het eerste zicht misschien banaal – voorbeeld geven. De computer en zijn afgeleiden, en het binaire getallenstelsel, zijn ontstaan dank zij investeringen in de ruimtevaart. Dat is een historisch feit.

De heer Robert Voorhamme : Op dezelfde wijze kan u ook een pleidooi houden om bijkomende middelen te investeren in militair onderzoek. Want ook uit militair onderzoek werden uitvindingen geboren die vandaag nog dagdagelijks toegepast worden. Uw betoog is niet steekhoudend.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mag ik mijn uiteenzetting voortzetten ? Dat zal u misschien helpen om mijn redenering beter te begrijpen. Ik wil benadrukken dat ruimtevaartonderzoek geen doel op zichzelf kan zijn, maar enkel een middel is.

De zogenaamde spin-off of afgeleide meerwaarde is voor Vlaanderen belangrijk. De huidige return of terugvloed naar Vlaanderen van onze investeringen in de ruimtevaart stagneert op 30 percent. Dat is voor ons een onaantoonbare grens.

De Volksunie kan als pacifistische partij onmogelijk dulden dat de geïnvesteerde middelen en Vlaamse gemeenschapsgelden uiteindelijk voor militaire doeleinden worden misbruikt. Er werd al op dit gevaar gewezen. Wat dat betreft, zijn we het dus volledig eens.

Spitstechnologie kan ook een instrument zijn om de werkgelegenheid te redden. In de commissie heb ik genoeg voorbeelden gegeven om aan te tonen dat een verlaging van de loonkosten niet voldoende is om de werkgelegenheid veilig te stellen. Naast kwaliteit is ook spitstechnologie van groot belang in onze strijd tegen de lageloonlanden.

De minister-president wil dat 2 percent van het Bruto Regionaal Produkt aan wetenschappelijk onderzoek wordt besteed. De overheid zou de helft van deze twee percent voor haar rekening nemen. Ik wil mijn verwachting vernieuwen, die ik ook al in de commissie heb uitgesproken : ik hoop dat de overheidsinspanning niet zal worden verminderd, nu blijkt dat de privé-sector al 1,17 percent van het BRP voor haar rekening neemt. Ik hoop zelfs dat de overheid gelijke tred zal proberen te houden met de privé-sector.

De heer Vandenbroeke zei al in de commissie dat we de impact onderkennen van de inspanningen voor de universiteiten. We vragen ons zelfs af of er niet moet worden gestreefd naar één Vlaamse universiteit. We pleiten ook voor een doortrekking van de coördinatie van de kredieten naar de andere hogescholen.

Om de terugvloed van de overheidsinvesteringen in onderzoek en ontwikkeling na te gaan, hebben we voldoende statistische gegevens nodig. Inmiddels hebben we de Beleidsbrief Statistiek in Vlaanderen ontvangen en besproken. Onze verwachtingen zijn hoog gespannen.

Fundamenteel onderzoek moet de aandacht krijgen die in het regeerakkoord werd vooropgesteld. Dit soort onderzoek wordt niet verschaft door de privé-sector. Bovendien werd het fundamenteel onderzoek in het verleden altijd en ik spreek het woord met de nodige schroom uit – stiefmoederlijk behandeld. Het woord heeft hier immers een negatieve bijbetekenis, en ik begrijp dat sommige collega's stiefmoeders ervaren als iets positiever. De verantwoordelijkheidsplicht van de onderzoeker is een goed principe. Veel verder dan de formulering van dit principe komt de beleidsbrief echter niet. In de toekomst moet nog heel wat concreet worden uitgewerkt in samenspraak met de academische wereld zelf. Concrete uitwerkingen en een vooropgezette tijdslimiet ontbreken voorlopig echter. Wat ook ontbreekt – en wat we betreuren – is dat de beleidsbrief met geen woord rept over energie- en milieutechnologie. We zullen zeker nog de gelegenheid hebben hierop uitvoerig terug te komen in het openbaar parlementair debat over energievoorziening dat in het vooruitzicht is gesteld.

Mijnheer de minister-president, vooraleer af te ronden wil ik nog uw antwoord citeren op de vraag in de commissie wanneer het Eureka-congres over wetenschap en technologie in ons land zou plaatshebben en wie daarop zou worden uitgenodigd. U hebt verklaard dat uw diensten dit congres op dit ogenblik ernstig voorbereiden en dat het Vlaams parlement daarbij zeker zal worden betrokken.

Gisteren hebben we een uitnodiging ontvangen, ik citeer : we hebben het genoegen u te melden dat de 7e Eureka-conferentie plaatsvindt in het Parlement – het federale

Bogaert

Parlement wel te verstaan – (...) We nodigen graag één lid en één ambtenaar van de Vlaamse Raad uit om deel te nemen aan die conferentie.

Eén lid van dit Vlaams parlement. De intense betrokkenheid van uw diensten en van het Vlaams parlement valt wel zeer bescheiden uit.

Uw verklaringen over de partijpolitieke inmenging in het wetenschappelijk onderzoek vallen veel minder bescheiden uit.

Mijnheer de minister-president, tijdens de commissiebesprekingen hield u staande dat van politieke inmenging in instellingen als het NFWO, het IMEC en het IWT geen sprake is. Laat dit dan al zo zijn. Wat mij echter stoort, is dat u tegelijkertijd opmerkt dat zoals u letterlijk zegt, de selectie door het IWT te strikt zou gebeuren vooraleer het project wordt goedgekeurd. Deze uitspraak komt bij mij over als pure nonsens.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik wil daarin onmiddellijk duidelijkheid brengen. In de afgelopen periode weerklonk vaak de kritiek, terecht of niet terecht, dat sommige dingen bijna exclusief academisch werden bekeken. Vanuit verscheidene hoeken, ook vanuit academische hoek, werd opgemerkt dat rekening dient te worden gehouden met economische en industriële argumenten. Ik wil genuanceerd blijven, maar de strikt academische invalshoek moet men laten varen. Dat heeft niets te maken met de vermeende politieke inmenging waarvan mijns inziens geen sprake kan zijn.

Mijnheer de voorzitter, zoals de heer Bogaert weet, woedt deze discussie veelal tussen de belanghebbende partijen en ik meen dat het respecteren van een zeker evenwicht de beste oplossing is.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de minister-president, het zal u niet verwonderen dat u me met dit antwoord niet overtuigt.

Ik zal de concrete voorbeelden, die al ter sprake kwamen, nog even oprispen. Ofwel worden we het erover eens dat de evaluatiecriteria te streng zijn en dan moet u, als minister-president, ze aanpassen, uiteraard in samenspraak met dit Vlaams Parlement.

Ofwel vindt u – en dat is de indruk die u wekt – de selectiecriteria op zichzelf misschien wel goed, maar geeft u als politicus de voorkeur aan een meer voluntaristisch beleid, met de mogelijkheid om af en toe eens af te wijken van de strikte criteria ?

Aan deze subjectieve benadering moet naar onze mening absoluut een einde komen. Ik veroorloof me te verwijzen

naar de beslissing van de Vlaamse regering van eind december. Als regionalist en als Westvlaming mag ik me gelukkig prijzen dat van de 260 miljoen frank er al meer dan 60 percent naar twee projecten in West-Vlaanderen gaat, zij het dan in het zuiden van de provincie. Daaraan willen we nu ook weer niet zwaar tillen. (*Gelach*)

Ik zeg het zuiden want het eerste project loopt in Kortrijk en het tweede werd in Kortrijk gelobbied maar gaf er de voorkeur aan zijn maatschappelijke zetel, in Brussel te vestigen.

Mijnheer de minister-president, voor u en voor ons is het duidelijk dat deze beslissingen op zuiver arbitraire criteria berusten.

Mijnheer de minister-president, ik weet dat u zich zult opwinden over de verwijzing naar het CEPRO voor wat de textielsector betreft.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, ik zal straks op een aantal aantijgingen antwoorden. Met alle respect voor de spreker, wens ik hem erop te wijzen dat bij het vrijgeven van dergelijke bedenkingen, hij er goed aan zou doen zich daaraan met enige kennis van zaken te gewagen en niet zo maar gratuite.

Mijnheer Bogaert, ik kan u verzekeren dat hierin geen enkele invloed heeft gespeeld. De Vlaamse regering heeft na vier jaar dossieropbouw enkel en alleen tegemoet willen komen aan een absolute nood in de sector van de kunststoffen- en de textielsector. Ik weet wel dat wat volgt uw stelling niet is. Ik hoor graag al die grote theoriën die geen zoden aan de dijk zetten. Een stuk clusterforming brengt per definitie een dynamiek op gang.

Mijnheer de voorzitter, ik herinner me nog zeer goed dat bij de opzet van het eerste experiment inzake textielmachinebouw en electronica, er veel vragen zijn gerezen en zelfs aantijgingen als zou het gaan om een parallelle subsidestroom. Ik kan u verzekeren dat dit experiment voor alle economische krachten die erbij betrokken waren, een enorme toegevoegde waarde heeft opgeleverd en door het veroveren van nieuwe markten wellicht de redding zowel van de sector van de textielmachinebouw, die al ruim 120 jaar tot onze industriële traditie behoort, als van de electronicsector heeft bewerkstelligd. Daarvoor neem ik graag de verantwoordelijkheid.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de minister-president, zoals u zelf toegeeft, heeft het u heel wat tijd gekost om tot deze beslissing te komen. Het is juist dat de grote figuren die daarvoor bij u hebben gelobbied niet langer in deze assemblée kunnen worden geïnterpelleerd, vermits ze nu in het federale parlement zitting hebben. Dit behoeft geen tekening, u kunt dat niet ontkennen.

Bogaert

Ik hoor u graag de resultaten in de textielsector vernemen. Precies dit soort beslissingen zijn ingegeven door de ontstentenis van constructies als bijvoorbeeld het vermaarde textielplan.

Hoe dan ook komt dit bij ons over als een – zij textielen – doekje voor het bloeden. Ik weet dat u niet verantwoordelijk bent voor de kranteberichten, maar als u concludeert dat al deze netwerken open staan voor alle soortgelijke bedrijven uit heel Vlaanderen : dat ontbrak er nog maar aan. Hoe dan ook protesteren we met klem tegen de niet-objectieve manier waarop deze beslissing tot stand is gekomen. (*Applaus bij de VU*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik zal geen breed kritisch betoog houden omtrent de door u voorgelegde globale beleidsbrief. Ik ga me enkel toespitsen op een bepaald aspect, namelijk het technology assessment, in de brief vertaald als technologisch aspectenonderzoek. In onze huidige samenleving is de leefwereld van elke burger sterk bepaald door de ontwikkeling van nieuwe technologieën. Zoals de heer Voorhamme verklaarde, speelt dit zich vooral af in de informatietechnologie maar ook in de biotechnologie, namelijk de genetische manipulatie. Deze technologieën zullen in de komende jaren onze samenleving in belangrijke mate bepalen. Omtrent deze, toch wel ernstige en grote te verwachten effecten, zowel in positieve als negatieve zin, op mens en milieu leven heel wat vragen. Deze vragen houden verband met ethische maar ook met andere kwesties.

Steeds meer dreigt onze samenleving achter te blijven ten opzichte van deze technologische innovaties. Om op adequate wijze in te spelen op de invloed van wetenschap en technologie is er dan ook een noodzaak aan onderzoek naar de concrete te verwachten gevolgen en de houding van de bevolking ten aanzien van die nieuwe technieken. Met andere woorden, en dan kom ik tot de definitie van technologisch aspectenonderzoek, de noodzaak van dit soort onderzoek is van alsmaar dringender aard. De gangbare wetenschappelijke literatuur onderscheidt drie belangrijke aspecten betreffende technology assessment.

Ten eerste, er is het onderzoek naar en het in kaart brengen van de gevolgen van de nieuwe technologieën. Ten tweede, er is de organisatie van een breed maatschappelijk debat aan de hand van dit onderzoek. Ten derde, het beleid wordt geïnformeerd over de gevolgen van deze technologieën en de houding van de burger hiertegenover.

De door u voorgelegde beleidsbrief zou ik dan ook kritisch willen doorlichten in het kader van deze noodzaak

aan een technologisch aspectenonderzoek. Bekijk ik het document vanuit dit perspectief, dan kan ik er enkel een negatief oordeel over vellen. In uw regeringsverklaring van juni jongstleden stelt u een aantal mooie woorden voorop. U verklaart zeer uitdrukkelijk – en ik citeer : bij het uitwerken van het wetenschaps- en technologiebeleid moet ook de wisselwerking tussen de maatschappelijke behoeften en de technologische ontwikkeling aan bod komen. Hiertoe moeten gepaste flankerende beleidsmaatregelen worden genomen, die ertoe bijdragen om een democratische en inhoudelijk breder onderbouwde besluitvorming over de belangrijkste ontwikkelingen mogelijk te maken. In dit kader zal het technologisch aspectenonderzoek grondig geëvalueerd worden. Meer dan een half jaar geleden kondigde u dit aan. In de voorliggende beleidsbrief staat daar zeer weinig tegenover. Ik zal dit trachten aan te tonen middels een aantal voorbeelden.

Ten eerste : om de wisselwerking tussen maatschappelijke behoeften en technologische ontwikkeling op ernstige wijze te versterken, dient op de eerste plaats een inventaris te worden gemaakt van die maatschappelijke noden, die deels kunnen worden verholpen door de inzet van technologie. Tevens is het noodzakelijk de maatschappelijke noden in kaart te brengen die in het huidige technologiebeleid niet of onvoldoende aan bod komen. Dit werd tot op heden niet doordacht. Dat kunnen we afleiden uit een passage van uw beleidsbrief. Daarin staat : op de toekomstige informatiesnelweg zullen tal van hedendaagse problemen zoals de verkeersproblematiek, de herverdeling van arbeid, de bejaardenzorg en vele anderen een volledige of gedeeltelijke oplossing kunnen vinden.

Met de beste wil van de wereld zie ik niet in welke technologische ontwikkelingen de verkeersproblematiek of de bejaardenzorg daadwerkelijk zullen verhelpen. Misschien kunnen wel een aantal aspecten worden verholpen, maar globaal gezien zie ik geen heil in technologische ontwikkelingen voor het aanpakken van de brede problemen.

Mijnheer de minister-president, hoe moet concreet te werk worden gegaan om te komen tot een democratisch en inhoudelijk beter onderbouwde besluitvorming over belangrijke technologische ontwikkelingen ? U hebt het dan alsmaar over de voorlichting van het publiek, de popularisering van de wetenschap en dies meer. Als we het hebben over democratische besluitvorming, dan veronderstelt u een wisselwerking tussen het publiek en de overheid en de bereidheid tot luisteren naar wat het publiek te zeggen heeft. We kunnen verwijzen naar een aantal initiatieven in Denemarken, Nederland en Groot-Brittannië. Als u echter de kennisweerbaarheid van de burger wilt verhogen, dan zult u meer moeten doen dan de wetenschap te populariseren. U moet daadwerkelijk komen tot een forum waarin de overheid en de burger met elkaar kunnen converseren.

Stassen

Over de evaluatie van het technologische aspect en onderzoek wordt niet veel vermeld in de nota. We krijgen de indruk dat u die hele problematiek in de ijskast wilt stoppen. Nergens is er melding van concrete initiatieven omtrent de evaluatie van het technologische aspectenonderzoek. Wie, waar en wanneer zal de opdracht worden gegeven om de maatschappelijke aspecten van technologieën in kaart te brengen, en dat maatschappelijk ter discussie te brengen ? Wil de Vlaamse overheid de bevolking informeren over de gevaren maar vooral ook over de mogelijkheden voor de wetenschappelijke en technologische ontwikkeling, dan moeten hiervoor de noodzakelijke kredieten vrijgemaakt en opdrachten gegeven worden. We hebben de indruk dat u wetenschap en informatie al te eenzijdig populariserend bekijkt.

Ik had graag willen zwaaien met de folder Vlaanderen Technoland – de opvolger van Flanders Technology International. Daarin wordt de technologische ontwikkeling op zijn Kuifjes voorgesteld, en dat doet meer denken aan een stripverhaal in de trant van Kuifje in Wonderland dan het ernstig nemen van de burger.

We kunnen een aantal instituten overlopen, maar wegens tijdsgebrek beperk ik mij tot één instituut, het Vlaams Interuniversitair Instituut voor de Biotechnologie. Ik keer even terug naar de opmerking van de heer Bogaert. Het is toch meer dan wereldvreemd en echt betreurenswaardig dat voor de verdere ontwikkeling van de biotechnologie handenvol geld wordt vrijgemaakt. Andere, maatschappelijk meer relevante technologieën – inzake milieu en energie – worden volkomen, vergeten, zonder een kritische evaluatie van die technologieën met betrekking tot hun bijdrage tot het maatschappelijk welzijn en het creëren van werkgelegenheid.

Verder stellen we ook vast dat het leeuwedeel van het budget naar slechts vier laboratoria gaat, terwijl andere minstens even prestigieuze labo's in de kou blijven staan. Waarom opteert de minister-president in overeenstemming met zijn basisfilosofie niet voor een open concurrentie tussen al deze verschillende labo's, op basis van het geleverde werk ? Speelt de regering om welke reden dan ook voor de vier labo's Sinterklaas, dan worden de onderzoekers in de andere labo's sterk gedemotiveerd.

Van het budget van 920 miljoen frank zal 20 miljoen frank worden voorbehouden voor het openen van een debat over de ethische, maatschappelijke, juridische en sociaal-economische aspecten van de biotechnologie. Met andere woorden, nog geen twee percent wordt voorzien voor technology assessment van de biotechnologie. U weet zelf ook dat met dat bedrag niets kan worden verwezenlijkt. Ondanks alle mooie woorden uit het Vlaams regeerakkoord, blijven de maatschappelijke aspecten van

technologie voor u van ondergeschikt belang. Indien het van u afhangt, mijnheer de minister-president, zal er in Vlaanderen weinig in huis komen van technology assessment. U blijft blijkbaar geloven in de positief-wetenschappelijke droom. Wij echter menen, dat men dringend werk moet maken van een technology assessment beleid en daartoe zullen we in de nabije toekomst de nodige parlementaire initiatieven nemen. Kuifje in Wonderland mag dan wel een mooie strip zijn, de werkelijkheid is geen stripverhaal. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, het discussieterrein is breed en het aantal discussiepunten is aanzienlijk. Mijn spreektijd is evenwel beperkt.

Ik moet terugdenken aan de eerste helft van de jaren '80, toen ik ongeveer zeshonderd voordrachten heb gegeven over onder meer Flanders Technology en DIRV. Telkens heb ik toen mijn toespraken beëindigd met een boodschap van hoop. De gouden jaren '60 zouden een vervolg krijgen in de jaren '90. Er is iets fout gelopen. Op het einde van de jaren '70 werden we geconfronteerd met een economisch-structureel probleem. Innovatie was toen het sleutelwoord om die problematiek te overstijgen. De heer Voorhamme heeft zonet de confrontatie, als die er al was, toegelicht, tussen de technische visie van toen en de aandacht voor de humane wetenschappen. Ik ben het daar niet mee eens. Heel wat technologische innovaties brengen een humane toegevoegde waarde met zich mee. Omgekeerd kunnen humane onderzoeken bijdragen tot nieuwe attitudes. Er is tussen beide gebieden een ruime overlapping. Het is niet wenselijk dat we die twee sectoren tegen elkaar uitspelen.

Vandaag, met de opeenstapeling van structurele en conjuncturele problemen, zijn we weer in een ernstige sociaal-economische crisis beland. Innovatie is opnieuw de boodschap opdat we onze structurele handicap zouden kwijtraken.

Tijdens mijn managementvorming in Parijs heb ik college gevolgd bij een professor die de theorieën inzake organisatie en bedrijfsbeleid herleidde tot de vergelijking met het menselijk lichaam. Een lichaam dat bepaalde cellen niet verbrandt, gaat dood. Celwisseling is een wezenlijk deel van het leven. Hij verdedigde de stelling dat deze theorie ook kon worden toegepast op een onderneming en op de mensenmaatschappij. Om een nieuwe dynamiek mogelijk te maken en de nieuwe uitdagingen aan te kunnen, moet men voortdurend bereid zijn dingen af te stoten en te renoveren. We moeten resoluut durven kiezen voor een innovatiestrategie.

Candries

Mijnheer de minister-president, de CVP steunt uw beleidskeuzes ten volle. Studies bewijzen dat kansen op duurzame groei en de daaraan verbonden tewerkstelling in grote mate afhankelijk zijn van de wetenschappelijke onderbouw van de activiteiten. De keuze van de Vlaamse regering om tegen 2000 tot de Europese groten te behoren en 2 percent van het Bruto Regionaal Produkt te besteden aan research en development is, mijns inziens, de enige juiste keuze.

Hamvraag blijft op welke manier dit innovatiebeleid een kans moet krijgen. We moeten onderzoeken over welke troeven we beschikken en hoe we ermee omspringen. Op die manier maken we werk van een strategisch concept inzake innovatie. Men kan niet ontkennen dat we grote nood hebben aan synergie. Het clusterbeleid is daar een voorbeeld van. Ik herhaal dat we nood hebben aan vernieuwde en vernieuwende vormen van samenwerking. De interactie tussen onderzoek, onderwijs en onderneming zal uitmonden in een nieuwe dynamiek die op zijn beurt kansen op innovatie zal scheppen. Dergelijke interactie moet op al de niveaus worden aangemoedigd. We kennen onze troeven te weinig. Bovendien spelen we ze te weinig uit. Een andere aanpak is een absolute noodzaak. We kunnen in de leer gaan bij de sportwereld die talentscouting al lang heeft ontdekt. Talentscouting gebeurt nog niet in het sociaal-economisch domein. We moeten de talenten van de jongeren ontdekken, helpen ontwikkelen en begeleiden.

Talentscouting is zeer belangrijk. We moeten dat gestructureerd aanpakken. We hebben al heel wat interactiepolen waar we proberen de drie elementen, onderneming, onderwijs en onderzoek, samen te brengen. We zien ook hoe bedrijven elkaar begeleiden. Heel wat arrondissementen, gebieden in Vlaanderen, doen aan KMO-coaching. Grotere bedrijven met een bepaalde ervaring helpen andere bedrijven uit de miserie, uit een aantal knelpunten, omdat zij hun ervaring kunnen laten meespelen.

De relatie tussen administratie en universiteit is een feit, maar we hebben nood nog aan andere relaties. Dat is een frictiepunt omdat het wetenschappelijk onderzoek lang geconcentreerd bleef binnen de universiteiten. Dankzij het HOBU-decreet verruimen we de mogelijkheden tot interactie. Dat hoeft niet in tegenspraak te zijn met wat de universiteiten willen en kunnen, het moet complementair zijn. We moeten zoeken naar mogelijkheden tot samenwerking tussen alle onderwijs- en onderzoeksinstanties. Dan kunnen we een inventaris maken van het aanbod, de technology-push in technische termen, en daartegenover de vraag van de markt – de market-pull. We moeten het principe van vraag en aanbod toepassen. Niet

alleen wat technieken betreft, maar ook inzake tewerkstelling. Alle menselijke activiteiten waarvoor de overheid verantwoordelijk is, hebben die vorm van synergie nodig.

Mijnheer de minister-president, we moeten daarin durven investeren. U hebt 100 miljoen frank voorzien voor de HOBU-structuren, voor toegepast wetenschappelijk onderzoek. Wordt die 100 miljoen frank aan een aantal projecten besteed ? Gaat het geld naar de bestedingsfactoren van het HOBU ? Als het naar een aantal projecten gaat, wat moet dan de omvang van die projecten zijn ? Hoeveel projecten kan men aan ? Het is nuttig vooral in de beginfase geen wildgroei toe te laten. Laten we beperkt beginnen. Laten we zorgen dat we die 100 miljoen frank goed gebruiken. Daarna kunnen we daaruit leren en eventueel meer projecten en meer bedrijven erbij betrekken. Ik ben ervan overtuigd dat dankzij het HOBU-decreet een nieuwe brug wordt gebouwd tussen het onderwijs en de bedrijfswereld. Ik zie die bedrijfswereld als zeer ruim, het gaat net zo goed om een ziekenhuis als om een fabriek waar men autovelgen maakt. Elk bedrijf heeft nood aan innovatie en wetenschappelijke inbreng.

Hoe kan men die 100 miljoen frank zo goed mogelijk besteden ? Een projectgeoriënteerde besteding is delicaat. De reactie zal snel zijn : waarom zijn project wel en het mijne niet ? We moeten dat risico lopen omdat het gaat om een nieuw beleid, een synergiebeleid dat zeker resultaten zal opleveren.

Wanneer we het hebben over resultaten, stellen we vast met welke problemen starters te kampen hebben om investeringen aan te trekken. Dit brengt ons bij de rol van de GIMV en in het verlengde daarvan bij Gimvindus en het IWT. Er is nood aan een brug tussen de GIMV en het IWT. De GIMV treedt te veel op als bank, als holding. Ze is te weinig risicodragend gebleven, wat nochtans één van de redenen was voor de oprichting.

Er werd daarstraks kritiek geuit op het IWT. Nochtans moeten we de wetenschappelijke know-how van het IWT prijzen. Het is echter de vraag of het IWT te allen tijde grondig en projectgeoriënteerd nuttige besluiten kan trekken. Het IWT stoot soms projecten af, maar keurt anderzijds ook projecten goed. Wanneer er echter geen mogelijkheden zijn bij de GIMV, valt het project tussen twee stoelen.

Mijnheer de minister-president, kunnen we de GIMV en IWT niet de opdracht geven om een project niet alleen financieel bij te springen, maar om het als waardig te verklaren. Dit zal niet gemakkelijk zijn. Het zal risico's inhouden. Goedgekeurde projecten kunnen immers falen.

Van de onderzoeksinitiatieven slaagt slechts een miniem aantal. We moeten aanvaarden dat er verliezen zijn. An-

Candries

derzijds zou het spijtig zijn dat goede initiatieven geen kansen krijgen, dat een goed project niet kan worden gelanceerd. Er moet dus een brug worden gecreëerd tussen het IWT en de GIMV om te beletten dat een goed project tussen twee stoelen valt. Ik weet nog niet hoe dit kan worden bewerkstelligd. Ik constateer echter dat het IWT soms meer zou willen doen dan het kan of mag en dat de GIMV misschien meer zou moeten doen dan ze kan of mag. Ik pleit voor een nieuwe beoordeling van de GIMV en het IWT en voor een nieuwe relatie tussen beide.

Beschikken we over troeven ? Ik heb daarstraks gepleit voor talentscouting. Eigenlijk zijn we rijker dan we meestal vermoeden, maar alle initiatieven zijn versnipperd. Vlaanderen heeft heel wat wereldkampioenen in bepaalde disciplines. Het gaat soms om kleine KMO's, die op hun enge terrein de nummer één zijn in de wereld. We kennen deze bedrijven niet, omdat hun markt niet bij ons ligt. Meestal gaat het ook niet om spectaculaire bedrijven omdat ze slechts toeleveraar zijn op de derde of de vierde rij. Voor hun specifiek produkt zijn zij echter een wereldkampioen. Ik verwijs in dit verband naar de ruimtevaart. Men moet beseffen dat een ketting breekt bij zijn zwakste schakel. Ook een toeleveringsbedrijf mag dus niet falen. We hebben toeleverars van zeer vernuftige productieprocessen die internationaal worden geloofd. De spectaculaire ontplofing van de Apollo werd veroorzaakt door het falen van de O-ringen, de dichtingsringen. In Vlaanderen is er een kleine KMO die dichtingsringen maakt voor de ESA en ook sporadisch levert aan de NASA. Dat bedrijfje produceert de allerhoogste, technisch verfijnde kwaliteit. Dit mag niet zomaar van tafel worden geveegd. We hebben geen spectaculaire dingen in die context, maar ik durf Sint-Jan-Berchmans citeren : we moeten proberen groot te zijn in kleine dingen. Daar valt veel mee te verdienen. Als we te hoog mikken, struikelen we.

Ik ben ervan overtuigd dat we inzake samenwerking en toegang van kleinere bedrijven zeer attent moeten zijn en procedures en structuren dienen uit te werken die optimale kansen bieden aan elk goed initiatief. We kunnen het aantal initiatieven verhogen door interactie tussen ondernemingen, onderwijs en onderzoek.

Ik wil ook pleiten voor evenwicht tussen industrie en diensten. Deze discussie werd al een aantal keren gevoerd. Ik wil ook aandacht vragen voor een evenwicht in het wetenschappelijk onderzoek tussen de harde en de zachte sector. Het overlappingsgebied tussen die twee is veel groter dan we vermoeden. Ik herhaal dit omdat ik ietwat verontrust ben door het feit dat de belangstelling voor wetenschap en techniek in ons onderwijs daalt. Ik vrees dat dit een slecht teken is. We moeten ook daar zorgen dat er een instroom is van interessante mensen, zowel

in de humane als in de exacte richtingen. Ik wil pleiten voor een horizontaal wetenschapsbeleid. Elk dossier zou moeten worden voorzien van een wetenschappelijk luik. We moeten daarin investeren.

U suggereerde ooit, mijnheer de minister-president, om gedurende drie jaar, 150 vorsers het veld op te sturen. Ik vind dat prachtig. Maar ik wil wel vragen ze niet in de woestijn te sturen. De verdeling tussen fundamenteel en toegepast onderzoek zou evenwichtig moeten zijn. Ik wil ook pleiten voor twee soorten doctoraten. Enerzijds het wetenschappelijk en fundamenteel georiënteerd doctoraat en anderzijds een projectgebonden doctoraat. Dit zou aanleiding moeten geven tot een bijkomende activiteit binnen een bedrijf waar de opvang ongeveer verzekerd is.

Maar soms, wanneer het gaat om een individu of een klein team dat zeer projectgeoriënteerd is en een eigen bedrijf wil opstarten, dan is de omkadering of dan zijn de problemen rond de feitelijke activiteit van die aard dat velen daar hun nek over breken.

Mijnheer de minister-president, ik zou er dus voor willen pleiten dat u bij de federale overheid een lans breekt voor een brug waar tweerichtingsverkeer op mogelijk is. Ik heb het hier dan over het brugpensioen. Ik denk dat we op dit ogenblik heel wat potentieel binnen de context van het brugpensioen hebben zitten. Potentieel dat nuttig zou kunnen zijn ter omkadering of ter begeleiding van projecten. Men kan dus die mogelijkheid – een brug met tweerichtingsverkeer – creëren, weliswaar in overleg met de federale instanties, want die hebben ter zake immers een stuk van de bevoegdheid in handen.

Men spreekt soms over ethiek, maar ik vind dat, wat het brugpensioen betreft, iemand van amper 50 jaar, eigenlijk zomaar in de kast wordt gezet. Iemand met een brede ervaring en kennis wordt gedwongen om op rust te gaan. Ik vind dit ethisch gezien, toch wel een probleem. Dit kan niet.

De voorzitter : Mijnheer Candries, u had om 20 minuten spreektijd gevraagd, maar u bent nu al 40 minuten aan het woord.

De heer Herman Candries : Mijnheer de minister-president, u hebt ook gesproken over een Instituut van de Zee, omdat we een maritieme regio zijn. Ik ben daar blij mee. Maar wat moet een Instituut van de Zee precies voorstellen ? Laten we hier toch eerst eens zoeken naar wat al bestaat. We zijn ook veel rijker dan we zelf vermoeden. Ik denk dat we dus gecoördineerd zullen moeten werken, dat we zullen moeten bekijken hoe we een aantal troeven kunnen samenbrengen. Ik denk hierbij aan ons Waterbouwkundig Laboratorium van Borgerhout bijvoorbeeld. Dit heeft een internationale reputatie. Ik denk ook aan de

Candries

noodzaak om op dat vlak weer eens te overleggen met de federale instanties. Waarom bijvoorbeeld ook de marine, de zeemacht, hier niet bij betrekken ?

Ik zou hier ook de aandacht willen vestigen op een vergeetelheid in het Sint-Michielsakkoord : we hebben de wetenschappelijke structuur achter de zeevisserij niet gefederaliseerd, dat is centrale materie gebleven. Ik denk dat we moeten proberen om dit op een of andere manier toch in dit Instituut van de Zee te integreren. Verder hoort ook een eventuele samenwerking met Nederland in deze discussie thuis. Er zijn zoveel mogelijkheden.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik denk dat ik moet besluiten, ook al had ik nog zoveel willen zeggen. Misschien zal ik er wel een boek over schrijven. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst iedereen geruststellen en alvast melden dat ik het zeer kort zal houden.

Het debat verloopt vandaag een beetje verward. We zijn begonnen met de interpellaties om dan over te gaan naar de bespreking van de diverse beleidsbrieven. Het is misschien voor de toehoorders niet altijd duidelijk waarover het precies gaat. Ik zou op mijn beurt even willen teruggrijpen naar de interpellaties die werden gehouden door de heren Geysels en Voorhamme.

Mijnheer de minister, wat dat betreft zit ik met een aantal vragen omtrent een heel concreet dossier. Misschien dat u me met een duidelijk antwoord van mijn twijfels kunt verlossen. Het betreft het dossier van de Westvlaamse cluster, dat zich toespitst op de kunststoffenverwerking. De Vlaamse regering heeft dit dossier goedgekeurd op 22 december 1995. Het is maximaal gehonoreerd in functie van het gevraagde : een investeringssteun van 120 miljoen frank en een werkingssteun van 30 miljoen frank. Die werkingssteun is gespreid over twee jaar.

Er rusten twee fundamentele hypothesen op dit dossier. Op de eerste plaats is er het negatieve advies van het IWT. Dat is bijna exemplarisch, als we het betoog van de heren Geysels en Voorhamme in het achterhoofd houden. Daarnaast is er evenmin een advies aanwezig van de administratie Economie. Nochtans is dit een instantie die bij beoordelingen op dit vlak een belangrijke rol speelt. Ten tweede, er werd een soortgelijk dossier ingediend, gepatroneerd door de Limburgse GOM. Het spitste zich ook toe op de kunststoffen, maar wel in ruimere zin : niet alleen op de verwerking, maar ook op de produktie. Die mensen hebben in eerste instantie gepoogd om een ak-

koord te sluiten met hun Westvlaamse collega's. De Westvlamingen hadden echter geen oren naar hun verhaal. Hierdoor ontstond een fundamenteel probleem, aangezien per activiteit slechts één cluster kon worden opgericht.

De betrokkenen hebben toen zelf het heft in handen genomen, en een initiatief ingediend bij uw kabinet, mijnheer de minister-president. Ze legden het ook voor aan het IWT en aan de administratie Economie. Dit is helemaal zonder gevolg gebleven. De initiatiefnemers beweren zelfs dat ze van bepaalde instanties niet eens een ontvangstmelding hebben gekregen.

Ik vind dit een heel fundamentele kwestie. Daarom wil ik over een aantal zaken duidelijkheid krijgen. Hoe is de beslissing over de Westvlaamse cluster voor de kunststofverwerking tot stand gekomen ? Welke criteria hebben daarin een rol gespeeld ? Hoe kunt u die beslissing rijmen met het negatieve advies van het IWT en het ontbreken van het advies van de administratie Economie ?

Ik wil niet aan provinciaal opbod doen. Ik heb er geen problemen mee als een Westvlaams dossier het haalt van een Limburgs, als dit tenminste gebeurt op objectieve gronden. Dit laatste houdt in dat de beslissing uitgaat van de merites van het dossier zelf.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Keulen, u spreekt over een Limburgs dossier. Bedoelt u het uitvoerige dossier, waarover akkoorden bestonden van een aantal betrokken ondernemingen ?

De heer Marino Keulen : Ik heb de lijst van de ondernemingen gezien. Ik heb mijn informatie ook bij de GOM ingewonnen, mijnheer de minister-president.

Minister-president Luc Van den Brande : Er bestond dus een akkoord van al die bedrijven. Hebben die een geformaliseerd dossier ingediend ?

De heer Marino Keulen : Volgens de informatie, waarover ik kan beschikken, wel.

Minister-president Luc Van den Brande : U hebt het zelf niet vastgesteld.

De heer Marino Keulen : Neen. U kunt natuurlijk de discussie fnuiken door te zeggen dat ik dit niet de viso heb gezien.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels (*Op de tribune*) : Ik wil terugkomen op de algemene stellingen van de heer Voorhamme en mijzelf met betrekking tot dit dossier. In die zin wil ik de interpellant tegemoet treden. Mijnheer de minister-president, in uw beleidsbrief, in uw nota van januari 1994 en in uw cluster-reglement van 24 november 1994 hebt u tel-

Geysels

kens gezegd dat het regionale aspect niet doorslaggevend mag zijn voor de erkenning of de ondersteuning – deze twee begrippen zijn niet identiek – van een cluster.

Nu is er een cluster erkend voor de kunststoffen, die toch van een puur regionale aard is. In die zin is de probleemstelling van de heer Keulen relevant. Het zal immers een puur regionaal initiatief blijven, want anders had de GOM van Limburg een brief ter kennisgeving van haar bezorgdheid niet ingediend. Als de kunststoffenindustrie uit Limburg en de Kempen was betrokken bij de cluster, wat inherent is aan uw eigen erkenningscriteria, dan was de brief nooit verzonden. De heer Keulen uit terecht kritiek op het feit dat deze cluster is erkend en andere niet. Of er al dan niet een volledig dossier is ingediend, heeft er niets mee te maken. Wat wel ter zake doet, is dat u zelf zegt dat een regionaal dossier geen argument is voor een erkenning. Dat blijkt uit de brief van de GOM Limburg die na de indiening van het dossier van West-Vlaanderen is verstuurd. Het illustreert dus de kritiek die vanmorgen is geuit.

De heer Marino Keulen : Het gaat zelfs nog een stap verder, maar dat behoort natuurlijk ook tot de geruchtenmolen. Officieus zouden de Westvlamingen op de hoogte zijn geweest van het feit dat men rond deze materie aan het werken was en zouden ze de tijd hebben gehad om een dossier voor te bereiden en tijdig in te dienen. Wat dat betreft, hebben anderen zeker niet onder dezelfde voorwaarden kunnen opereren.

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer Marc Olivier : Mijnheer de voorzitter, het gaat hier om een zeer oud dossier. Ik herinner me dat destijds in Limburg P-dagen werden georganiseerd door de heer Geens, de voorganger van de huidige minister-president. Daar werd precies deze problematiek aan de orde gesteld en werden bedrijven opgeroepen om interesse te betonen.

Er bleek dat alleen Westvlaamse bedrijven in Limburg zich kandidaat stelden voor deze zaak. Ik spreek nu van tien tot vijftien jaar geleden.

De heer Jos Geysels : Juist. Dat is ook de kritiek. Nieuw geld voor oude initiatieven en geen vernieuwend beleid. U hebt daarstraks niet goed geluisterd.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : De spelregels die worden opgesteld, moeten algemeen gelden en niet afgestemd zijn op bepaalde regio's en bedrijven. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, collega's, we zijn heel blij met het open debat over een beleidsbrief, wat niet hetzelfde is als een begrotingsbespreking, een ontwerp of een voorstel van decreet. Ik heb het gevoel dat er over alle fracties heen sterk op aangedrongen wordt dat ik zeer uitvoerig antwoord op elke vraag. Ik stel vast dat dit uw instemming wegdraagt en ik zal me beknopt uitdrukken. (Opmerking van mevrouw De Maght-Aelbrecht)

Mevrouw De Maght, ik ben blij dat u er bent en dat u in de mogelijkheid verkeert om op dit uur deze materie op te volgen.

De voorzitter : Mevrouw De Maght-Aelbrecht heeft het woord.

Mevrouw Annie De Maght-Aelbrecht : De minister-president heeft al enkele keren deze opmerking gemaakt. Mag ik u medelen dat ik in de vergaderingen, waar mijn aanwezigheid vereist is, meer aanwezig ben dan vele van uw collega's.

Minister-president Luc Van den Brande : Mevrouw De Maght, omdat u zegde dat het mij niet gegeven zou zijn om me beknopt uit te drukken, heb ik gewoon mijn vreugde uitgedrukt over het feit dat u bij ons bent. Meer heb ik niet gezegd. (*Rumoer*)

Ik zou dit uitvoeriger kunnen toelichten, maar we moeten ons nu richten op het wetenschaps- en technologiebeleid.

We moeten de essentiële lijnen waarover het gaat in herinnering brengen. In het regeerakkoord hebben we een belangrijke extra inspanning geleverd. We hebben dit ook neergeschreven in de beleidsbrief, omdat we geloven dat wetenschap en technologie de duurzame basis vormen voor de toekomst. Ze zijn van fundamenteel belang, niet enkel omwille van de ontwikkeling van het kennispotentieel, maar evengoed voor de versterking van het economische draagvlak.

We hebben enkele troeven, niet zoveel. Daartoe behoren onder meer onze handvaardigheid, de ontwikkeling van onze kennis, maar dan maatschappelijk ingepast, en onze ligging, die we moeten verbeteren.

Als ik de zes essentiële elementen op een rijtje zet, geloof ik dat we in een wereld van globalisering en internationalisering alle middelen moeten aanwenden om er onze bijdrage in te leveren en deze ontwikkeling te ondersteunen. Ik denk dat men het daarover – over alle fractiegrenzen heen – eens kan zijn.

Ik wens ook meteen te antwoorden op de vragen die zijn gesteld over de verhoogde aandacht voor fundamenteel onderzoek. Er gaat 1 miljard frank extra naar fundamenteel onderzoek. Mijnheer Denys, u hebt onder meer ge-

Van den Brande

wezen op de verhoudingen tussen fundamenteel onderzoek en toegepast onderzoek.

Mijnheer Denys, zelfs indien de oorspronkelijke verhoudingen anders waren, is het toch nog zo dat er een ernstige inspanning werd gedaan ten voordele van het fundamentele onderzoek. Cijfers tonen dat aan. Het volstaat te verwijzen naar het advies over de Vlaamse horizontale begrotingsprogramma's inzake wetenschapsbeleid. Daarin is uitdrukkelijk vermeld dat de Vlaamse kredieten voor niet-georiënteerd onderzoek stijgen met ongeveer 11 percent tijdens de periode 1993-1995. Voor 1996 is een bijkomend bedrag van 1 miljard frank voorzien. Het technologische beleid, het gerichte onderzoek is een prioriteit. Maar het fundamentele, aan de universiteiten verbonden onderzoek, is dat evenzeer.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijn kritiek heeft betrekking op de evolutie van de verhouding tussen fundamenteel onderzoek en contractonderzoek. Deze verhouding evolueerde ten nadele van het fundamentele onderzoek ; van een aandeel van 55 op 100 naar 45, of min 10 percent. We vinden dat er een evenwicht moet worden nagestreefd in de uitgaven : 50 percent voor contractonderzoek en 50 percent voor fundamenteel onderzoek.

Een tweede opmerking betreft de bijkomende middelen voor de universiteiten. We stellen vast dat die niet volstaan om de werkingskosten op te vangen.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Denys, de Europese statistieken leren ons dat in België 8 percent van de middelen voor onderzoek en ontwikkeling naar de bedrijven gaat. Het gemiddelde voor alle OESO-landen bedraagt 14 percent. Ik wil zeker niet zeggen dat er zich geen probleem zou kunnen voordoen. Maar we hebben tijdens de voorbije en huidige zittingsperiode voldoende aandacht besteed aan groei inzake middelen voor fundamenteel onderzoek.

De toenemende invloed van wetenschap en techniek op de samenleving vormt een derde uitdaging. Ten vierde : de concentratie en samenwerking. We hebben een aantal initiatieven genomen, onder meer inzake het Vlaams Instituut voor Biotechnologie. Vijfde, en voorlaatste uitdaging : de stimulering en uitbouw van het Vlaams technologisch potentieel. Daarbij wordt niet uitsluitend aan de KMO's gedacht. Maar toch moeten er in dat verband enkele initiatieven worden genomen. Ten zesde, de homogene bevoegdheidspakketten vormen een belangrijke opdracht.

Inzake de interpellaties en de inbreng omtrent het clusterbeleid, geloof ik dat de hier verwoorde opvattingen

dikwijls steunen op inzichten van voor dertig, veertig jaar. Onze bedoeling en zorg is precies om open kansen te creëren, om toegevoegde waarde samen te brengen, om kleine en grote ondernemingen in één enkel perspectief te integreren.

De basisopvatting is deze : het economisch beleid moet gemeenschappelijke oplossingen bieden aan de noden van de individuele bedrijven. Tweede basisopvatting : internationale competitiviteit is in belangrijke mate een zaak van kwalitatieve factoren, en zeker niet alleen een kwestie van loonkosten. Ten derde, ondernemen moet aan de ondernemers zelf worden overgelaten. We verwerpen de staatseconomie. De overheid moet het economische leven niet betuttelen, of aan de ondernemers lessen geven. Maar op de achtergrond kan de overheid wel een rol spelen : als katalysator van nieuwe economische initiatieven. Elk technologisch en industrieel beleid moet steunen op deze krachtlijnen.

En wat vormt de basis van een cluster ? Het gaat om samenwerking op vrijwillige basis, omdat men anders niet zou beschikken over de vooruitgangsmogelijkheden op het vlak van innovatie, produktvernieuwing en technologische onderbouw om nieuwe markten te veroveren. Gaat het hier om een absolutie theorie of benadering ? Staan we elke morgen op met de gedachte aan een nieuwe cluster ? Zo eenvoudig is het niet. Het zou verkeerd zijn om als overheid ondernemers en ondernemingen te dwingen tot een gemeenschappelijke aanpak. Een dergelijk proces moet geleidelijk groeien en niet worden opgelegd. Het moet gaan om kleinere cellen. De tweede cluster bijvoorbeeld, die we hebben goedgekeurd, is de staalplaatverwerking : driehonderd KMO's hebben mekaar gevonden, niet om samen een nieuwe instelling op te richten, maar wel om samen een vernieuwingsproject uit te werken.

Ik ben heel blij dat ik de mogelijkheid krijg om hier nader op in te gaan. Een aantal sprekers had het over het advies van het IWT en de al of niet opvolgen van dit advies. Deze interpellanten hadden het niet over bijkomende positieve en toekomstgerichte opvattingen en concepten. Ze beperkten zich tot het hoe, en lieten de inhoud onbesproken. Er zijn geen twintig manieren om aan technologisch-industriële vernieuwing te doen. De zes prioriteiten van ons wetenschaps- en technologiebeleid heb ik opnieuw naar voren geschoven, om aan te tonen dat we vanuit verschillende ooghoeken oplossingen proberen te zoeken. We mogen niet blind zijn voor internationale tendensen. We mogen niet blind zijn voor mogelijkheden, die we nu te weinig ontwikkelen. Wat de valorisatie van de onderzoeken betreft, mogen we niet aan onderzoek beginnen met de achterdeur open. Ik zei het al in de commissie : zo gaat het beste van wat we hebben ontwikkeld in kennis en vaardigheid verloren.

Van den Brande

Zijn de unanieme beslissingen van de Vlaamse regering, die we clusterbeslissingen kunnen noemen en waarvoor ik de volledige verantwoordelijkheid neem, onoirbaar ? Het FIOV-decreet voorziet geen advies van het IWT : de projecten worden volledig gesteund door het Fonds voor Industriële Vernieuwing. Het FIOV-decreet formuleert de basisregels voor de aanwending van de FIV-middelen. De Vlaamse regering kan binnen die basisregels vrij over de middelen van het FIOV beschikken en is niet verplicht om het advies van het IWT te vragen. Men stapt daar blijkbaar nogal vlug overheen, maar dit decreet is de basis.

Op 23 november 1994 heeft de Vlaamse regering de erkenningsvoorwaarden en een erkenningsprocedure bepaald voor een experimentele fase, want tot op heden gaat het nog steeds om experimenten. In die voorwaarden wordt gesteld dat de administratie van Economische Aangelegenheden instaat voor de opvolging van het clusterbeleid en de voorbereiding van de beslissingen door de Vlaamse regering. Indien er financiële steun wordt gevraagd, verzoekt de Vlaamse regering die administratie om elk luik van de gevraagde ondersteuning aan de betrokken instelling of dienst voor te leggen, die daarover volgens de geldende criteria aan de administratie een inhoudelijk advies uitbrengt. Ik heb deze procedure uit eigen beweging nog intenser gemaakt, door rechtstreeks advies te vragen aan het IWT over een reeks voorgestelde projecten. Dit omdat ik ervan overtuigd was dat deskundige adviezen, ook van het IWT, een aantal voorstellen kunnen versterken. Ik wil trouwens mijn bijzondere waardering over de globale acties en inspanningen van het IWT uitdrukken.

Het geheel van de erkenningsvoorwaarden- en procedures, zoals bepaald op 23 november 1994, is opgenomen in een beslissing van die datum van de Vlaamse regering, waarbij we de eerste clusterbeslissing hebben goedgekeurd. Deze werd niet verankerd in een besluit van de Vlaamse regering en is dus geen organieke regeling.

Hiermee kom ik tot één van de opmerkingen van de heer Voorhamme. Ik deel zijn zorg en wil zeggen dat dit een noodzakelijke experimentele fase is, waar we doorheen moeten. Mijnheer Voorhamme, u herinnert zich dat ook op andere plaatsen lang gediscussieerd werd over de manier waarop clustering moest worden ondersteund. Ik wil meteen zeggen dat ik geen voorstander ben van het in stand houden van de huidige ad hoc beslissingsprocedure. In de beleidsbrief die vandaag het voorwerp van de discussie uitmaakt hebt u uitdrukkelijk mijn voornemen kunnen lezen om een Vlaams kaderdecreet uit te werken dat een gemeenschappelijke basis biedt voor de financiering van het onderzoek in de collectieve centra en de clus-

ters. U hebt dat ook gezegd : er bestaat tussen de twee dus geen tegenspraak. Zoals ik eveneens in de beleidsbrief aangeef, zal ik dit jaar nog hiertoe een ontwerp van decreet indienen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, we moesten eerst praktische ervaring opdoen met de verschillende experimentele clusters die voorlagen, om tot een zinvol en zinnig decreet te komen. Ik pas het FIOV-decreet dus zorgvuldig toe en zal het parlement vanzelfsprekend nauw betrekken bij het uitwerken van het basisconcept van het ontwerp-decreet betreffende clusters. Zoals ik in de beleidsbrief al aangaf, is dit immers de volgende fase van een dergelijk beleid.

Als ik zeg dat ik de verantwoordelijkheid opneem omdat de Vlaamse regering dit op ons voorstel unaniem heeft goedgekeurd, dan had ik niet de bedoeling de verantwoordelijkheid op te nemen om een aantal projecten, die al meer dan anderhalf tot twee jaar naar voren worden gebracht, zonder meer op de lange baan te schuiven en tot in het oneindige opnieuw te bekijken. Het was immers ook mijn deel van de verantwoordelijkheid om, in het kader van het globale beleid betreffende wetenschap en technologie, hier met beslissingen te komen. Volkomen in tegenspraak met wat ik gehoord heb in een aantal uiteenzettingen werd natuurlijk niets overhaast beslist. Elk van de in december 1995 goedgekeurde projecten werd mij de eerste keer in de loop van 1993, ten laatste begin 1994 voorgelegd. Er verliep dus een hele tijd tussen voorstel en beslissing, omdat de initiatiefnemers precies van deze periode gebruik hebben gemaakt om hun oorspronkelijke aanvragen te verdiepen, aan te passen, bij te stellen en ze in overeenstemming te brengen met de kwaliteitsvoorwaarden die de Vlaamse regering en ikzelf hadden opgelegd.

Zoals ik daarstraks al zei, is de basisvoorwaarde dat de bedrijfswereld zelf achter de voorgestelde projecten staat. Ik heb elke initiatiefnemer geconfronteerd met deze noodzaak en in een aantal gevallen het huiswerk laten overdoen.

De administratie en/of het IWT werden bij vier van de vijf projecten minstens één jaar vóór de beslissing van de Vlaamse regering betrokken. Ook bij het vijfde project is niets overhaast beslist, want de eerste aanzetten tot dit project werden twee en een half jaar geleden gegeven. De initiatiefnemers van het project hebben in de loop van 1994-1995 een wetenschappelijke analyse laten uitvoeren die de strategische uitdagingen in de betrokken sector in kaart brengt en de noodzaak van een clusterproject afdoende aantoonde.

De IWT-voorzitter is ten volle betrokken geweest bij de oriëntatie en de beslissing die we uiteindelijk hebben ge-

Van den Brande

nomen. Sedert begin 1994 hebben ikzelf en mijn medewerkers geregeld specifieke vergaderingen belegd met de administratie economie en het IWT om het clusterbeleid op de sporen te zetten. Daarbij was het duidelijk dat zowel de administratie als het IWT voorstellen konden doen. Om aan het IWT de kans te geven een inbreng te hebben in het tot stand brengen van concrete clusterprojecten, heb ik de directie van het IWT bij twee van de omvangrijkste projecten in een embryonaal stadium betrokken. Voor de kunststofcluster is de directie van het IWT al op 8 maart 1995 bij een eerste werkbijeenkomst met de initiatiefnemers betrokken en op ons verzoek uitgenodigd. Voor het elektro-innovatiecentrum dateert de eerste bijeenkomst met het IWT van 30 januari 1995. Het project inzake produktontwikkeling in de metaal- en textielsector is gegenereerd en besproken vanaf januari 1995 door de begeleidingsgroep van het bestaande impulsprogramma IGPP waarin een vertegenwoordiger van het IWT ambtshalve is opgenomen.

Ik zou dus niet weten op welke gronden men kan beweren dat de besluitvorming ijlings en als bij toverslag plaatsvond.

De heer Jos Geysels : Mijnheer de voorzitter, voor de klaarheid van het debat zal ik pas straks repliceren op de antwoorden die de minister-president heeft gegeven.

Mijnheer de minister-president, ik heb nergens beweerd dat het IWT, bij de drie dossiers waarvoor het werd geraadpleegd, niet werd betrokken. Ik vraag me alleen af waarom u geen rekening hebt gehouden met het negatieve eindadvies dat door het IWT werd uitgebracht. Ik heb het niet gehad over de tijdstippen waarop het instituut werd betrokken bij de projecten.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer Geysels, in een parlementaire democratie worden de beslissingen niet genomen door de adviesorganen, maar wel door het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering. We beschikken over voldoende argumenten om besluiten te kunnen nemen.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de minister-president, niemand heeft hier beweerd dat het IWT niet bij de zaak werd betrokken, maar elke buitenstaander vraagt zich af waarom de minister het advies, uitgebracht door zijn geëigende adviesorgaan, onderuit haalt.

Op basis van welke criteria werd een en ander opzij geschoven ? Daarover werd ons nog steeds geen precieze informatie verstrekt.

De minister zegt dat voor de administratie Economie een belangrijke rol is weggelegd bij de behandeling en de beoordeling van de dossiers. In welke mate daarmee effec-

tief rekening wordt gehouden en hoe dat in zijn werk ging bij de behandeling van het dossier kunststofverwerking, kon ik niet uit de mond van de minister vernemen.

Minister-president Luc Van den Brande : In de drie dossiers, waarin het IWT een inhoudelijk gestoffeerd advies heeft uitgebracht, werd daarmee rekening gehouden omdat de initiatiefnemers hun voorstellen grondig hebben herzien alvorens ze definitief in te dienen.

Bij het electro-innovatiecentrum werd het volledige investeringsluik op aanraden van het IWT voorlopig uitgesteld. In elke cluster werd gestreefd naar meer netwerkvorming met de bestaande instellingen en programma's, één van de IWT-bekommernissen die ik ten volle onderschrijf.

Het IWT-advies over de kunststoffencluster waarin de oprichting van een centrum als nutteloos wordt afgedaan kan ik evenwel niet volgen. We hebben immers gedurende twee jaar aan tientallen kunststoffenverwerkende bedrijven in elke Vlaamse provincie de vraag gesteld of een centrum voor kunststoffenverwerking in Vlaanderen werkelijk nodig is. Keer op keer werden we gesteund door wat vele bedrijfsleiders zeiden, en dus niet door belangenorganisaties of andere tussenkomsten.

Het vierde project betreft Cepro. Het is klein van omvang, en ik heb het advies van de administratie Economie gevolgd door enkel een voorlopige ondersteuning te geven, zonder werkelijke erkenning van het clusterkarakter. Dat is het grote verschil tussen de eerste drie clusters en dit initiatief. Deze voorlopige werking van het centrum voor produktontwikkeling laat toe om industriële behoeften duidelijker in kaart te brengen.

Het vijfde project – een cluster voor Telecommunicatie en het Wegvervoer – dat zoals alle andere projecten een positief advies van de inspectie van Financiën kreeg, is evenzeer een klein project. Op geen enkel moment hebben we een arbitraire afweging gemaakt.

Bij het finaliseren van de convenanten die moeten tot stand komen in uitvoering van de principiële beslissing van december 1995, waar onder meer uitbetalingsschema, inzagerecht en een aantal andere modaliteiten moeten worden bepaald, wordt het IWT betrokken voor de aanreiking van de wetenschappelijk-technologische aspecten.

Voor ons waren er voldoende redenen om tot deze beslissingen te komen. Er zijn een aantal adviezen van het IWT die niet werden gevolgd, maar dat is inderdaad onze verantwoordelijkheid.

De bespreking van een beleidsbrief als deze moet geen besluitvorming kennen zoals dat bij de bespreking van een begroting wel het geval is, omdat het hier gaat om de hoofdlijnen over een hele regeerperiode. Naar aanleiding

Van den Brande

van een aantal specifieke beslissingen moet de dialoog met het parlement in commissie of plenaire vergadering plaatsvinden.

Ik meen dat ik geantwoord heb op de belangrijkste vragen die door de heer Denys zijn gesteld. Ik vind het verschil dat u hebt aangehaald tussen fundamenteel en gericht onderzoek belangrijk. U had het ook over de valorisatie, en ik heb het aangehaald als één van de zes essentiële punten in het beleid.

Mijnheer Sarens, u hebt ook de aandacht gevestigd op de toepassing van de onderzoeksresultaten, en u hebt ook verwezen naar de wetenschapsweek.

Mijnheer Voorhamme, u zegt dat u samen met andere collega's onze basisopties steunt. Het is een kwestie van goed beleid binnen die grotere budgettaire ruimte.

Op dit vlak was onze beslissing uniek om op de termijn van een volledige zittingsperiode elk jaar bijkomend voor onderzoek en ontwikkeling 2 miljard frank extra te besteden. Op vier jaar tijd zal er dus 20 miljard frank meer worden uitgegeven aan onderzoek en ontwikkeling. Dat is een prioriteit die uitdrukkelijk werd meegenomen door de sociale partners in het akkoord van 14 december 1995.

Ik weet dat er terecht een aantal vragen zijn in verband met het maatschappelijke gegeven. Technology assessment is, zij het niet altijd expliciet, door collega's naar voren geschoven. Voor elk domein hebben we, mijns inziens, in de nodige kredieten voorzien om daarmee rekening te houden.

De heer Verrijken heeft een breed fresco geschilderd van het wetenschapsbeleid. We kunnen ons daar echter niet in terugvinden omdat het kader verschilt. Maar ik deel wel uw mening wanneer u de aandacht vestigt op het belang van de haveninfrastructuur en een aantal technologische ontwikkelingen op dat vlak.

De kritische bedenkingen die de heer Bogaert heeft gemaakt over onder meer de milieutechnologie, komen nog ter sprake in een ander debat. Ik kan mij ook terugvinden in de aandacht voor het fundamenteel onderzoek. De verantwoordelijkheid van de onderzoeker is een van de punten die we verder moeten uitwerken.

Dit is een beleidsbrief die de prioriteiten voor de volgende vier jaren vastlegt, en die niet vrijblijvend is omdat we er de nodige budgettaire middelen hebben naastgezet.

De afvaardiging die vanuit België naar het Eurekacongress kan worden gestuurd, is drie keer zo groot als die uit andere landen. Er zijn 24 Eurekalanden en in de opbouw van deze samenkomst wordt één parlementair vertegenwoordiger per lid uitgenodigd. Er zal bijgevolg één verte-

genwoordiger van het Vlaams Parlement aanwezig zijn. We zullen moeten streven naar een betere parlementaire koppeling.

De heer Candries stelt terecht voor om een brug te slaan tussen GIMV, IWT en Gimvindus. Het is mijn overtuiging dat de administratie het beleid moet sturen en vormen, en dat er meer kruisverbanden tot stand moeten komen tussen de verscheidene beleidsinstrumenten.

Ik onderken ook het belang van de rol die de industriële hogescholen ter zake hebben. En wat de brug tussen het actieve en minder actieve leven betreft, ben ik ervan overtuigd dat een stuk ervaring moet kunnen worden ingebracht in de technologie.

Ten slotte, ik wil erop wijzen dat de belangrijke inspanning die de Vlaamse regering doet op het gebied van onderzoek en ontwikkeling, op zes jaar tijd meer dan verdubbeld zal zijn. Dit betekent concreet dat het initiële bedrag van 25 miljard frank zal zijn gestegen tot 53 miljard frank.

Onderzoek en ontwikkeling is eveneens nauw verbonden met de doelstellingen van de Vlaamse regering inzake werkgelegenheid. Ik geef toe dat de inspanningen niet onmiddellijk resultaten opleveren. Investeren in onderzoek is een investering in de toekomst en zal op langere termijn bijkomende tewerkstelling creëren. Het eerstkomende project inzake wetenschap, ontwikkeling en technologie valt buiten de kwaliteitsvolle initiatieven zoals de micro-electronica, de nieuwe materialen en de biologie en handelt over informatietechnologie. Het actieprogramma inzake informatietechnologie dat samenloopt met Telenet Vlaanderen stelt een toelage van 1 miljard frank ter beschikking. Niet minder dan 51 projecten werden ingediend. De meeste projecten worden voorgesteld door bedrijven die samenwerken of door universiteiten en bedrijven. Het spreekt voor zichzelf dat de KMO's niet afwezig mogen blijven. Ik beklemtoon dat gedurende drie jaar 250 onderzoekers een verzekerde arbeidsplaats krijgen dankzij het actieprogramma. Op de werkgelegenheidsconferentie zal de regering nieuwe initiatieven nemen inzake bijkomende aanwerving van onderzoekers. Het is duidelijk dat dit actieprogramma inzake wetenschap en onderzoek bijdraagt tot een groeiende tewerkstelling.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik wens te repliceren op het antwoord van de minister-president inzake de beslissing van de Vlaamse regering van 20 en 21 december met betrekking tot de erkenning en de betoelaging met 260 miljoen frank van vijf clusters.

Geysels

Mijnheer de minister-president, het is het recht en de plicht van de Vlaamse Raad te onderzoeken of de hogere betoelaging van de zogenaamde vernieuwende initiatieven verantwoord is. We hebben de vragen ter zake van het adviesorgaan overgenomen. Uw antwoord voldoet mij niet. Ik geef drie voorbeelden.

Ten eerste, u beweert dat vernieuwing en "niveauoverschrijding" criteria zijn voor de erkenning als cluster. Verschillende instituten werken rond produkt-en materiaal-ontwikkeling. Ik som ze op : IGPP, VCP, CEPRO. Uit ons onderzoek blijkt dat het flexibel toepassen van deze namen kan leiden tot nieuwe toelagen voor oude dossiers. Het IGPP dat werkt rond produktontwikkeling, werd erkend in 1985.

Die subsidiëring stopte in 1990. Daarna hebt U een aantal keren een verlenging van de kredieten toegekend. Het laatste contract liep af op 31 december 1995.

Het onderzoek, en ik citeer toch het IWT, toont een duidelijk en vrij hecht verband aan tussen dit oude dossier en dit nieuwe initiatief. Er komt nu meer geld, maar waar zit de vernieuwing ? Er is nog meer : u hebt ook een vierde cluster erkend. Het IWT schrijft hierover : we hebben kunnen vaststellen dat de structuur Cepro bestaat, maar dat binnen deze structuur geen activiteiten meer worden ontwikkeld, einde citaat. Ik zeg niet dat het IWT gelijk heeft, maar u moet in elk geval hier op antwoorden. En dat doet u niet. We kunnen toch niet iets subsidiëren dat, ik citeer opnieuw : geen activiteiten meer ontwikkelt.

Ten tweede, u zegt dat u niet verplicht bent het IWT om advies te vragen. Maar in uw persmededeling van 21 december zegt u zelf dat u het advies hebt gevraagd voor de vijf clusters. Dat blijkt niet waar te zijn. Verder schrijft u zelf in uw beleidsbrief dat het IWT voor deze zaak een coördinerende functie heeft. Dan mogen we toch enige vragen stellen ?

En ten slotte, zegt minister Demeester zelf : het lijkt me dat aan het advies van een instelling die een belangrijke rol toegemeten krijgt in het Vlaams technologiebeleid, toch enig belang moet worden gehecht. Ik vraag u nogmaals : waarom dan tegen het advies in die vijf clusters erkennen ?

Wat de overhaasting betreft, citeer ik nogmaals minister Demeester : indien de nota reeds maanden werd voorbereid kan de vraag worden gesteld, waarom ze mij nu pas wordt voorgelegd. Wat zegt de inspectie van financiën ? Die adviseert u positief maar vraagt voor het vijfde dossier meer concrete gegevens. U hebt daar niet op gereageerd. We kunnen dus toch van enige overhaasting spreken. Tot daar een illustratie van uw niet-ophelderen van onze vragen. Uiteraard zijn wij vragende partij om een

decretale basis te leggen om deze subsidiestromen binnen de banen van een zogenaamd nieuw beleid te kunnen leiden. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Ik wil nog eens uitdrukkelijk stellen dat mijn interpellatie niet ging over het principe van de clustering. Het ging om de gehanteerde procedure. Uit uw antwoord, mijnheer de minister-president, zijn enkele zaken duidelijker geworden maar de indruk blijft bestaan dat de manier waarop u deze vijf clusters goedgekeurde, niet mag worden gehandhaafd. Sta me toe te zeggen dat uw argument over ruim overleg onder de initiatiefnemers van deze clusters, voor mij weinig waarde heeft. Ik heb veel respect voor die mensen maar ik kan me niet voorstellen dat zo'n groep van ondernemingen, als vragende partij, een deskundig en objectief oordeel kan vellen.

Voorts zegt u dat het IWT betrokken was bij een aantal van deze dossiers. Indien dit het geval is, kan men niet beweren dat het IWT deze zaak oppervlakkig zou hebben benaderd. Er blijven dus twistpunten bestaan. U hebt daarstraks de procedure aangehaald die in het decreet voorkomt. Ik verwijs echter naar de beleidsbrief, die vermeldt dat het advies van het IWT wordt uitgebracht aan de minister van Wetenschapsbeleid en Technologie, die vervolgens een beslissing neemt over elk van de projecten.

Ik heb er begrip voor dat een advies niet in alle gevallen automatisch wordt gevolgd. Anderzijds kan ik me niet voorstellen dat u louter uit interesse het advies van een instelling inwint en het daarna zonder meer naast u neerlegt. We moeten trachten een gulden middenweg te vinden. Als de gulden middenweg erin bestaat dat u advies inwint bij het IWT, maar dat u dit advies zonder meer naast u neerlegt, zullen wij, als goed controlerende parlementsleden, u in de toekomst geregeld moeten interpelleren naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen die misschien niet zullen overeenstemmen met de beslissingen. Dit kan een bezigheidstherapie zijn. Ik hoop dat dit niet het geval zal zijn en stel voor dat we de procedure duidelijker omschrijven opdat iedereen die erbij betrokken is, zich beter voelt bij de beoordeling van dit soort beslissingen. De achterliggende filosofie is een controle op de kwaliteit van de projecten waarin men investeert. Het is dezelfde filosofie die u terecht hanteert met betrekking tot het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, waarbij u een instrumentarium opbouwt om de kwaliteitsbewaking te verbeteren. We steunen dit principe. Daarom ben ik ook tevreden dat u met grote beslistheid een ontwerp van decreet hebt aankondigd, dat wij spoedig zullen bespreken.

Voorhamme

Naar aanleiding van het ontwerp van decreet zullen we nog een grondig debat kunnen voeren over de procedure. Hierin moeten we waarborgen vinden om dit soort zaken in de toekomst te vermijden. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, hoewel de minister-president beloofd had uitvoerig te antwoorden op de vragen met betrekking tot het clusterbeleid, ben ik niet bevredigd wat betreft zijn antwoord op mijn nochtans duidelijke insinuaties omtrent arbitraire criteria.

Hij zegt zelf dat het CEPRO nauwelijks een cluster kan worden genoemd en dat het geld – het gaat slechts om 10 miljoen frank – eigenlijk maar voorlopig is toegekend. Ik heb geprobeerd zijn antwoord letterlijk te noteren. De minister-president zegt : Voor ons zijn er voldoende redenen om tot die beslissing te komen. Indien dit het geval is, waarom noemt hij die redenen dan niet ?

Of mag ik misschien een suggestie doen ? Misschien kunnen we de afkorting van deze instelling wijzigen. Het Centrum Voor Produktontwikkeling wordt afgekort tot CVP.

De voorzitter : Wenst nog iemand tussen te komen ? (*Neen*)

Motie van aanbeveling

De voorzitter : Door de heer Denys werd tot besluit van het debat over de beleidsbrief een motie van aanbeveling ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer Karel De Gucht c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad – 207 (1995-1996) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie van de heer De Gucht c.s. betreffende de benaming van de Vlaamse Raad.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

118 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

118 leden hebben ja geantwoord ;

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
Avontroodt Yolande
Becq Sonja
Beerden Georges
Beysen Ward
Bogaert Jean-Marie
Bossuyt Gilbert
Bril Louis
Browaeyts Jozef
Candries Herman
Cannaerts Leo
Cardoen Georges
Caubergs Jan
Ceysens Patricia
Coens Joachim
Cordeel Marc
Creyelman Frank
De Batselier Norbert
De Groot Etienne
De Gucht Karel
De Loor Herman
De Maght-Aelbrecht Anny
De Meyer Jos
De Reuse Herman
De Ridder Peter
De Roo Johan
De Schamphelaere Mia
De Vilder Freddy
Decaluwé Carl
Delcroix Leo
Demeulenaere Julien
Denys André
Deprez Paul
Desmet Peter
Deswaene Roland
Devolder Jacques
Dewinter Filip
Dielens Fred
Dillen Marijke
Doomst Michel
Dua Vera
Dumez Paul
Feytons Freddy
Gabriels Jaak
Geysels Jos

Voorzitter

Goos Johnny
Goovaerts Leo
Grouwels Brigitte
Heeren Veerle
Hostekint Patrick
Huybrechts Pieter
Kenzeler André
Keulen Marino
Kuijpers Willy
Lachaert Patrick
Lauwers Herman
Laverge Jacques
Lindekens Kathy
Lisabeth Carlos
Logist Marcel
Lootens-Stael Dominiek
Maes Jacky
Maes Nelly
Malcorps Johan
Marsoul Hugo
Matthijs Erik
Maximus Lydia
Merckx-Van Goey Trees
Olivier Marc
Penris Jan
Quintelier Leonard
Ramoudt Didier
Sannen Ludo
Sarens Freddy
Sauwens Johan
Schuermans Eddy
Sleecx Jef
Stassen Jos
Stevaert Steve
Strackx Felix
Suykerbuyk Herman
Swennen Guy
Swinnen René
Taylor John
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Tyberghien-Vandenbussche Maria
Van Aperen Arnold
Van Cleuvenbergen Riet
Van der Poorten Mark
Van Dijck Kris
Van Eyken Christian
Van Grembergen Paul
Van Hauthem Joris
Van Hecke Mieke
Van Looy Jef
Van Mechelen Dirk
Van Nieuwenborgh Gracienne

Van Nieuwenhuysen Luk
Van Nieuwkerke André
Van Overmeire Karim
Van Peel Marc
Van Rompaey Hugo
Van Vaerenbergh Etienne
Van Wallegheem Roeland
Van Wallendael Tuur
Vandenbussche Michiel
Vandendriessche Bart
Vanderpoorten Marleen
Vanleenhove Gilbert
Vanvelthoven Peter
Verlinden Mandus
Vermeiren Francis
Verougstraete Christian
Verrijken Emiel
Verwimp-Sillis Cecile
Voorhamme Robert
Wymeersch Frans

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van resolutie aan. Vanaf nu is de benaming Vlaams Parlement. (*Applaus*)

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heren Etienne Van Vaerenbergh en Herman Suykerbuyk tot besluit van de op 24 januari 1996 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de initiatieven van het Waalse Gewest met betrekking tot Voeren – 209 (1995-1996) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heren Van Vaerenbergh en Suykerbuyk tot besluit van de op 24 januari 1996 door de heer Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de initiatieven van het Waalse Gewest met betrekking tot Voeren.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord voor een stemverklaring.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Ik wilde er even de aandacht op vestigen dat premier Dehaene twee weken geleden in de Kamer bevestigde dat de heer Droeven daadwerkelijk werd benoemd door de heer Collignon. De heer Collignon herhaalde dat hij helemaal geen graten ziet in de aanstelling van mijnheer Droeven. De Franstaligen zien trouwens nooit graten in aanslagen op het territorialiteitsbeginsel zolang ze er niet het slachtoffer van zijn en zolang de Vlaamse reacties beperkt blijven tot het traditionele vermanende vingertje of tot juridische acties die toch op niets uitlopen.

We zullen de motie van de heren Van Vaerenbergh en Suykerbuyk steunen omdat het voor de hand ligt dat er verhaal wordt ingediend tegen de beslissing van de heer Collignon en dat een bevoegdheids- en belangenconflict wordt ingeroepen. Minder kan voor ons niet.

Dit zal echter de druk op Voeren niet verminderen. Als men echt komaf wil maken met de Waalse aanspraken op het territorium van het Vlaams Gewest moet er een einde komen aan het genereus toepassen van de faciliteiten, dan moeten de samenwerkingsakkoorden worden opgeschort en moet men naar de autochtone Vlamingen in Wallonië toestappen. Dat is de inhoud van de motie die wij voorleggen en waarvan we hopen dat u er allemaal zult achter staan.

De voorzitter : Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (Ja)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

118 leden hebben ja geantwoord ;

1 lid heeft neen geantwoord ;

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried

Avontroodt Yolande

Becq Sonja

Beerden Georges

Beysen Ward

Bogaert Jean-Marie

Bossuyt Gilbert

Bril Louis

Browaeyns Jozef

Candries Herman

Cannaerts Leo

Cardoen Georges

Caubergs Jan

Ceysens Patricia

Coens Joachim

Cordeel Marc

Creyelman Frank

De Batselier Norbert

De Groot Etienne

De Gucht Karel

De Loor Herman

De Maght-Aelbrecht Anny

De Meyer Jos

De Reuse Herman

De Ridder Peter

De Roo Johan

De Schamphelaere Mia

De Vilder Freddy

Decaluwé Carl

Delcroix Leo

Demeulenaere Julien

Denys André

Deprez Paul

Desmet Peter

Deswaene Roland

Devolder Jacques

Dewinter Filip

Dielens Fred

Dillen Marijke

Doomst Michel

Dua Vera

Dumez Paul

Feytons Freddy

Gabriels Jaak

Geysels Jos

Goos Johnny

Goovaerts Leo

Grouwels Brigitte

Heeren Veerle

Hostekint Patrick

Huybrechts Pieter

Kenzeler André

Keulen Marino

Kuijpers Willy

Lachaert Patrick

Lauwers Herman

Laverge Jacques

Lindekens Kathy

Lisabeth Carlos

Logist Marcel

Lootens-Stael Dominiek

Maes Jacky

Maes Nelly

Malcorps Johan

Marsoul Hugo

Matthijs Erik

Maximus Lydia

Merckx-Van Goey Trees

Olivier Marc

Penris Jan

Voorzitter

Quintelier Leonard
Ramoudt Didier
Sannen Ludo
Sarens Freddy
Sauwens Johan
Schuermans Eddy
Sleeckx Jef
Stassen Jos
Stevaert Steve
Strackx Felix
Suykerbuyk Herman
Swennen Guy
Swinnen René
Taylor John
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Tyberghien-Vandenbussche Maria
Van Aperen Arnold
Van Cleuvenbergen Riet
Van der Poorten Mark
Van Dijck Kris
Van Grembergen Paul
Van Hauthem Joris
Van Hecke Mieke
Van Looy Jef
Van Mechelen Dirk
Van Nieuwenborgh Gracienne
Van Nieuwenhuysen Luk
Van Nieuwkerke André
Van Overmeire Karim
Van Peel Marc
Van Rompaey Hugo
Van Vaerenbergh Etienne
Van Walleghem Roeland
Van Wallendael Tuur
Vandenbussche Michiel
Vandendriessche Bart
Vanderpoorten Marleen
Vanleenhove Gilbert
Vanvelthoven Peter
Verlinden Mandus
Vermeiren Francis
Verougstraete Christian
Verrijken Emiel
Verwimp-Sillis Cecile
Voorhamme Robert
Weyts Johan
Wymeersch Frans

NEEN heeft geantwoord :

Van Eyken Christian

Dientengevolge neemt de Raad de motie aan. Ze zal aan de Vlaamse regering worden overgezonden.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIE van de heer Joris Van Hauthem tot besluit van de op 24 januari 1996 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de initiatieven van het Waalse Gewest met betrekking tot Voeren
– 210 (1995-1996) – Nr.1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de met redenen omklede motie van de heer Van Hauthem tot besluit van de op 24 januari 1996 door de heer Van Nieuwenhuysen gehouden actuele interpellatie tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de initiatieven van het Waalse Gewest met betrekking tot Voeren.

Begin van de stemming.

Heeft iedereen gestemd ? (*Ja*)

Einde van de stemverrichtingen.

Ziehier het resultaat :

119 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;

42 leden hebben ja geantwoord ;

77 leden hebben neen geantwoord ;

JA hebben geantwoord :

Aers Wilfried
Avontroodt Yolande
Beysen Ward
Bril Louis
Browaeyts Jozef
Caubergs Jan
Ceysens Patricia
Cordeel Marc
Creyelman Frank
De Groot Etienne
De Gucht Karel
De Maght-Aelbrecht Anny
De Reuse Herman
Demeulenaere Julien
Denys André

Voorzitter

Deswaene Roland
Devolder Jacques
Dewinter Filip
Dillen Marijke
Feytons Freddy
Gabriels Jaak
Goovaerts Leo
Huybrechts Pieter
Keulen Marino
Lachaert Patrick
Laverge Jacques
Lootens-Stael Dominiek
Penris Jan
Ramoudt Didier
Strackx Felix
Van Aperen Arnold
Van Hauthem Joris
Van Mechelen Dirk
Van Nieuwenhuysen Luk
Van Overmeire Karim
Van Wallegghem Roeland
Vanderpoorten Marleen
Verlinden Mandus
Vermeiren Francis
Verougstraete Christian
Verrijken Emiel
Wymeersch Frans

NEEN hebben geantwoord :

Becq Sonja
Beerden Georges
Bogaert Jean-Marie
Bossuyt Gilbert
Candries Herman
Cannaerts Leo
Cardoen Georges
Coens Joachim
De Batselier Norbert
De Loor Herman
De Meyer Jos
De Ridder Peter
De Roo Johan
De Schamphelaere Mia
De Vilder Freddy
Decaluwé Carl
Delcroix Leo
Deprez Paul
Desmet Peter
Dielens Fred
Doomst Michel
Dua Vera
Dumez Paul
Geysels Jos
Goos Johnny
Grouwels Brigitte

Heeren Veerle
Hostekint Patrick
Kenzeler André
Kuijpers Willy
Lauwers Herman
Lindekens Kathy
Lisabeth Carlos
Logist Marcel
Maes Jacky
Maes Nelly
Malcorps Johan
Marsoul Hugo
Matthijs Erik
Maximus Lydia
Merckx-Van Goey Trees
Olivier Marc
Quintelier Leonard
Sannen Ludo
Sarens Freddy
Sauwens Johan
Schuermans Eddy
Sleeckx Jef
Stassen Jos
Stevaert Steve
Suykerbuyk Herman
Swennen Guy
Swinnen René
Taylor John
Timmermans Jacques
Tobback Bruno
Tyberghien-Vandenbussche Maria
Van Cleuvenbergen Riet
Van der Poorten Mark
Van Dijck Kris
Van Eyken Christian
Van Grembergen Paul
Van Hecke Mieke
Van Looy Jef
Van Nieuwenborgh Gracienne
Van Nieuwerkerke André
Van Peel Marc
Van Rompaey Hugo
Van Vaerenbergh Etienne
Van Wallendael Tuur
Vandenbussche Michiel
Vandendriessche Bart
Vanleenhove Gilbert
Vanvelthoven Peter
Verwimp-Sillis Cecile
Voorhamme Robert
Weyts Johan

Dientengevolge neemt de Raad de motie niet aan.

ACTUELE INTERPELLATIES (Regl. art. 83)

Actuele interpellatie van de heer Filip Dewinter tot de heer Luc Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het aanleren van een tweede taal aan kleuters

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Dewinter tot de heer Van den Bossche, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken, over het aanleren van een tweede taal aan kleuters.

De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik wil u eerst en vooral proficiat wensen met het feit dat we nu om 10 minuten voor 7 aan de actuele interpellaties gaan beginnen. Ik denk dat de actualiteit, gezien het late tijdstip, kan worden betwijfeld, maar niettemin zou ik de aandacht van de aanwezigen – en van de minister in het bijzonder – willen vestigen op het feit dat Koning Albert II in zijn traditionele nieuwjaarstoespraak tot de gestelde lichamen het heeft gehad over de onderwijsproblematiek. Hij beklemtoonde onder meer, terecht, het belang van het onderricht van vreemde talen. Ik citeer : de ervaring leert dat taalonderricht vanaf de prille jeugd de goede afloop van de studies bevordert. De studie van een andere taal hindert geenszins de kennis van de moedertaal. Integendeel, ze verhoogt de snelheid van geest en vanzelfsprekend verruimt ze de culturele horizon. Om een heuse kennis van drie talen te bezitten, is het aan te raden een tweede taal aan te leren vanaf de kleuterklas.

Met deze uitspraken neemt de Koning bijna letterlijk de voorstellen over die begin 1990 werden geformuleerd door de francofone organisatie Pro Lingue. Het was de adellijke voorzitter van Pro Lingue, de Franstalige gravin Tessa de Broqueville, die toen voorstelde om een tweede-taalonderricht – Frans uiteraard – mogelijk te maken voor kleuters vanaf de leeftijd van 4 à 5 jaar. Het voorstel van Koning Albert II en dat van gravin de Broqueville zijn dus gelijklopend. Wat Koning Albert II er echter niet bij vertelde, in tegenstelling tot gravin de Broqueville, die die eerlijkheid in 1990 wel had, is dat de uitvoering van dit voorstel een versoepeling van de taalwetgeving meebrengt. Het was in een vrije tribune in de krant De Standaard van woensdag 4 april 1990 dat zij hierover schreef : we stellen vast dat de Belgische taalwetten een nieuwe aanpak in het taalonderwijs voor een stuk onmogelijk maken. Hoe noodzakelijk die taalwetten ook geweest mogen zijn, toch lijkt het dat ze, wat de gevolgen voor het taalonderwijs in ons land betreft, aan aanpassing toe zijn.

Het uitvoeren van de voorstellen van gravin de Broqueville en van Koning Albert II houdt inderdaad een aanpassing in van de wet van 30 juli 1963 houdende de taalregeling in het onderwijs. Het is in artikel 9 van deze wet, onder het hoofdstuk Tweede-taalonderricht, dat we lezen : het onderricht van de tweede taal – het Frans dus – mag in het lager onderwijs worden ingericht vanaf het 5de leerjaar.

Hoe we het ook draaien of keren, de voorstellen van de Koning om vanaf het kleuteronderwijs het Frans aan te leren, houden dus in feite een oproep in tot versoepeling van de taalwet.

Los van het feit dat het invoeren van dit voorstel een wijziging van de taalwet impliceert, is het pedagogisch uiterst betwistbaar. Het advies dat destijds door de onderwijsinspectie werd uitgebracht naar aanleiding van de voorstellen van Pro Linguae – waar bepaalde scholen daadwerkelijk mee wilden starten – toont aan dat het onderricht van een tweede taal in de kleuterschool niet verantwoord is. Proefondervindelijk is toen aangetoond dat kleuters nog over onvoldoende taalinzichten en structuren beschikken om op die jonge leeftijd – al dan niet spelenderwijs – een tweede taal aan te leren.

Het verwondert me overigens dat de vorst zich achter dit soort voorstellen schaaft, terwijl het toch algemeen bekend is dat het taalonderricht in Vlaanderen zowel kwalitatief als kwantitatief een van de beste van de Europese Unie is. Gezien de twijfelachtige pedagogische en wetenschappelijke argumentatie, en gezien de weigering van toenmalig minister van Onderwijs Coens om dit soort initiatieven in het Vlaams onderwijs toe te laten, ligt het voor de hand dat we politieke motieven zoeken achter de voorstellen van Zijne Majesteit – ik gebruik deze term met enig cynisme. Ik kan me immers niet voorstellen dat de vorst, met zijn entourage, zijn kabinet en zijn adviseurs, niet op de hoogte was van deze precedentes. De minister-president heeft zonet naar aanleiding van een vraag van de heer Kuijpers gesteld dat de vorst uiteindelijk onverantwoordelijk is in dit soort aangelegenheden, aangezien hij politiek is gedekt.

Het is duidelijk dat de Koning en zijn entourage initiatieven nemen om tot een nieuwe soort van tweetaligheid aan te zetten. Blijkbaar staat men in Laken nog altijd achter de slogan waarmee de Franstaligen de Vlamingen in het begin van de jaren '60 bestookten bij de marsen op Brussel : Flamands, apprenez la langue de vos maîtres. Het voorstel van de Koning is bovendien niet gespeend van enig cynisme. We stellen immers vast dat vooraanstaande leden van de koninklijke familie, vooraanstaande diplomaten en leden van de federale regering, kortom mensen die behoren tot de fameuze gestelde lichamen, waartoe de vorst zich bij zijn nieuwjaarsboodschap richt, niet eens het

Dewinter

Nederlands, de taal van de meerderheid, beheersen. Misschien zou de Koning aan al de vooraanstaanden die op zijn nieuwjaarstoespraak aanwezig waren, en misschien ook wel aan zijn echtgenote, die al dertig jaar in dit land verblijft, de raad kunnen geven om niet vanaf het kleuteronderwijs – want uiteindelijk zijn het geen kleuters meer, alhoewel – maar wel in het tweedekansonderwijs Nederlands te leren of hun kennis ervan bij te schaven.

Mijnheer de minister, het Vlaams Blok is zich terdege bewust van het belang van de kennis van vreemde talen. We mogen en willen ons niet isoleren en van Vlaanderen geen eiland maken. We verzetten ons echter met klem tegen elke poging om met kinderen te experimenteren, zeker als men dit doet om een politieke agenda te verwezenlijken. Zoals bleek uit het antwoord van de minister-president op de vraag van de heer Kuijpers, werden de Vlaamse regering noch de minister-president geraadpleegd over de uitspraken en de voorstellen van de Koning.

We hopen dat u, als minister van Onderwijs, die voor deze materie bevoegd bent, niet zult aarzelen om de plannen om al aan kleuters het Frans of een tweede taal, als we het wat ruimer zien, aan te leren, met klem af te wijzen, net zoals uw voorganger dat in 1990 heeft gedaan, toen de organisatie Pro Lingua via gravin Tessa de Broqueville met dezelfde voorstellen naar buiten is gekomen. Ik had dan ook graag uw standpunt hierover gekend. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wil eerst enkele bedenkingen naar voren brengen om het klimaat te schetsen waarin deze discussie naar mijn mening tot stand kan komen.

Europa vormt zich. En of het nu in Europa goed of slecht weer is, het druppelt altijd in Overpelt of, bij ons in het arrondissement Leuven, in Tienen. We worden geconfronteerd met de naïviteit van mensen die zeggen dat hun kinderen talen moeten kennen. Meer nog, hoe jonger, hoe beter, wat erg utilitair is.

Bij ons in Leuven, langsheen de taalgrens, hebben we dat meegemaakt in de voorbije generatie. Ik kom zelf uit een transmutatieschool. We kunnen dus op wat voorligt, nu al reflecteren. Ik word straks zestig jaar en we kunnen nagaan of dit een nuttige periode is geweest. Mijn moeder kwam nog uit een compleet verfranste generatie en kende dus een aantal termen in het Nederlands niet. Ik kom uit een transmutatieschool. Wat heeft dit opgeleverd ? Bij ons werd inderdaad vanaf het eerste studiejaar het Frans aangeleerd.

Het zal een aantal mensen hier misschien verwonderen, maar de Broquevilles hebben binnen de Vlaamse beweging een vooraanstaande rol gespeeld. Ze behoorden tot de Franstalige kleine adel van Turnhout. Ze kenden geen Nederlands noch het dialect van de streek, maar ze waren Vlaamsvoelend, net als de kleine adel bij ons in de streek. Zoals de orangisten in het Gentse, waren ze vanuit de sfeer van die tijd verbonden met hun volk, maar in een andere taal.

Ik heb Tessa de Broqueville een aantal keren thuis ontvangen en ik was blij te vernemen dat ze mijn thesis, die ik ooit over dit onderwerp heb gemaakt, had gelezen. Het gesprek verliep in het Frans, maar met een Vlaams taal-aanvoelen. Vanuit de naïviteit van de Pro Lingue-kring meende ze terug te moeten grijpen naar de transmutatiescholen, zoals er waren in Mol, Oostende en ook in het Waalse Aarlen voor de kinderen van officieren. Ook in Leopoldsborg was er een beruchte school.

Ik heb haar plagend gevraagd om samen op stap te gaan. In die tijd voerde ik in Wallonië nogal wat debatten met ene José Happart. Laten we op stap gaan en de wrevelpunten in Wallonië en in de Franstalige Gemeenschap eens aanpakken. Want daar zit het hem juist. Je kunt over ieder onderwerp spreken, maar je moet dat dan met gelijkgestemde partners kunnen doen. De naïviteit van Tessa de Broqueville staat natuurlijk mijlenver van wat de Alliance Française op dit ogenblik in Tienen aanbiedt, namelijk lessen Frans.

Mijnheer de minister, daarnaast is er het feit dat iedereen in dit land probeert zich met onderwijs bezig te houden. Als we nu zien hoe het staatshoofd eigenlijk weglucht.

Op de vraag van de heer De Gucht wat een vluchtheuvel is, geef ik nu een antwoord. In dit geval is dat het witboek. De heer De Gucht had in die tijd ook zitting in het Europees Parlement. Het is een vlucht naar Europa. De Europese Commissie doet aanbevelingen. Is dat heilig ?

Laat ons eerst gaan kijken in Europa. Tussen de Atlantische Oceaan en de Oeral leven zowat 720 miljoen Europeanen, van wie meer dan 101 miljoen nog geen recht hebben om zich uit te drukken in hun moedertaal. De Basken zijn nu in de mode, maar het reikt tot de Tsjetsjenen in de Kaukasus, om maar iets te zeggen. 101 miljoen, dat betekent dat 1 op 7 zich niet in zijn taal kan uitdrukken. Wat gaat in godsnaam Parijs ons beleren dat de vier miljoen Frans-Vlamingen in le Nord en Pas-de-Calais nu maar met mondjesmaat via Francis Persijn, de eerste benoemde Nederlandstalige inspecteur in het Franse staatsonderwijs, zeggingskracht hebben ?

Op dit ogenblik zijn er tweeduizend mensen die in Frans - Vlaanderen officieel hun moedertaal aanleren. Tot spijt van mensen zoals Le Pen, die nog steeds dromen van een

Kuijpers

Frans staatsnationalisme. Daar knelt het schoentje. Er zijn nog altijd staten die redeneren in termen van een leider, een godsdienst, van een aristoi ? die de lingua franca zal spreken. We hebben dat meermaals meegemaakt, toen we in Baskenland in de gevangenis belandden. Men zei ons : parlez chrétien, parlez français. Dit geldt vandaag nog steeds. Met andere woorden : zullen de internationale verdragen, ook over taal- en volkenrecht, worden gerespecteerd ? Het staatshoofd is daaraan voorbijgegaan, en vlucht weg in een witboek, waarin nochtans voortreffelijke dingen staan.

Laten we een kijkje nemen bij de wetenschappers. Want eigenlijk gaat dit alles over taalpathologie. Taalpathologie is een discipline die uiterst zeldzaam wordt bedreven. In Leuven werkt mevrouw Schaerlakens, die deze discipline meesterlijk beheerst. Ze heeft onderzocht welke baten en welke schade bij zo'n aanpak worden aangebracht. Ik zou een mooie zin van haar hand willen citeren. Deze zin werd gepubliceerd in *Kultuurleven*. Ik zou overigens de Koning een abonnement op dat blad willen aanbevelen. De zin luidt : wie geen computerhoofd heeft, kan wellicht Wordperfect, of MS Word aanleren. Maar liefst niet beide systemen tegelijk. Einde citaat.

Dat is inderdaad de essentie. Er zijn taalwonderkinderen die dat kunnen. Maar moeten we de methodiek van de woordenschat volgen ? De methodiek die voorschrijft om een aantal woorden aan te leren, en stelt dat het al mooi klinkt als we deze vermeende zinnetjes, zonder grammaticale constructie, kunnen aanleren ? Dat is verkeerd. Taalpathologen hebben ontdekt dat daarbij ook de structuur en de opbouw van de moedertaal zelf wordt geschaad. Ik kan zelf, bij mijn eigen generatie, zien hoe de overheersing van het dialect het vandaag nog steeds onmogelijk maakt om zuiver en goed Nederlands te spreken en te schrijven.

We zijn nog maar onlangs verlost van die onzalige driehoek van streektaal, Frans en streven naar goed Nederlands. We weten hoe moeilijk het is om te spreken met een fatsoenlijke uitspraak, met goed gevormde zinnen. Nemen we bijvoorbeeld onze televisie-uitzendingen. Vandaag overheerst daar een schabouwelijk Vlaams-Nederlands. Zouden we het bijgevolg aandurven om kinderen, die het psychomotorische van een taal, het taalaanvoelen, en de ritmiek van een taal nog niet beheersen te gaan belasten met een bepaalde hoeveelheid van uit het hoofd te leren vreemde woorden ? En dat dan meertaligheid noemen ? Ik heb mevrouw de gravin, tijdens de bezoeken die ze mij bracht, meegenomen naar lessen die we organiseren voor allochtonen. We hebben haar getoond dat men niet iedereen over dezelfde kam kan scheren. Bij allochtonen, die de intentie hebben zich te integreren, duurt het

twee generaties voordat ze voldoende taalkennis hebben. Want ze verlaten de school en komen in een ander milieu terecht zonder de gave des onderscheids van de grammatica te bezitten.

Mijnheer de minister, ik zou, ten slotte, willen verwijzen naar het VN-Verdrag over het Kind. Dat werd op 15 mei 1991 bekrachtigd door deze Raad. Het staatshoofd heeft deze oorkonde ondertekend. Op 16 december 1991 werd deze oorkonde in New York gededoneerd. In dat verdrag omschrijft men ook de moedertaal, en de relatie tot andere talen. Men waarschuwt daarin voor de vervreemding, en men pleit voor het behoud van de culturele identiteit en voor de taal van het kind. Men pleit ervoor dat men het kind niet voortijdig belast met de wereld van de volwassenen. Laat een kind een kind zijn.

Ik zou er echt willen voor pleiten dat wij, die nog maar onlangs, dank zij de Taalunie, in 1985 een eenheid van het Nederlands verworven hebben, nu met dat erfgood zeer nuchter omspringen. Ik zie zo'n aanpak overigens niet binnen het Engelse of Franse taalgebied gebeuren. En evenmin in het Duitse taalgebied, waar taal steeds verbonden was met imperialisme, en met het wegduwen van de andere. Ik zou willen pleiten voor een debat met de staatshoofden, op Europees vlak. Zo'n debat moet de 101 miljoen mensen tussen de Oeral en de Atlantische oceaan het recht op een eigen identiteit erkennen. En ertoe leiden dat het volkenrecht boven het staatsrecht komt te staan, en dat we tolerantie voor verschillende godsdiensten, culturen en huidskleur opbrengen, opdat dit soort van meertaligheid als een kwaliteitselement van studie en van leven wordt doorgegeven, als een leefsleutel binnen en buiten het onderwijs ?

In die zin ben ik bereid om bruggen aan te leggen. Ik zal nooit smalend over de Walen spreken. We moeten met Wallonië samenleven. Maar dat kan enkel met een tolerante houding, in verstandhouding. En dat zal niet kunnen op de wijze die het staatshoofd, die verkeerd werd voorgelicht, ons voorhoudt. Op een wijze die leidt tot een verbeulemansing, waarbij men kinderen als mini-volwassenen behandelt. En waarbij men hen benadert als een soort aapjes, met de methodiek van woordenschatjes, of met liedjes of weesgegroettes, en hen de illusie van meertaligheid voorhoudt. Daarvoor, mijnheer de minister, is de taal een veel te mooi iets om haar zomaar te laten verkwanselen. (*Applaus*)

De voorzitter : Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Luc Van den Bossche (*Op de tribune*) : Voorzitter, collega's, ik hoop dat niemand mij ervan verdenkt de desbetreffende passage te hebben geschreven. Als ik de tekstschrijver was geweest, zou de tekst zeker en vast een

Van den Bossche

pleidooi hebben bevat voor een benoemingsstop op het paleis. (*Applaus bij het VB en de VU*)

Misschien kon men dan ook betogen met driehonderd man zoals deze namiddag in Vlaams-Brabant.

Mevrouw Nelly Maes : Daag de goden niet uit.

Minister Luc Van den Bossche : Wie zijn de goden ? Pedagogisch staat het vast dat jonge kinderen een groot leervermogen hebben : iedereen die omgaat met jonge kinderen, kan dat bevestigen. Dat is onbetwistbaar zo. Ik verwijs naar de snelheid waarmee ze leren fietsen of skiën : ook dat leervermogen is veel groter dan twintig jaar later. Het gaat echter om een merkwaardige soort van leervermogen : als men fouten aanleert, is dat levenslang ook moeilijk te corrigeren. Als het aangewezen zou zijn om kinderen op jonge leeftijd meerdere talen te onderwijzen, dan zou dat in ieder geval moeten gebeuren door native speakers. Zo niet, is het zeker verkeerd. Because moeilijk corrigeerbaar achteraf. Zat u ook niet in het klasje van de heer Kuypers, voorzitter ? Van jongsafaan meertalig opgevoed. Op latere leeftijd hebben we dan nog een taal bijgeleerd : het Antwerps.

Tussen pedagogen onderling is er een hopeloze discussie ontstaan over het feit of dit nu al dan niet is aangewezen. In Vlaanderen zijn de mensen van de inspectie, de adviseerende pedagogen en de minister van Onderwijs altijd consequent gebleven. Ze hebben steeds gezegd dat dit niet was aangewezen, zelfs integendeel. Tussendoor zijn er wel experimenten geweest, zoals in de Gentse school van professor Verbist. Deze school had echter een zeer bijzondere populatie : het ging om de kinderen van de high fidelity.

Vorig jaar heeft dit parlement tot mijn genoegen de eindtermen voor het lager onderwijs goedgekeurd. Het is duidelijk dat die eindtermen nog zeer vers zijn. Ze voorzien niet in een wijziging van ons traditioneel beleid. Het is wel mijn bedoeling u te vervelen met de eindtermen voor de eerste graad, maar niet om nieuwe eindtermen voor het basisonderwijs naar voren te brengen. Ik denk dat dit een duidelijk antwoord is op de vraag. Dat wil niet zeggen dat ik niet akkoord ga met de stelling, die door beide interpellanten werd aangebracht. Meertaligheid is uitermate belangrijk in het globale curriculum en in de globale opleiding. That's something else. Ik zeg ja tegen de meertaligheid, zoals die wordt gedefinieerd door de heer Kuypers. Maar dat hoort niet opgebouwd te worden van in het kleuteronderwijs. Ik blijf trouw aan een logische opbouw van het systeem. Als we van de opbouw van ons onderwijssysteem afwijken en meertaligheid introduceren in het kleuteronderwijs, dan zou Hamlet gelijk hebben als

Shakespeare hem laat zeggen : something is rotten in the state of Denmark. (*Applaus bij het VB en de VU*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Van Overmeire, Van Houthem en door de heer Kuijpers werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend. Ze zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

De heer Willy Kuijpers : Mijnheer de voorzitter, we waren bezig de motie te schrijven, maar we waren zo ontroerd door het antwoord van de minister dat we onze eindtermen aan het herschikken zijn. We dienen ze straks in.

Actuele interpellatie van de heer Patrick Lachaert tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de draagkracht van het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Lachaert tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de draagkracht van het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan.

De heer Patrick Lachaert (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, mijn vraag zal iets korter zijn. Het gemeentelijk natuurontwikkelingsplan is een van de verplichtingen destijds aan de gemeenten opgelegd als uitvloeisel van het milieuconvenant van 1991. Dit GNOP dient in 1996 door iedere gemeenteraad te worden goedgekeurd, ook al was het maar om de subsidie die door de stad of gemeente kan worden genoten in de ontwerpkosten, te kunnen recupereren. De oorspronkelijke bedoeling van het GNOP bestaat erin een beleidsinstrument te zijn, zowel op het gemeentelijk als het provinciaal niveau, met het oog op een goede milieu- en natuurplanning.

Bij de gemeenteraadsleden van zowel de meerderheid als de oppositie, die dat dit jaar allemaal moeten goedkeuren, bestaat enige verwarring over de uiteindelijke aanwending van dit gemeentelijk natuurontwikkelingsplan.

Waarom ? In 1991 was dat vrij vanzelfsprekend. Maar van 1991 tot op heden werden heel wat decreten uitgevaard

Lachaert

digd, onder meer het Mestactieplan, het bodemsanerings-decreet, of staan er nog decreten op het milieu, het natuurbehoud of de ruimtelijke ordening op het getouw. De constellatie 1991-1996 is totaal gewijzigd. Er bestaat daarover dus verwarring in de gemeenteraden. Mijn vraag situeert zich op twee niveaus. In welke aanwending van het GNOP voorziet u op het niveau van het gewest ? Zal dit GNOP worden aangewend ter voorbereiding van om het even welk decreet of ter voorbereiding van het Structuurplan Vlaanderen of van de Groene Hoofdstructuur ? Welke juridische gevolgen zal de goedkeuring van het GNOP hebben op het provinciale en het gemeentelijke niveau ?

Minister Theo Kelchtermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik zal trachten even beknopt en zakelijk te zijn als de interpellant. De essentie van zijn vraag gaat vooral over de verplichtingen die het GNOP meebrengt en minder over de hele filosofie die erachter schuilgaat.

Het jaar 1996 is het laatste jaar waarvoor de procedure vastligt. Dit alles werd genoegzaam besproken met de gemeenten en met de provincies die zich als coördinatie-niveau hebben aangediend. Hierin hebben we ons laten inspireren door de idee van de milieuconvenant. 294 van de 308 Vlaamse gemeenten hebben die milieuconvenant ondertekend. Voor de GNOP's is er nog een vrij grote achterstand. Slechts 25 gemeenten hebben een gemeentelijk natuurontwikkelingsplan ingediend en hebben de formaliteiten vervuld. Met het oog op de subsidiëring ten belope van 500.000 frank, zijn er nog een aantal gemeenten bezig met de voorbereiding van een dossier. Daarover is verder geen discussie nodig. De interpellant vraagt welke reglementaire verplichtingen door het gewest of door andere besturen aan de gemeenten dientengevolge kunnen worden opgelegd.

Het antwoord is een eenvoudig dat die er niet zijn. Het is dus een indicatief plan waar de gemeente zich, zuiver op het niveau van het gemeentelijke beleid, naar richt. In die ontwikkeling geeft ze er de invulling aan die ze zelf wenst. Men vertrekt vanuit de basisidee dat er een planning is op het niveau van het gewest, de provincie en de gemeente : ieder naar zijn eigen belang. In die zin denk ik dat er geen intentie is om er achteraf misbruik van te maken. De bedoeling is positief, namelijk dat de gemeente de algemene uitgangspunten van gewest en provincie concreet en gedetailleerd invult.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

De minister zal zo dadelijk aanwezig zijn. De vergadering wordt geschorst gedurende 5 minuten.

– *De vergadering wordt geschorst om 19.22 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 19.29 uur.*

Actuele interpellatie van de heer Ludo Sannen tot de heer Eddy Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het Fenix-project

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Sannen tot de heer Baldewijns, Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, over het Fenix-project.

De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, bij het aantreden van deze regering beloofde u een trendbreuk in het beleid voor ruimtelijke ordening. De verwachtingen waren hoog gespannen : voor de eerste keer was er een socialistisch minister verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening. Ook de beleidsbrief was beloftevol : bescherming van de open ruimten en versterking van het stedelijk weefsel, twee centrale begrippen. Mijnheer de minister, uw verklaring dat vanaf nu elke Gewestplanwijziging getoetst zou worden aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen was geruststellend. De minister was in de commissie zelfs heel formeel : ook de nieuwe Gewestplanwijziging voor Fenix zou eerst voor advies voorgelegd worden aan de plangroep. Mijnheer de minister, dit is een letterlijk citaat van uzelf uit de commissie. Enkele maanden later moeten we vaststellen dat er van een trendbreuk geen sprake is, dat alle mooie uitgangspunten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen enkel de verdienste hebben mooie woorden te zijn. Er zijn verschillende redenen waarom Agalev deze recente beslissing om een bijkomende reserveringsstrook te voorzien voor de aanleg van een bijkomende toegangsweg voor het project Fenix onaanvaardbaar vindt.

Eerst en vooral wordt door deze ontsluitingsweg het laatste aaneengesloten bosgebied opgeofferd. Er moet zorgzamer omgesprongen worden met onze bossen. De natuurlijk rijkdom van Limburg wordt door elke partij naar voren geschoven. Het doorsnijden van het Bodembos en Hoornsberg veroorzaakt een sterke versnippering van dit boscomplex, wat aanleiding zal geven tot een snelle achteruitgang van de kwaliteit van de aanwezige ecosystemen.

Een tweede reden waarom we ons verzetten tegen deze Gewestplanwijziging is dat ze strijdig is met het principe van een goede ruimtelijke ordening. Mijnheer de minis-

Sannen

ter, niet alleen Agalev beweert dit : ook de streekcommissie voor ruimtelijke ordening gaf een negatief advies, dat u blijkbaar naast zich neerlegt. Hoe is deze Gewestplanwijziging toch te rijmen met dat Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en met deze beleidsbrief ? Beiden gaan er dus van uit dat open ruimten maximaal beschermd moeten worden, het stedelijk weefsel maximaal versterkt. Trouwens, de heel goede nota Ruimte voor Limburg, een werkdocument dat door bijna iedereen werd geloofd, voorziet juist in de versterking van de bipool Hasselt-Genk. De inplanting van Fenix zal echter voor een excentrische ruimtelijke ontwikkeling zorgen, in plaats van voor de versterking van deze bipool. Fenix, waarin een winkeloppervlakte van 150.000 vierkante meter – viermaal Wijnegem – is voorzien, alsook een bungalowpark, 50 hectare parkeerplaats, een subtropisch zwembad, een golfbaan, sportfaciliteiten, enzovoort, heeft de allure van een nieuwe, kunstmatige stad. Maar dan wel een stad zonder inwoners. De gevolgen voor de stedelijke centra van Genk en Hasselt zijn op dit ogenblik onmogelijk helemaal in te schatten. We hebben echter wel Sheffield als voorbeeld, waar duidelijk een terugloop, verval en een toenemende criminaliteit in het oude centrum vast te stellen is.

De criminaliteit is er zelfs spectaculair gestegen. Is dit het toekomstperspectief dat voor het centrum van Genk is weggelegd ?

Nu is er al een grote leegstand van handelspanden. Hiermee ben ik aanbeland bij een andere reden waarom we tegen dit Fenix-project zijn, namelijk de tewerkstelling. De cijfers die hierover de wereld worden ingestuurd, verschillen sterk naargelang de bron. Een hele resem economen, professoren en wetenschappers hebben hun zeg gedaan over de slaagkansen van het project. Professor Bak was duidelijk : Elke streek heeft recht op zijn eigen ondergang. Professor Bolt stelt onomwonden dat wanneer de overheid deze beslissing neemt ten aanzien van Fenix, ze nu al moet denken aan een bijkomend of een nieuw saneringsfonds voor het bestaande winkelbestand. Het NCMV windt er ook geen doekjes om : zij stellen in een berekening vast dat er uiteindelijk maar 38 nieuwe duurzame banen worden gecreëerd door het Fenix-project, rekening houdend met de verschuivingen van tewerkstelling.

De redenering dat Fenix een verschuiving van de tewerkstelling eerder dan bijkomende tewerkstelling zal teweegbrengen, is niet uit de lucht gegrepen. De cijfers van Fenix zijn duidelijk : 40 percent van de bezoekers worden uit de directe omgeving verwacht – dat zijn er tien miljoen per jaar. Dat houdt dus in dat elke Limburger gemiddeld tien keer per jaar Fenix zou moeten bezoeken. De weer-

slag op de handel elders in Limburg kan dus niet worden ontkend.

Ook in verband met het bungalowpark wil ik een bedenking kwijt. Zopas vernemen we van Center Parcs dat ze de huidige bouw van het nieuwe park in Lanklaar voor minstens een jaar opschorten, omdat de bezettingsgraad van de bestaande bungalowparken te wensen overlaat of niet evolueert zoals zij dat zelf graag zouden zien. We lijken een bepaald verzadigingspunt te hebben bereikt.

Wat zal dit bijkomende bungalowpark op Fenix dan nog opbrengen, of in welke mate schuilt hier het risico dat we met overheidsgeld een bungalowpark helpen optrekken dat uiteindelijk andere investeringen teniet doet die van de privé-sector uitgaan ?

Hiermee wordt duidelijk gesteld dat de tewerkstelling die Fenix zou creëren erg conjunctureel gevoelig is. Fenix draagt volgens Agalev niet bij tot een echte structurele versterking van de industriële economische ruggegraat van Limburg. Door Fenix blijft de tewerkstelling in Limburg afhankelijk van de welvaart die elders moet worden gecreëerd. Echte reconversie vraagt verdieping en versterking van het regionale economische weefsel. De inplanting van dit economisch vreemd lichaam vergroot de economische afhankelijkheid van Limburg.

Mijnheer de minister, natuurlijk zal er bij de investering van zoveel miljarden frank op heel korte termijn bijkomende tewerkstelling tot stand komen.

Telkens wanneer men, in welke infrastructuur ook, zoveel miljarden frank investeert, creëert dit bijkomende tewerkstelling. Ik ga er zelfs van uit dat er het eerste en tweede jaar na de voltooiing van Fenix, een tewerkstellingssurplus zal zijn. De weerslag van het project op de andere handelaars in Limburg zal zich pas na het eerste of tweede jaar duidelijk manifesteren. Indien het Fenix-project geen succes is, dan worden we geconfronteerd met een tweede KS-probleem, zij het dan bovengronds.

Een ander uitvloeisel van dit project is het mobiliteitsprobleem. Limburg stevent af op een verkeersinfarct. Ter illustratie vermeld ik hier de cijfers uit het Fenix-project. Het cijfer van 28 miljoen bezoekers veronderstelt dat elke Vlaming van nul tot honderd jaar minimum vier tot vijf keer per jaar Fenix moet bezoeken. De groep Planning, waarvan we mogen veronderstellen dat ze een correcte, eerlijke en wetenschappelijk verantwoorde berekening heeft gemaakt, stelt duidelijk dat, gezien de ligging, men de verplaatsing vooral met de wagen zal maken. Zelfs indien men investeert in een nieuwe spoorlijn, zou het effect op het autoverkeer minimaal zijn. Bovendien moet voor al die wagens parkeerruimte worden gecreëerd. Die zou een oppervlakte van 102 voetbalvelden beslaan. Men verwacht op de drukke dagen 52000 tot 95000 wagenver-

Sannen

plaatsingen, een hoeveelheid die vergelijkbaar is met een topdag aan de Belgische kust. De gevolgen voor de wegeninfrastructuur liggen dan ook voor de hand. We praten dan nog niet eens over de gevolgen voor de leefkwaliteit : geluidshinder, luchtverontreiniging, water- en bodemverontreiniging. Het Fenix-project zou, volgens dezelfde studiegroep, 886 miljoen kilometer aan automobilititeit veroorzaken. De geraamde capaciteit voor de geplande toegangsweg zal eveneens bijkomende rijstroken op de autoweg of op het stuk autoweg Lummen-Maasmechelen noodzakelijk maken, naast een aanpassing van het klaverblad in Lummen. Als dit niet gebeurt, dan zijn deze toegangswegen, wat ik zou noemen, overgedimensioneerd. Het prijskaartje voor deze toegangswegen alleen al wordt geraamd op 2,8 miljard frank.

Is het verantwoord dat de Vlaamse belastingbetaler moet opdraaien voor deze miljarden ? Wat verantwoordt de kostprijs van dit twijfelachtige project waarvan de meerwaarde voor Vlaanderen en Limburg niet kan worden beezen ?

Mijnheer de minister, met deze beslissing tot gewestplanwijziging rolt u de rode loper uit voor een snelle verwezenlijking van het Fenix-project.

Mijnheer de minister, u kunt zich niet verschuilen achter de beslissing van 1993. Met een weigering van de aanvraag inzake de wijziging van het gewestplan had u de projectontwikkelaars van Fenix duidelijk gemaakt niet langer te geloven in de opportuniteit van het project. In tegenstelling tot uw uitspraken een paar weken geleden, hebt u met de goedkeuring van de gewestplanwijziging wel degelijk een opportuniteitsbeslissing genomen.

Agalev keurt uw beslissing af ! Mijn fractie dringt er bij de voltallige Vlaamse regering op aan deze ongelukkige keuze ongedaan te maken.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de VLD heeft de goedkeuring inzake de verbindingswegen naar het Fenix-project al aangekaart. U hebt niet alleen verklaard dat de kostprijs van de uitvoering van deze werken op meer dan 2 miljard frank wordt geraamd maar ook dat dit bedrag het budget van Openbare Werken ruimschoots overschrijdt. Een dergelijke verklaring roept heel wat vragen op. Men kan zich afvragen of het zinvol is beslissingen te nemen inzake nieuwe verbindingswegen die omwille van budgettaire beperkingen niet kunnen worden uitgevoerd. Kan men een definitieve beslissing ter zake niet beter uitstellen tot men over de nodige kredieten beschikt ? Bovendien is het niet duidelijk op welke ma-

nier de werken zullen worden gefinancierd. Indien uw departement de uitvoering moet betalen, zal dit ten koste gaan van heel wat projecten van het investeringsprogramma en van het onderhoud van de wegen.

Mijnheer de minister, ik dring erop aan dat u uw beslissing ter zake verantwoordt. De VLD ergert zich aan de salami-politiek inzake het Fenix-project. Stap voor stap en beslissing na beslissing wordt de Vlaamse Raad naar een definitieve goedkeuring van het project geleid.

Iedereen is het er over eens dat Limburg nood heeft aan projecten. De werkloosheid ligt in Limburg meer dan 4 percent hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Limburg kan deze achterstand, mijns inziens, beter inhalen met kleinschalige projecten en infrastructuurwerken. Op dit ogenblik hebben heel wat Limburgse gemeenten af te rekenen met een schrijnend tekort aan industrieterreinen. Voor het Fenix-project wordt 500 hectare industrieterrein voorbehouden tegen een prijs van 4 miljoen frank per hectare. Dit betekent dat aan het Fenix-project een prijskaartje van 200 miljard frank hangt. De andere Limburgse gemeenten zien dit met lede ogen aan.

Wat de tewerkstelling betreft : er is niemand meer die gelooft dat 3.000 extra banen zullen worden gecreëerd. Fenix zal ongetwijfeld een weerslag hebben op de middenstand, op de mensen die met eigen geld en met jaren zwoegen iets bereikt hebben. We kunnen zo'n project toch niet subsidiëren ? Dat kan absoluut niet voor de VLD. Dat is fundamenteel oneerlijke concurrentie tot stand brengen. Voor ons kan en mag deze beslissing er niet doorkomen.

Bovendien bestaat er een verband met een aantal andere aspecten. De heer Sannen heeft er enkele opgesomd : het ruimtelijke kader, het mobiliteitsgegeven, de verkeersveiligheid, de criminaliteit en de veiligheid. Durft men hier te stellen dat het wegzuigen van potentiële kopers uit een binnenstad als Genk geen weerslag zal hebben op de gemeente die nu al een risico kent qua bevolkingssamenstelling ? Meer dan 60 verschillende nationaliteiten leven daar samen. Wanneer we onze eigen bevolking wegtrekken uit het centrum zullen andere groepen deze plaats innemen, de risico's daarvan zijn nu niet te overzien. Dit zijn geen slogans, dit is realiteit. De heer Sannen heeft ook het voorbeeld van Sheffield, Engeland, aangehaald : de criminaliteit in de binnenstad daar is gestegen door het Amerikaanse model als enig zaligmakend aan deze regio op te dringen.

Ik denk dat we daarmee rekening moeten houden. Het bewijst ook dat we het geheel van beslissingen op zijn totale waarde en merites zouden moeten kunnen beoordelen vooraleer we tot deelbeslissingen overgaan. Dat verwijt ik aan uw beslissing : het opdelen van de besluitvor-

Gabriels

ming waardoor men uiteindelijk het bos door de bomen niet meer ziet. Men heeft de globale aspecten uit het oog verloren. Daarmee wordt een beslissing tot stand gebracht die op zeer korte termijn zeer nefast zal uitdraaien. De VLD heeft altijd gezegd dat een project dat enkel met privé-kapitaal tot stand komt en dat ruimtelijk verantwoord is in de breedste zin van het woord, zonder meer kan. Maar dat ruimtelijk gegeven is niet ingevuld. Het tweede gegeven, dat de overheid projecten subsidieert om de middenstand kapot te krijgen, vinden we werkelijk perfide. De regering zou een deontologische code moeten hanteren waardoor zo'n beslissingen zelfs niet bespreekbaar zijn.

Ik wil mijn vragen nog even opsommen, mijnheer de minister. Ten eerste, in welke financieringswijze voorziet u voor de aanleg van de toegangswegen ? Ten tweede, denkt u aan privé-financiering, vooral door degenen die het meest gebaat zijn bij dit project ? Ten derde, is bij de bepaling van de reservatiestrook rekening gehouden met de opties van het Structuurplan Vlaanderen ? Zoniet, ware het niet beter om eerst het debat over de ruimtelijke opties in dit parlement te voeren ? Ten vierde, is er rekening gehouden met de standpunten van de stuurgroep die het Structuurplan Vlaanderen begeleidt en voorbereidt ? U hebt zelf in de commissie en in de openbare vergadering beloofd dat u dat zou doen. Is dat gebeurd ? Ik heb onmiddellijk nadien een van de twee professoren, professor Aelbrechts, in een uitzending van Actueel op de BRTN horen meedelen dat hij fundamenteel tegen dit project gekant is vanuit ruimtelijk oogpunt. Ten vijfde, heeft de minister zicht op de effecten op de mobiliteit en de verkeersveiligheid in verband met de vooropgestelde reservatiestroken ? Ten zesde, hoe valt de beslissing te rijmen met een negatief advies van de Limburgse Streekcommissie voor Ruimtelijke Ordening en met de hoge mate van inspraak in het structuurplanningsproces ?

Ten zevende, het respecteren van open ruimten is één van de belangrijke punten van uw beleidskader. Hebt u hiermee rekening gehouden bij het nemen van deze beslissing ?

Mijnheer de minister, ten slotte vraag ik me af of we niet op het punt staan in Vlaanderen de grootste flater van de volgende eeuw te begaan. In het verleden zijn de steden tot stand gekomen op gunstig gelegen plaatsen, zoals de samenloop van wegen en rivieren. De ziel van de stad was haar commerciële functie. We zijn de ziel uit de stad aan het halen om een American way of life in te planten. Deze levensstijl staat volledig haaks op de eeuwenlang ingewortelde tradities.

Met deze beslissing in het Fenixdossier stevent Limburg af op de zoveelste desillusie in het reconversieverhaal. De promotoren die zich momenteel met het project bezig-

houden moeten nog bewijzen dat zij ooit op één plaats één concreet project hebben verwezenlijkt. Bovendien is Stadium blijkbaar ook in de negatieve cijfers geraakt. Dit staat weliswaar los van deze beslissing, maar het hangt samen met de algemene beslissing. Deze kandidaat komt op termijn waarschijnlijk dan ook niet meer in aanmerking als grote investeerder.

Al deze aspecten moeten in hun globaal kader worden bekeken. De minister moet Ruimtelijke Ordening hantieren als een kader waarbinnen het geheel wordt beoordeeld en op zijn juiste waarde wordt geschat.

Mijnheer de minister, u hebt te snel toegegeven aan de druk van buitenuit. Daarom hebt u een slechte beslissing genomen, die ons morgen voor problemen zal plaatsen, onder meer op het vlak van de mobiliteit. Ons wegnnet is van Diest tot Brussel dichtgeslibd. Bent u misschien van plan dit uit te breiden tot aan de Maaskant, tot aan de grens met Nederland ? Dit kan niet het antwoord zijn op de mobiliteitsuitdaging, waarover we binnenkort in de commissie overigens uitgebreid van gedachten wisselen.

Het is nog altijd verstandiger terug te komen op een verkeerde beslissing en het probleem te kaderen in een algemeen beleid inzake Ruimtelijke Ordening. Elke beslissing moet worden uitgesteld tot de discussie hierover achter de rug is. Enkel op die manier kan ordentelijk parlementair werk worden geleverd. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, u bent het er ongetwijfeld mee eens dat dit een belangrijk debat is. Het is spijtig dat dit debat om acht uur 's avonds wordt gevoerd, voor een bijna leeg parlement en zonder de broodnodige aandacht van de media.

Ik verzoek u zich met het Bureau op zeer korte termijn te bezinnen over een andere organisatie van onze werkzaamheden teneinde dit soort van vertoning in de toekomst te vermijden. Ik heb het niet tegen u als persoon, noch als voorzitter, maar ik dring erop aan dat deze manier van werken dringend wordt aangepast.

De voorzitter : Mijnheer De Gucht, zoals u wellicht weet, zal er vrijdag een grondige discussie worden gevoerd over deze aangelegenheid. Elke fractie is hiervan op de hoogte en heeft de gelegenheid gehad amendementen in te dienen. Eventuele voorstellen van de fracties zijn uiteraard welkom. Er werd onder meer gesuggereerd de actuele interpellaties af te schaffen en de gewone interpellaties te behouden. Hierover zal ongetwijfeld worden gedebatteerd.

Ik ben het ermee eens dat er vele mogelijkheden tot vraagstelling bestaan, wat vaak aanleiding geeft tot inge-

Voorzitter

wikkelde situaties, wat vandaag trouwens tot twee keer toe het geval was. Ons Reglement werkt dit soort van discussies in de hand. We hopen dit vrijdag grondig te kunnen bespreken, zodat het Reglement kan worden aangepast.

De heer Cauberghs heeft het woord.

De heer Jan Cauberghs (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, waarde collega's, spijtig genoeg komen hier vandaag alleen tegenstanders van Fenix aan het woord. Ik zou doodgewoon kunnen aansluiten bij de heren Sannen en Gabriels.

De Vlaamse regering heeft het gewestplan Hasselt-Genk gewijzigd waardoor er een tweede toegangsweg kan worden aangelegd naar het geplande mega-winkelcomplex Fenix. Dit ondanks het feit dat de Limburgse Streekcommissie voor Ruimtelijke Ordening oordeelde dat een verbrede Europalaan zou volstaan om het verkeer van en naar Fenix op te vangen.

Deze beslissing heeft verstrekkende gevolgen voor Limburg. Deze verschillen naargelang men voor- of tegenstander is van het Fenix-project. Jarenlang werd een definitieve beslissing uitgesteld. Van afstel was evenwel geen sprake, zo ver kwam het niet. De druk van de voorstanders was te groot. Er werden plannen en studies gemaakt, die miljarden frank aan gemeenschapsgelden kostten. Alleen de studie bureaus werden daar beter van. Kunt u meedelen hoeveel er aan studies werd uitgegeven ?

De slechte ervaringen in Limburg zijn legio. In 1993 houdt KS op te bestaan en wordt het NV Mijnen. Plots wordt er 240 miljoen frank in een plantenkwekerij gestopt. Achteraf bleek dat dit een verkeerde beslissing was. Het enige resultaat is dat de kleine zelfstandige plantenkwekerijen er een oneerlijke concurrent bijkregen, die met gemeenschapsgelden en dus met verlies kan werken. Dit is de werkelijkheid : overbodige instellingen oprichten waarvan de gevolgen niet te overzien zijn. De ten tijde van het ERC-project vooropgestelde bijkomende 7.000 arbeidsplaatsen zijn al lang in het verdomhoekje verdwenen. De heer Sannen haalde de cijfers van het NCMV aan, die stellen dat er 38 nieuwe arbeidsplaatsen zouden worden bijkomen. Kan de minister mij zeggen hoeveel arbeidsplaatsen hij zal creëren ?

Het is duidelijk dat Fenix hoofdzakelijk bedoeld is om de bouwondernemingen ter wille te zijn. Daarom wordt de leefbaarheid van honderden zelfstandigen in Genk, Hasselt, in heel Limburg opgeofferd. Dit wordt een regelrechte aanslag op de overlevingskansen van de Limburgse middenstand. Iedereen weet dat er bij de handelaars niet meer zal worden aangekocht dan normaal. Wat op de ene plaats wordt gekocht, wordt elders niet gekocht. Wat eco-

nomisch wetmatig voor iedereen eenvoudig lijkt, is dat niet voor de politici. Die nemen de beslissing om miljarden frank overheidsgeld te benutten om Fenix de kans te geven een van de meest interessante groepen van de Limburgse samenleving de strop om te doen. De zelfstandigen van Limburg worden opgeofferd aan de belangen van vakbonden die liever een werkloze als lid hebben dan een zelfstandige een bloeiende handelszaak te zien uitbaten. De vakbonden hebben de werklozen in hun macht, een zelfstandige heeft de vakbonden niet nodig.

Mijnheer de minister, er werd al genoeg onheil aangericht in Limburg. De arbeiders zijn in het verleden al de dupe geweest van de politieke bemoeizucht.

Het is toch al te opvallend dat als de politiek zich ermee bemoeit, het meestal misloopt. Dat is tenminste mijn ervaring in Limburg.

Stop alstublieft met de politieke bemoeienissen. Stop met Fenix, want Fenix wordt een ramp voor de zelfstandigen van Limburg. Fenix wordt ook een ramp voor de natuur van Limburg. Het groene hart van Limburg wordt opgeofferd aan de betonbaronnen die Limburg voor eeuwig en altijd zullen verknoeien. Laat dit niet gebeuren. Onze provincie verdient beter.

Mijnheer de minister, als Fenix er komt, wat zal de Vlaamse regering dan doen om te beletten dat de Limburgse zelfstandigen het slachtoffer worden van de uitvoering van de plannen voor Fenix ?

Ik zou verder nog één zaak willen vragen, mijnheer de minister. Is het volledige Fenix-project niet in tegenspraak met de visie van de Vlaamse regering inzake ruimtelijke ordening, met versterking van de bestaande dorps- en stadskernen ? (*Applaus bij de VLD en het VB*)

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik zal in mijn antwoord allicht tekort schieten ten opzichte van de vragenstellers die materies hebben behandeld die niet tot mijn bevoegdheden behoren. Toch ben ik hen dankbaar omdat, nadat we de actuele vraag hebben gekregen van de heer Gabriels vorige week, dit ons de gelegenheid biedt om op enkele punten – die wel tot onze bevoegheid behoren – dieper in te gaan.

Eerst en vooral wens ik er op te wijzen dat het voorwerp van de recente gewestplanwijziging niet de inplanting van het Fenix-complex was, maar alleen het uittekenen van een erfdiensbaarheidsstrook voor een mogelijke tweede toegangsweg.

Deze procedure was een gevolg van de beslissingen van de vorige regering. Op 8 december 1993 heeft de Vlaamse

Baldewijns

regering beslist het gewestplan te wijzigen in functie van het Fenix-project op vier voorwaarden. Ten eerste, dat de integrale uitvoering van het project wordt gegarandeerd. Ten tweede, dat bij de concretisering van het project elke vorm van mogelijke grondspeculatie wordt verhinderd. Ten derde, dat het waardevolle bos op de noordelijke en de oostelijke flanken van de terriil maximaal wordt behouden en dat de Moorsberg wordt gevrijwaard. Ten vierde, dat onverwijld een mobiliteitsonderzoek wordt opgestart om de keuze van het meest adequate tracé voor de ontsluitingsweg mogelijk te maken.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat het goed is deze punten nog eens in herinnering te brengen. Ik wil er ook aan herinneren dat het project werd teruggebracht, eerst van 1800 tot 535 ha, en dat het definitief plan tot 400 ha werd herleid in afwijking van het advies van de Streekcommissie van Limburg, en met vrijwaring van de Moorsberg en de duinenrug in de zone Klaverberg ten noorden van de terriil.

In het kader van de beslissing van de Vlaamse regering van 8 december 1993 werd ook vastgesteld dat de distributiefunctie als belangrijke trekker, die instaat voor de schepping van tewerkstelling, geldt als basisoptie en dat de verdere detaillering van het project, alsook de sociaal-economische vergunning deze uitbouw verder zullen moeten verduidelijken.

Er wordt ook verwezen naar de overeenkomsten met de privé-investeerders. Ik citeer : mocht in de toekomst blijken dat deze overeenkomsten niet kunnen gehonoreerd worden, dan zal het globaal ruimtelijk opzet terug herdacht worden.

Het stedenbouwkundig voorschrift Gebied voor Project bij het definitief gewestplan, vastgesteld door de Vlaamse regering op 27 april 1994, bepaalt dat de bestemming alleen kan worden uitgestippeld nadat de projectinitiatiefnemers een eigendomsrecht hebben verworven, en nadat een concreet projectplan van de bestemming die werd ingekleurd op het gewestplan, werd goedgekeurd door de raad van bestuur, en ter kennis werd gebracht van de Vlaamse regering. Bouwvergunningen kunnen worden verleend indien uit de aanvraag blijkt dat de bestemming door de opgelegde voorwaarden in zijn geheel wordt uitgewerkt zoals vastgelegd in het realisatieplan en in de voorschriften van het gewestplan.

Mijnheer de voorzitter, ik som deze punten nogmaals op, omdat we nu – twee jaar later – in een andere discussie zijn terechtgekomen, die juist dient te worden gesitueerd. Uit het mobiliteitsonderzoek naar aanleiding van het gewestplan is ook gebleken dat bij maximale uitbouw van het Fenix-project de verwachte mobiliteitsontwikkeling

van het project zeer omvangrijk is. Over de specifieke omvang van de verkeersgeneratie van de projectonderdelen lopen de meningen evenwel uiteen. In de recente gewestplanherziening werd daarom de mogelijkheid tot uitbreiding van de verkeersinfrastructuur voorzien.

Het is nu aan Fenix om het volgende tot stand te brengen. Ten eerste, het aanvragen en verkrijgen van de sociaal-economische vergunning. Ten tweede, het verwerven van de eigendommen. Ten derde het aanvragen en krijgen van de milieu- en bouwvergunningen. Ten vierde moet, zoals reeds vroeger op de vraag van de heer Gabriëls aangehaald, een bijzonder financieel plan worden voorgelegd over de financiering van wegeninfrastructuurwerken. Ik citeer : als Fenix er komt en een succesverhaal wordt, dan is het onmogelijk dat het budget voor infrastructuur ten koste van de begroting van openbare werken gaat. De Vlaamse regering zal in dat geval mee nagaan welke de financieringsmogelijkheden zijn.

De regering heeft niet, zoals hier werd beweerd, het advies van de streekcommissie naast zich neergelegd. Er is gewikt en gewogen, en men heeft rekening gehouden met alle maatschappelijke behoeften ten opzichte van de ruimtelijke implicaties. De twee stemmingen over de bezwaarschriften en adviezen in de streekcommissie, waarvan de laatste resulteerde in de staking van stemming en de onthouding van de gouverneur, hebben geen eenduidig inhoudelijk standpunt laten blijken. In de overwegingen van het besluit is wel degelijk expliciet ingegaan op verscheidene bezwaren.

Zo is de streekcommissie ervan uitgegaan dat de capaciteit van de wegen in de eerste gewestplanwijziging zou volstaan voor 12,5 miljoen bezoekers per jaar. Nochtans ging men bij de gewestplanwijziging als gevolg van de mobiliteitsstudie en de expliciete vraag van de initiatiefnemers uit van een capaciteit voor 15 tot 20 miljoen bezoekers. Het MER dat op dit ogenblik wordt afgerond, heeft zelfs een scenario toegevoegd voor 25 miljoen bezoekers per jaar. Dit werd ook door de interpellanten bevestigd.

Een tweede element waar de streekcommissie op terugkomt is de fasering. Die is ook ingebouwd in de gewestplanwijziging door het aanduiden van reservatiestroken zonder expliciete bepaling van de wegentracés. Ten derde, de hinder die zou worden veroorzaakt, zal worden beschreven in de op stapel staande MER-rapporten.

Het advies van de Plangroep dat verwerkt is in het advies dat de Afdeling Ruimtelijke Planning mij heeft voorgelegd, en dat voor een groot deel het bezwaar van de streekcommissie opheft, zal ik hieronder aanhalen.

Onder het hoofdstuk Motivering op basis van elementen uit gewenste ruimtelijke structuur lees ik het volgende.

Baldewijns

Ten eerste vervult de verbinding tussen de toegang van en naar het Fenix-project en de A2/E314 een gebiedsontsluitende functie voor een van de sterke mobiliteitsgenererende functies in het stedelijke gebied Hasselt-Genk naar de hoofdweg A2/E314, Aken-Lummen-Leuven. Deze weg moet derhalve als een secundaire weg van de eerste categorie worden beschouwd en als dusdanig worden ingericht.

Het is daarom noodzakelijk met het oog op het Fenix-project in een eerste fase deze verbinding voldoende operationeel te maken door de aanleg van een tracé tussen de toegang van het Fenix-project en de N75, en door het opnemen van het bestaande tracé van de N75 – Europalaan – tussen het op- en afrittencomplex Genk-Oost en de nieuwe toegangsweg.

Ten tweede vraagt een duurzame ruimtelijke ontwikkeling – de basis van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen – een voorzichtigheidsbenadering tegenover nieuwe grootschalige infrastructuurprojecten, vanwege ruimtelijke maar ook vanwege budgettaire implicaties, en een eerste keuze voor een optimaler gebruik van bestaande en aan te passen infrastructuur. Vanuit deze voorzichtigheidsbenadering moet voor de aanleg van het nieuwe tracé tussen de N75 en de A2/E314 een fasering worden ingebouwd. Bij een volledige uitbouw van het Fenix-project, als onderdeel van het stedelijke gebied, zal zich een grotere mobiliteitsvraag voordoen en is er een bijkomende afzonderlijke rechtstreekse ontsluiting naar de hoofdinfrastructuur – de wegen en spoorwegen – in Vlaanderen. De nieuwe verbindingsweg en de aanleg van een nieuwe oprit worden daarbij principieel voorzien als een reservatiestrook. De feitelijke tracering en herinrichting van het oprittencomplex kan maar gebeuren na de ruimtelijke afweging van de groei van de automobiliteit van het Fenix-project en het aanbod aan alternatieve vervoerswijzen voor de ontsluiting van het stedelijke gebied Genk.

Om de verbindingsfunctie van het hoofdwegenet te garanderen wordt het aantal op- en afritten beperkt en moet de nieuwe oprit worden gecombineerd met het bestaande oprittencomplex Genk-Oost – nummer 32. Tot zover het citaat. Ik hoop dat het nu ook duidelijk is hoe het werd overgenomen.

In hoeverre de beleidsbeslissing van de Vlaamse regering uiteindelijk niet zou beantwoorden aan de diverse doelstellingen van mijn beleidsbrief, zal in feite pas kunnen worden beoordeeld in de mate dat er al sprake zal zijn van een concrete uitvoering van het project.

Bij de beleidsbeslissing werd een afweging gemaakt tussen alle vragen en behoeften uit de verschillende sectoren en maatschappelijke geledingen, namelijk recreatie, te-

werkstelling, de sociaal-maatschappelijke situatie in Limburg, natuur, winkelen, enzovoort.

Het verlies aan open ruimte moet natuurlijk ook worden bekeken in de globale, regionale, de Limburgse en uiteindelijk de Vlaamse context. Hierbij wordt gestreefd naar een globale versterking en het behoud van de open ruimte.

Het getuigt niet van ecologisch bewustzijn om te stellen dat het laatste grote aaneengesloten boscomplex in de gemeente Genk wordt opgeofferd.

We zijn echter zo ver nog niet. Ten tweede : natuur en bosbehoud houdt niet op aan de gemeentegrenzen. Het Bodembos hoort volgens de biologische waarderingskaart niet in de hoogste waarderingsklasse thuis. Bovendien wordt dit bos ingesloten door de Europalaan, de E 314 en de N 730 naar As. De aaneengesloten natuur- en bosgebieden die aan beide zijden van de gemeentegrens liggen, zijn zeker groter : onder meer naar Zutendaal en de Mechelse Heide, naar de Kattevennen ten Zuidoosten en ten Noorden de Moors- en Klaverberg en omgeving.

Inzake de ontwikkeling van een beleidskader, ben ik van oordeel dat dit niet uit de lucht valt. Een operationele visie wordt slechts ontwikkeld in een samenspel van praktijk en visie. De praktijk krijgt vorm in de verschillende beroepsdossiers die mij ter goedkeuring worden voorgelegd. In die optiek werden al meerdere beslissingen genomen.

Ten eerste, de ministeriële omzendbrief van 3 januari 1992 met betrekking tot de aard van de bedrijven die op een industriezone of ambachtelijke zone kunnen worden ingeplant, zal worden ingetrokken. Het is bijgevolg niet meer mogelijk om op deze schaarse terreinen zonder enige planning commerciële projecten uit te bouwen.

Ten tweede, in het gewestelijk ontwikkelingsplan van Brussel werd de mogelijkheid om commerciële projecten uit te bouwen, beperkt. De vrees bestaat dat deze projecten zullen uitdeinen over geheel Vlaams-Brabant. Aan de directeur van deze buitendienst werden de nodige instructies gegeven om deze evolutie nauwlettend op te volgen.

Ten derde, op dit ogenblik worden de nodige afspraken gemaakt om bij het verlenen van sociaal-economische attesten in de nationale commissie voor distributie de nodige opvolging vanuit Ruimtelijke Ordening te verzekeren.

Ten vierde, steunend op mijn bevoegdheid inzake openbare werken behandel ik met de grootste omzichtigheid de aanvragen tot machtiging om in de bouwvrije stroken van de gewestwegen commerciële projecten in te planten. In een aantal gevallen werd deze machtiging geweigerd.

Baldewijns

Ten vijfde, de eventuele inplanting van een aantal commerciële projecten aan de stadsrand door middel van een bijzonder plan van aanleg, wordt eveneens met de grootste omzichtigheid behandeld. Recent werd trouwens aan zo'n BPA de ministeriële goedkeuring geweigerd.

In het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zullen de nodige planologische voorzieningen moeten worden ingebouwd en de nodige keuzen moeten worden gemaakt om een coherente visie te ontwikkelen wat betreft grootschalige commerciële projecten. Zoals u weet, is deze oefening al aan de gang. Ik hoop nog voor het reces een definitief ontwerp van het RSV aan de Vlaamse regering te kunnen voorleggen. Aansluitend bij de hierboven geschetste maatregelen neem ik de nodige stappen opdat de mogelijkheden gevrijwaard blijven om in de nabije toekomst een dergelijke visie op het terrein effectief door te voeren.

Er blijven nog een tweetal belangrijke vragen over het mobiliteitsluik van dit dossier onbeantwoord. Ten eerste, tot op welk niveau kan de verkeersgeneratie door de projectontwikkelaars zelf worden beperkt? Deze vraag zal in eerste instantie door de projectontwikkelaar moeten worden beantwoord en hij zal bij dit antwoord ongetwijfeld rekening houden met de impact van de bereikbaarheid van de locatie op het bereiken van het economische break-even van zijn project. Ten tweede, welk aandeel van de verkeersgeneratie kan via collectieve vervoermiddelen worden opgevangen? Deze vraag zal door de projectontwikkelaar samen met de Vlaamse overheid en de NMBS moeten worden beantwoord. De voorliggende studie stelt slechts een gering aandeel voor collectieve vervoermiddelen voorop.

Wat de verzoenbaarheid met de beleidsopties voor stads-herwaardering betreft, is het project, zoals het nu is gekend, van een supraregionale schaal en kan het worden gesitueerd bij een stedelijk gebied Hasselt-Gent als economisch knooppunt in de betreffende Euregio.

Of dit alles past in het huidige lokatiebeleid, met vermenigving en concentratie van functies in bestaande kernen volgens schaal en niveau, moet nog in de praktijk worden bewezen. Dit zal uitgebreider aan bod komen bij de behandeling van de sociaal-economische vergunning.

Met mogelijk aanvragen voor bouwvergunningen in het vooruitzicht, zullen ook de gevolgen van de maatregelen uit de MER-rapporten aan de praktijk worden getoetst. De ontwerp-tekst van het MER voor het project werd besproken op 5 februari 1996. Er werden verscheidene opmerkingen gemaakt over de juiste inhoud van het project, de maatregelen voor af- en aanvoer van water en de afvalwaterproblematiek. Voor de mogelijke aanleg van de

tweede toegangsweg is het kennisgevingsdossier pas in de MER-procedure voorgelegd.

Bij het begin van mijn betoog, heb ik al gewezen op het feit dat in de interpellatie vele elementen naar voren zijn gekomen, die niet tot mijn bevoegdheid behoren. Ik wil nog terugkomen op één aspect, dat werd aangehaald door de heer Gabriëls. Vorige keer ben ik zeer duidelijk geweest over het financiële aspect. Een bijzonder financieringsplan moet nog worden opgesteld. Daar kan ik nog niets meer over zeggen.

Wat de vraag naar de industrieterreinen in Limburg betreft, tonen de cijfers van de GOM en de voorliggende cijfers van de plangroep voor het Structuurplan Vlaanderen aan, dat er nog een overschot aan gronden is tot het jaar 2007. Naar aanleiding van de gewestplanwijziging Hasselt-Genk-Bilzen werd aangetoond dat in Genk nog ongeveer 500 hectare beschikbaar is. Dit belet niet, mijnheer Gabriëls, dat we dit aspect niet moeten in het oog houden bij de verdere ontwikkeling van deze regio en we moeten dit bij elke gelegenheid ernstig onderzoeken.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik denk dat ik een antwoord heb gegeven op de belangrijkste vragen. Ik heb een duidelijke situering van het probleem gegeven. Ik wil besluiten door te zeggen, dat zich in dit dossier al een hele evolutie heeft voorgedaan, maar er blijft nog heel wat weg af te leggen.

De voorzitter : De heer Gabriëls heeft het woord.

De heer Jaak Gabriëls : Mijnheer de voorzitter, iedereen die het antwoord op deze interpellaties heeft beluisterd, moet vaststellen dat we ons in een eigenaardige wereld bevinden. Als politici wordt gevraagd wat de prijs van brood is, fronsen ze vaak de wenkbrauwen. Welnu, ik zou de minister willen vragen of hij ons een beeld kan geven op de financiële balans van de groep Stadium of de groep Van Biervliet, die met dit project bezig zijn. Dit zou zeer verhelderend kunnen zijn en een deel van de discussie overbodig maken.

Als men achteloos voorbij gaat aan de negatieve effecten op de bestaande initiatieven, moet men toch even denken aan het feit dat Center Parcs de bouw in Maasmechelen met een jaar heeft uitgesteld. De bedoeling daarvan is de effecten van dit Fenixproject te kunnen berekenen en beoordelen. Nu al zijn er duidelijke aanwijzingen over de negatieve effecten. Waar is onze overheid mee bezig?

Ten derde, we vinden het feit dat een beslissing wordt genomen over de aanleg van tracés ten belope van meer dan 2 miljard frank zonder de cijfers daarvoor in de begroting op te nemen, alles behalve een voorbeeld van behoorlijk bestuur.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de voorzitter, ik zou de minister willen vragen een iets ruimere invulling aan zijn bevoegdheden te geven. Hij beweert dat hij antwoordt in het kader van zijn bevoegdheden. Aldus de minister. Natuurlijk is de minister bevoegd voor ruimtelijke ordening. Toch dacht ik dat deze bevoegdheid meer inhield dan alleen maar zorg te dragen voor de bestemming van bepaalde gebieden. Met het Structuurplan Vlaanderen wordt voldoende aangegeven dat Ruimtelijke Ordening een geïntegreerde bevoegdheid is waarmee alle sectoren van deze samenleving te maken hebben en waarop alle sectoren terugvallen.

Economie, sociale aangelegenheden en mobiliteit, zijn alle aspecten van het ruimtelijke beleid van Vlaanderen en behoren tot de bevoegdheden van de minister van Ruimtelijke Ordening.

Mijnheer de voorzitter, de minister kan zich niet verschuilen achter het feit dat zijn bevoegdheid zou ophouden bij de bestemming van gronden. Wanneer de minister die prachtige beschrijving gaf van het Bodembos en van al die andere prachtige bosgebieden die Limburg nog rijk is, dan denk ik met schrik aan de flaters die aan de kust werden begaan. Bij elke verwijzing naar de resterende prachtige duinenstukken, verdween een stuk duinenlandschap. Vandaag blijven er nog nauwelijks duinen over.

Naast alle andere barrières waarbinnen het Bodembos zich mag handhaven, wordt er nog een bijkomende barrière inzake fauna en flora gecreëerd. Dat zal onrechtstreeks een effect hebben op de ecologische waarde van het gebied.

Mijnheer de minister, u zei ook dat elke aanvraag voor een bouwvergunning moet passen in de totale uitvoering van dit plan. Wanneer ik u goed heb begrepen, meer bepaald wanneer u het had over de mobiliteit, dan is het best mogelijk dat er maar enkele deelaspecten van dit plan zouden kunnen worden verwezenlijkt en dat de rest nooit werkelijkheid zal worden.

Rekening houdend met uw argumentatie over de mobiliteit en uw uitlatingen over de aanpassingen van de Europalaan, blijft de invulling van het nieuwe tracé door het Bodembos dus tot de mogelijkheden behoren. U gaat er meteen van uit dat het project eventueel kan worden gewijzigd en slechts op een veel geringer bezoekersaantal zou kunnen slaan.

Deze plannen lijken me dan helemaal onverantwoord ; er wordt immers een stuk van de bipool Hasselt-Genk excentrisch aangesneden, een stuk dat nooit tot een volledige ontplooiing kan komen.

Komt Fenix er met het integrale bezoekersaantal dat hier wordt vooropgesteld en waartegen wij ons verzetten, dan

komt die hele invulling van het wegnnet er ook. Het is een beetje te gemakkelijk om te beweren dat alleen de plaats wordt aangegeven waar de weg mag komen en niet het hele tracé. Uiteindelijk krijgen de gronden met deze beslissing een bestemming en daarom draait alles.

Er moet in elk geval worden vermeden dat een klein gedeelte van het plan, excentrisch en zonder enig uitzicht op ontplooiing, wordt uitgevoerd. Het gebied is dan aangetaast en verliest elke waarde.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, in de repliek wordt een omgekeerde wereld voorgesteld.

Er wordt een actuele interpellatie gehouden over een actueel gegeven en een beslissing die werd genomen door een regering. De interpellatie wordt uit hoofde van mijn bevoegdheid tot mij gericht, maar mij kan dan toch moeilijk worden verweten dat ik over andere aspecten het antwoord schuldig blijf. Men moet precies weten wat men bedoelt en tot wie men zich richt.

Men mag ook niet insinueren dat slechts een deel van het project wordt afgemaakt.

Mijnheer Sannen, bij de inleiding van mijn uiteenzetting heb ik gewezen op de inhoud van de beslissingen die in 1993 en 1994 werden genomen. Als het voorlezen van deze tekst niet volstond, kan ik u alleen aanraden hem nog eens persoonlijk door te nemen.

Ook wens ik terug te komen op de betekenis van een reservatiestrook in een gewestplan. Een reservatiestrook houdt in dat men binnen deze strook, die gewoonlijk te breed wordt uitgetekend, beperkingen kan stellen aan handelingen ten einde ruimte te reserveren voor uitvoering van werken van algemeen belang, bijvoorbeeld een tracé aanbrengen. Zegt u dus niet dat die reservatiestrook zou overeenstemmen met het tracé.

Ik wil hier bovendien terugkomen op een bijkomende vraag van de heer Gabriëls. We hadden het al over de mogelijke kosten van dit project en ik verklaarde al dat deze in alle opzichten benaderd qua wegeninfrastructuur een tweetal miljard frank kan bedragen. Toch wens ik ook duidelijk te zeggen dat dit vooralsnog niet te bepalen is : we moeten eerst weten hoe groot, hoe lang en hoe breed de rijweg zal zijn en uit hoeveel rijvakken hij zal bestaan, alvorens we er een precieze berekening van kunnen maken. Binnen de Vlaamse regering hebben we op een consequente manier de toegang tot deze zones kunnen aangeven, zoals gebleken is uit een mobiliteitseffectenrapport, opgelegd na de vorige gewestplanwijziging.

Mijnheer Gabriëls, ik meen dat we zeker niet kunnen zeggen dat de politici hier te kort hebben geschoten. U haalde het beeld van de bakker aan. U zei dat, als u naar de bakker gaat, u al weet welke prijs u zult moeten betalen.

Baldewijns

Dat is inderdaad zo, maar als u naar de bakker gaat, zult u eerst moeten zeggen of het een bruin of een wit, een klein of een groot, een gesneden of niet-gesneden brood moet zijn. Dit zijn de dingen die we nu ook nog moeten bepalen alvorens we tot een precieze berekening kunnen komen van het desbetreffende budget.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Weet u al welk brood u zult kopen ?

De voorzitter : Minister Baldewijns heeft het woord.

Minister Eddy Baldewijns : Er is nog altijd zoets als een initiatiefnemer die het initiatief kan nemen en een reeks handelingen moet stellen, alvorens men precies kan weten waaraan men moet voortwerken. Dit is wellicht ook een aanvullend antwoordje op de vraag van de heer Gabriels. Wanneer we het over ruimtelijke ordening hebben en een gewestplanherziening staat ter discussie, dan moeten we er niet de budgettaire berekeningen van maken, maar onderzoeken hoe we dit het best inkleuren op onze kaarten. Dan gaat het om Ruimtelijke Ordening, niet om een budget. We hebben zeker niet de opdracht de balansen op te vragen van mogelijke initiatiefnemers. Dit kan in het kader van andere afwegingen, op een ander ogenblik onderzocht worden. De sociaal-economische functie zal ook door andere instanties op andere ogenblikken worden nagetrokken.

De voorzitter : De heer Gabriels heeft het woord.

De heer Jaak Gabriels : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dat lijkt me toch een heel vreemd antwoord. Niet alleen bent u bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, maar ook, dacht ik, voor Openbare Werken. Indien u in een reservatiezone voorziet, is dat toch in functie van de weg ? U moet dus toch het waarom, het wat en de omvang kennen. Dan kunt u toch niet vrijblijvend besluiten slechts over een fragment van de bevoegdheid van Ruimtelijke Ordening te praten en de rest even te vergeten.

Minister Eddy Baldewijns : Mijnheer de voorzitter, dit is mijn laatste woord, want het is naar mijn mening heel moeilijk om mekaar daaromtrent te vinden als men elkaar ook niet wil vinden. Mijnheer Gabriels, u had het over twee bevoegdheden. Dat is inderdaad zo, maar ik stelde zelfs nog een vraag in verband met een derde bevoegdheid, namelijk de precieze verkeersimplicaties die we eerst moeten kennen alvorens verder te gaan. Daar ligt het initiatief gedeeltelijk in de handen van de projectontwikkelaars, waarbij we precies moeten weten welke de mogelijkheden zijn betreffende het collectieve vervoer en andere aspecten.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijn vraag was van dezelfde aard, dus het antwoord is al gegeven.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Malcorps, Geysels en Sannen en door de heer De Gucht werd tot besluit van het debat over de beleidsbrief met redenen omklede moties ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

De vergadering wordt geschorst gedurende 30 minuten.

– *De vergadering wordt geschorst om 20.37 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 21.09 uur.*

Actuele interpellatie van de heer Karel De Gucht tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, en de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de subsidiëring van filmprojecten

De voorzitter : Vooraleer wij overgaan tot de volgende actuele interpellatie, wil ik aan de Raad vragen of men ermee instemt de volgorde van de interpellaties tot de ministers Van den Brande en Martens om te wisselen, omdat minister Martens hier niet op het vastgestelde tijdstip aanwezig zou kunnen zijn.

Is iedereen het daarmee eens ? (*Instemming*)

Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer De Gucht tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, en de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de subsidiëring van filmprojecten.

De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 17 januari jongstleden heeft de heer Stassen aan minister Van Rompuy een actuele vraag gesteld over het subsidiëren van filmprojecten. De minister antwoordde toen : de beslissing om subsidies aan de film *Camping Cosmos* werd collegiaal door de Vlaamse regering genomen. Ik sta volledig achter deze beslissing, omdat de Vlamingen in deze film slechts in een bijrol werden gedrongen, zoals ook door de

De Gucht

inspectie van Financiën werd opgemerkt. Vele Vlamingen zouden woedend zijn geweest indien aan deze film gemeenschapsgeld zou worden besteed. Na nog een tussenopmerking van mijnheer Stassen, zegt minister Van Rompuy : het verwondert me dat uw partij bereid is 6 miljoen frank te geven aan films waarover we ons moeten schamen.

Dat antwoord, mijnheer de minister, heeft me geïntrigeerd. Ik vroeg mij af wat de reden ervan kon zijn, en daarom interpelleer ik u vandaag. Ik heb trouwens een ogenblik aan de verleiding bloot gestaan te denken dat er misschien een Freudiaanse uitleg was. U weet wat penisnijd is, in de psychoanalyse is dit de term voor de aangenomen onbewuste afgunst bij de vrouw wegens het gemis van een penis. Misschien is dit dan wel een geval van borstennijd. Dit woord komt niet in de Grote Van Dale voor – volgens de nieuwe spelling moet het met een tussen -n worden geschreven –, maar wees gerust, ik heb die gedachte onmiddellijk van mij afgezet.

Om toch de film van de gebeurtenissen te reconstrueren, ben ik eens gaan grasduinen in het advies van de Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie. In dat advies gaat de commissie in op twee elementen.

Ten eerste, er is het inhoudelijke aspect, waarbij de commissie stelt dat zij van oordeel is dat het voorliggende project een kans verdient. Op ironische en soms ontroerende wijze worden verschillende thema's bij elkaar gebracht – de vader-dochterrelatie, het failliet van de achtezestigers, ezovoort.

Minister Eric Van Rompuy : En dan vooral die ezovoort ! (*Gelach*)

De heer Karel De Gucht : U merkt het zelf, u zult me straks gelijk geven als ik tracht te komen tot de reden waarom u de subsidie hebt geweigerd.

Als ik dit plaats naast het werk van de heer Bucquoy, dan stel ik vast dat zijn film uit 1994 *La Vie Sexuelle des Belges* is bekroond met de prijs voor de beste Belgische film. De film waar alles om draait, schijnt *La Vie Sexuelle des Belges* bis te zijn.

Ik stel me dan de vraag hoe minister Van Rompuy tot de autonome toetsing van de inhoud is kunnen komen om te besluiten dat dit een beschamende aangelegenheid is.

Verder is er het tweede aspect, namelijk het advies van de Vlaamse audiovisuele selectiecommissie, meer speciaal het probleem van de Vlaamse inbreng en de economische aspecten in het kader van de Vlaamse gemeenschap van een dergelijke film. De commissie stelt : de Vlaamse inbreng situeert zich voornamelijk op het economische

vlak, ook al is er een belangrijke culturele inbreng. Naar de geest betreft het zonder meer een Vlaamse film, die overigens aan de Vlaamse kust werd opgenomen. Ook de regisseur-scenarist is een Vlaming, en een aantal nevenrollen worden door Vlamingen vertolkt. Verder zijn enkele technische functies, de toelevering van apparatuur en de afwerking in Vlaamse handen. De film dient dan ook beschouwd te worden als behorende tot een samenwerking tussen Vlaanderen en een deelgebied van de Raad van Europa, in casu de Franse Gemeenschap.

Als men dan verder ingaat op wat de financiële inbreng zou zijn die als Vlaams kan worden beschouwd, dan zegt de heer Bucquoy – en ook in de ernstige pers worden die cijfers overgenomen – dat de financiële repercussie ongeveer 25 miljoen frank bedraagt.

De subsidie voor de film bedraagt 6,5 miljoen frank. Het is een produktiesubsidie die specifiek voor dit soort van co-produkties met één van de deelgebieden van de Raad van Europa is vastgelegd. Dit lijkt me een normale motivering van de selectiecommissie. Ook de Inspectie van Financiën heeft geen bezwaar. Getuigenverslagen uit de selectiecommissie bevestigen dat het advies door u is ondertekend en aan de Vlaamse regering is voorgelegd. Voor mij is het dus duidelijk dat u een positief advies hebt willen geven. Plots is er dan een beslissing van de Vlaamse regering waarin men stelt dat de subsidie wordt geweigerd. Het belangrijkste element in het antwoord dat u ter zake aan de heer Stassen hebt gegeven, komt erop neer dat u deze film een beschamende zaak vindt voor het Vlaamse volk. In dit verband denk ik ook terug aan een aantal van uw uitlatingen in het verleden, waarin u een bijzondere zorgzaamheid aan de dag legde voor de reinheid van de Vlaamse ziel. U waarschuwde tegen auteurs als Tom Lanoye en Herman Brusselmans, en u ontpopte zich als een overtuigd verdediger van de traditionele Vlaamse waarden.

De essentie van dit betoog is dat deze beslissing zonder meer neerkomt op censuur, omdat u een autonome uitspraak doet, los van de selectiecommissie die een positief advies heeft gegeven. Indien de Vlaamse regering consequent een autonoom en smaakgebonden standpunt inneemt, dan creëert ze een klimaat waarin bijvoorbeeld ook een film als *Roma* van Fellini, niet mogelijk zou zijn. Indien er een selectiecommissie bestaat die een oordeel uitspreekt over een bepaalde film, dan is het zeer ongepast dat de Vlaamse regering daarover nog een autonome uitspraak doet. Op die manier ontpopt de Vlaamse regering zich als een censuurcommissie. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat vooral het subversieve en controversiële karakter van de film een doorslaggevend element was voor de negatieve beslissing. Ik wil met aandrang vragen dat de Vlaamse regering zich in de toekomst zou ont-

De Gucht

houden van dergelijke, door censuurgevoelens ingegeven beslissingen. (*Applaus bij de VLD*)

De heer Peter De Ridder (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's ik wens te beklemtonen dat mijn inbreng geen verdedigingsrede voor een bepaalde filmregisseur is. De SP kan echter geen vrede nemen met de argumenten die u inroept om de niet-goedkeuring van de produktiepremie te rechtvaardigen. Mocht u zich toch kunnen beroepen op ernstige redenen om de weigering te verdedigen, wenst mijn fractie ter zake tekst en uitleg. Zo niet, kan de Vlaamse Raad, mijns inziens, geen ernstig werk maken van zijn controlefunctie over de regering. De uitvoerende macht moet haar beslissingen op een degelijke wijze kunnen motiveren.

De SP waarschuwt de Vlaamse ministers ervoor niet de indruk te wekken op willekeurige basis subsidies te verlenen. Vandaag is het vermoeden groot dat de regering een soort van censuur toepast. De Vlaamse regering kan dit vermoeden alleen maar ontkrachten door overtuigende argumenten te ontwikkelen zodat de eigenlijke motieven voor de niet-toekenning van de produktiepremie duidelijk worden. De Vlaamse regering heeft er, mijns inziens, alle belang bij haar standpunt ter zake te verduidelijken.

De voorzitter : De heer Aers heeft het woord.

De heer Wilfried Aers (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, men kan zich de vraag stellen of elke gefrusteerde die de behoefte heeft zijn allerindividueelste emoties en fantasieën op beeldband te vereeuwigen daartoe ook de kans moet krijgen. Goedele Liekens zal zeker beweren dat dit therapeutisch kan werken. Is 6,5 miljoen frank belastingsgeld niet een dure vorm van psychotherapie ? Ik geef toe dat ik niet de behoefte heb de film – Camping Cosmos – te bekijken. Meer nog. Zelfs indien men zou beweren dat de film handelt over het leven van Franciscus van Assisi, heb ik er geen centiem gemeenschapsgeld voor over ! Behalve de bedenkelijke kwaliteit, ontbreekt het de film eveneens aan een Vlaams karakter. De film is een uitsluitend Franstalige produktie. Men heeft er wel voor gezorgd een aantal Vlaamse acteurs een bijrolletje te geven zodat de filmmaker de subsidies kan binnenrijven. Het is onbegrijpelijk dat de filmcommissie, die verondersteld wordt uit wijze lieden te bestaan, een dergelijk project heeft goedgekeurd. Tenzij de beslissing werd genomen in een eenmalige vlaag van zinsverbijstering, dring ik erop aan de samenstelling van de filmcommissie te onderzoeken. Op een bepaald ogenblik laat regisseur Bucquoy een van de hoofdpersonages zeggen : Het meest gekke is dat het ministerie van Cultuur heeft toegehapt. Een budget van 5 miljoen frank dat is nog nooit gebeurd. Wie zijn wij om

die man tegen te spreken ? Het is inderdaad te gek dat deze film gesubsidieerd zou worden en het is maar goed dat dat niet gebeurt. We willen er geen gewoonte van maken, maar deze keer geeft het Vlaams Blok de Vlaamse regering volmondig gelijk.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, we moeten toch eens duidelijk stellen waarover het hier in wezen handelt. Eerst en vooral, niet over subsidies. Ten tweede, niet over een Vlaamse film. We hebben het wel over een Vlaamse onderneming, een co-produktie, dus helemaal geen Vlaamse film. Laten we het eens zijn over één principe : wanneer we spreken over financiële tussenkomsten door de overheid in deze sector, hebben we het niet over de inhoud van het project. Als we dit principe niet hanteren, staan we hier om de haverklap terug voor elk nieuw project. Ik wil dit vanuit het standpunt van de film benaderen en daarna vanuit een heel andere hoek, omdat u zou begrijpen waarom ik me gedreven voel om hierover iets te zeggen.

Het filmisch aspect eerst. Ik heb hier een fax voor me liggen van het Vlaams Filminstituut. Over de grond van de zaak spreekt het instituut zich op dat ogenblik, 23 januari, niet uit. Men stelt wel spijtig genoeg vast dat Camping Cosmos geen alleenstaand geval is. Het niet-toekennen van een produktiepremie is tekenend voor de moeilijke verhouding tussen filmmakers en overheid. De verschillende stadia die een dossier moet doorlopen : beoordeling door de selectiecommissie, onderzoek door het bestuur Media en door de inspectie van Financiën, behandeling van het dossier door de Vlaamse regering, bieden aan filmmakers geen enkele reden voor zekerheid of continuïteit. Het gebrek aan duidelijkheid over de bevoegdheden, leidt tot willekeurige beslissingen en kan geen basis vormen voor een degelijk filmbeleid.

En dan de andere invalshoek. Minister Van Rompuy, ik wil u aanspreken in uw hoedanigheid van minister voor Economie, KMO's en Media. De vraag was : keuren we een produktiepremie, een financiële participatie in de totstandkoming voor een bedrag van 6,5 miljoen frank goed ? Dit bedrag zou u alleen maar kwijtspelen op het ogenblik dat de film compleet zou floppen. Wanneer de film integendeel een kassucces zou worden, komt die 6,5 miljoen frank integraal naar u terug, u zou zelfs winst maken. Het gaat dus in feite niet om een subsidie, maar om een participatie. Er zijn genoeg redenen om 6,5 miljoen frank te investeren. In Vlaanderen hebben we dit bedrag al lang terugverdiend.

De planners hebben in Kortrijk voor meer dan 10 miljoen frank uitgegeven aan labokosten en aan copies. In de buurt van Westende is al meer dan 5 miljoen frank uitge-

Bogaert

geven voor locatie, decor, catering en hotels. Nu al werd 6,5 miljoen frank, te verhogen met 67 percent sociale lasten, uitbetaald aan Vlaamse acteurs, Vlaamse technici, een Vlaamse producer, een Vlaamse realisator en een Vlaamse auteur. Alles bij elkaar werd er in Vlaanderen dus al meer dan 25 miljoen frank geïnvesteerd. Deze gegevens op zichzelf zijn al een motivering voor de Vlaamse overheid om te participeren in een project waarbij het financiële risico beperkt is tot 6,5 miljoen frank.

Mijnheer de minister van Economie, ik denk dat u soms grotere risico's loopt bij het financieren van bepaalde projecten. De initiatiefnemers hebben bewust gekozen om dit project in Vlaanderen te brengen omdat zij zich zeker voelden wat betreft de participatie. Ik hoef niet te vermelden dat sommige diensten, zoals labo- en kopieerwerk, op buitenlandse markten tot 40 percent goedkoper zijn.

De ministers zullen eerlijkheidshalve moeten toegeven dat ook zij zeker waren van de participatie. Ze hebben pas te elfder ure, op 21 december 1995 in regeringsverband beslist hun houding compleet te wijzigen. Ik weet niet of de vooravond van Kerstmis hiermee iets te maken had.

De heer Joris Van Hauthem : Ik kan uw redenering niet volledig volgen. U vindt het een schande dat de Vlaamse regering geen inbreng heeft in het project nadat er al zo veel werd geïnvesteerd. Vindt u het niet logischer dat men een project aanvat nadat men zeker is van de financiële steun ?

De heer Jean-Marie Bogaert : Theoretisch gezien hebt u gelijk.

De zekerheid omtrent de financiële steun was gebaseerd op het gunstige advies van de commissie. Er werd gepolst bij de ministeriële kabinetten. De betrokken ministers – twee van hen zijn aanwezig, hun vrouwelijke collega is er niet – waren het project gunstig gezind.

Pas op 21 december, toen de regering zich aan één of andere welgevulde tafel bevond, werd besloten het project te kelderen en de participatie van 6,5 miljoen frank te weigeren. Als Vlamingen hebben wij er alle belang bij dit soort van participaties te bepleiten. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, Jan Bucquoy zou fier zijn – mocht hij hier geweest zijn, ... hij zit trouwens op de bezoekertribune -, dat hij zoveel belangstelling kan opwekken. Alle partijen hebben zich aangesloten bij de twee ministers. Het ligt waarschijnlijk aan het late uur dat een aantal mensen niet meer hier zijn.

Ik vond de psycho-analyse van mijnheer De Gucht eigenlijk niet zo slecht. Als psycholoog zou ik niet op deze verklaring gekomen zijn. In de titel van uw interpellatie staat inderdaad een fout, mijnheer De Gucht. U hebt het over subsidiëring van filmprojecten maar eigenlijk gaat het om voorschotten of produktiepremies, die worden terugbetaald. Daarnet werd dit mooi uitgelegd, ik kom daar niet op terug.

Het is en blijft zo dat de film van mijnheer Bucquoy de hele procedure met succes doorlopen heeft, tot en met de laatste stap. De negatieve beslissing kwam er toch. Ik ga Robbe De Hert niet citeren over de sfeer waarin deze zou zijn genomen – met veel wijn en champagne – wat wellicht overdreven is. Er werd niet gemotiveerd waarom de film werd geweigerd. Een aantal weken geleden stelde ik hier een vraag waarop u antwoordde dat er twee redenen waren. Eerst en vooral een gebrek aan Vlaamse inbreng, wat vandaag werd weerlegd. Een tweede reden was een inhoudelijke, met mooie woorden omschreven in wat door mij als de-jonge-Van-Rompuy-stijl werd bestempeld.

Ik wil de inhoudelijke kanttekening die u maakt in twijfel trekken. Ik wil een bewijs in het ongerijmde geven en naar de filmwereld zelf verwijzen. Eerst en vooral is er ernstige belangstelling voor dit project vanuit Frankrijk. Waarschijnlijk zal de film deelnemen aan de nevencompetitie in Cannes en maakt hij een kans de *Caméra d'Or* te winnen, zoals Jaco Van Dormael. Binnen de sector is er interesse voor de film.

Ten tweede, er zijn een aantal distributiemaatschappijen, zoals het Vlaams verankerde Independent van Jan Verheyen en Polygram, die interesse hebben. Die zouden niet geïnteresseerd zijn in een film die niet strookt met de volksaard, waar niemand naar gaat kijken. Die mensen denken commercieel.

Verder groeit de onvrede binnen de globale kunstensector. Men kan er niet mee leven dat een advies zomaar, zonder motivatie, naast zich wordt neergelegd. Ik denk dat een aantal bekende Vlamingen onder de aanwezigen hier wel zullen worden uitgenodigd voor een vertoning van de nulkopie van de film. Indien het project dan belangrijk genoeg wordt gevonden, kunnen nog de nodige stappen ondernomen.

Ten slotte, ik wil nog aanhalen dat de film lijdt onder uw laattijdige beslissing om de 6,5 miljoen frank niet aan het project toe te kennen. Op basis van de handtekeningen van de ministers Van Rompuy en Martens kreeg men een bankgarantie.

Bij hen, en ook bij de financiers van dit project, kwam het bericht dat die 6,5 miljoen frank niet zou komen dus als een donderslag bij heldere hemel. Men zit dan ook met

Stassen

een serieuze financiële kater. Ik ben geen jurist, maar ik denk toch wel dat een aantal juridische stappen succes zouden kunnen hebben als men daar verder mee zou gaan.

Ik wil dan besluiten met de volgende opmerking, die mijns inziens toch wel fundamenteel is, los van de kwaliteiten van de film of wat dan ook. Als alle investeringen en alle mooie woorden die we hebben omtrent maatschappelijke emancipatie en kennisweerbaarheid alleen maar ertoe zouden leiden dat de ministers de Vlamingen moeten gaan beschermen omdat ze zelf niet in staat zouden zijn om te oordelen over goed en kwaad, dus over slechte films en goede films, als dat het resultaat zou zijn van onze opvoeding en van onze investeringen in onderwijs en cultuur, dan denk ik dat het zeer ver gekomen is. (*Applaus bij AGALEV*)

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zou me eerst persoonlijk willen richten tot de interpellant, de heer De Gucht. Ik heb gisteravond nog even een boekje doorgenomen van Pol De Grauwe, geschreven in 1992 met als titel *De Nachtwacht in het Donker*. Uit dit boekje blijkt dat de heer De Grauwe een groot voorstander is van het afschaffen van alle subsidies aan kunst en cultuur. De VLD was dus voorstander van het afschaffen van alle subsidies, dus ook aan theaters, podiumkunsten, films, enzovoort. Ik herinner me nog de levendige discussies in de Vlaamse Raad waar collega's van u met dit boekje hebben gezwaaid en de toenmalige minister van Cultuur hebben verweten subsidies toe te kennen. Ook op dat vlak zien we een evolutie waarvan u het prototype bent. U hebt al gepleit voor een schoolpact, dus de pacten waarmee de heer Denys ons jarenlang om de oren heeft geslagen. Nu komt de VLD op voor subsidies. Dat is toch al een aanzienlijke evolutie.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, u hebt gezegd dat u mij eerst iets wilde zeggen. Ik wil dan ook eerst iets tegen u zeggen. De vraag is eigenlijk niet of men voor of tegen subsidies is. U gééft subsidies. U hebt aan een aantal filmprojecten subsidies toegekend. Dat is het bestaande landschap waarin u evolueert. Dan zeg ik, dat als u in dat bestaande landschap evolueert, en u geeft aan het ene project wel subsidie en aan een ander project geen subsidie, dan moet u daar een goede reden voor hebben.

Die reden kan dan ofwel het gebrek aan Vlaams karakter zijn, ofwel het feit dat dit economisch nooit enig rendement kan opleveren, of het kan ook zijn omdat u niet tevreden bent over de inhoud. Ik zeg, en ik heb dit ook met

argumenten proberen aan te tonen, dat het is omdat u zich niet kunt herkennen in de inhoud. Als u binnen een bestaande subsidiereglementering, op basis van de inhoud, bepaalde projecten naar de prullenbak verwijst, dan doet u aan culturele censuur.

Dat is mijn mening, en dit staat los van het boek van de heer De Grauwe. Ik kan tot op een zekere hoogte zijn standpunten delen, echter zeker niet volledig. Ik denk eerlijk gezegd niet dat er in Vlaanderen sprake zou zijn van veel filmproductie indien de volledige ondersteuning door de overheid zou verdwijnen. U zal mij dus ook niet horen zeggen dat die volledig moet verdwijnen.

Minister Eric Van Rompuy : Het tweede punt dat ik naar voren zou willen schuiven is de toch wel merkwaardige stelling dat indien de overheid – en het gaat hier in feite niet echt over subsidies, maar wel over een productiepremie – iets niet subsidieert, dat dit neerkomt op censuur. Ik vind dit een verregaande vorm van interpretatie. Censuur betekent dat men de vertoning van een film zou verbieden. Deze film mag van ons best wel worden vertoond.

Iedereen die een film maakt en een bioscoop bereid vindt, kan die vertonen. Ik heb in *De Morgen* een artikel gelezen van de heer De Smet. Die stelt dat ik de boekverbrandingen van de nazi's erg benader. Ik vind het evenwel overdreven om te beweren dat het niet toekennen van subsidies aan een film hetzelfde is als het beletten van de vertoning. Als ik de vertoning had verboden, was er inderdaad sprake van censuur. In dit geval gaat het enkel om de beslissing om niet te subsidiëren. Waarschijnlijk zal die film wel binnen enkele maanden in de bioscopen draaien. Ik hoor dat hij zelfs zal worden vertoond op het filmfestival van Cannes. Iedereen kan er dus naar kijken. De vraag is eigenlijk alleen of er overheidsgeld aan moet worden besteed, en op grond waarvan.

Daarover wil ik het volgende zeggen. De Vlaamse regering beslist over de productiepremie. De Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie is een adviesorgaan. Hun advies wordt door de betrokken ministers – minister Martens en ikzelf – voor beslissing voorgelegd op de regeringsraad.

In dit geval hebben we op 25 januari een brief gestuurd naar de betrokkenen. Daarin stond : mede op basis van het advies van de inspectie van Financiën, dat niet onverdeeld gunstig was, heeft de Vlaamse regering geoordeeld dat deze co-productie niet in overeenstemming is met de bedoelingen van de decreetgever. Het standpunt werd versterkt door de twijfels in de Vlaamse regering over de kwaliteit van het project. We hebben dus een beslissing genomen en die gemotiveerd. Ik zal me onthouden van verdere commentaar, omdat de betrokkene, Transatlantic Films, ons voor een rechtsprocedure voor de Raad van

Van Rompuy

State hebben gedaagd. Ze argumenteren dat we de beslissing niet hebben gemotiveerd. Ik heb u voorgelezen dat we dit wel hebben gedaan.

We hebben die beslissing genomen en de motivatie ervan opgestuurd. Uiteindelijk beslist de Vlaamse regering na advies over het al dan niet toekennen van een produktiepremie. Gezien de dagvaarding onthoud ik me van verdere commentaar.

De heer Jean-Marie Bogaert : Over de laatste argumentatie van de minister wil ik nog twee dingen zeggen. Ten eerste, uw beslissing dateert van 21 december, mijnheer de minister. U vindt het normaal dat u de betrokkene daarvan pas op het einde van de maand januari in kennis stelt. Het is op zijn minst grof dat u op het ogenblik dat u een negatieve beslissing neemt, niet de moed hebt om deze ook onmiddellijk mee te delen. U schendt daarmee een elementaire vorm van beleefdheid.

Ten tweede, u zegt dat u de beslissing voldoende hebt gemotiveerd. Noemt u het in een beslissing verzwijgen van een onverdeeld gunstig advies een verantwoorde motivatie ? U verwijst op een dubbelzinnige manier naar een advies van de inspectie van Financiën dat zagezegd niet onverdeeld gunstig was. Het is dus niet eens zo ongunstig. Er was verdeeldheid.

De enige strohalm waaraan u zich zou kunnen vasthouden, is dat er binnen de Vlaamse regering twijfels zouden zijn gerezen over de kwaliteit van dit project, dus over de inhoud. Uit het feit dat u in uw antwoord, los van alle bedenkingen die al naar voren zijn gebracht, met geen woord rept over de financiële motivaties die in dit project nog maar eens de investering van de Vlaamse overheid extra zouden kunnen motiveren, concludeer ik dat ik in mijn redenering volledig gelijk heb. Innerlijk, waar ik tot nader order nog niet in kan kijken, denkt u eigenlijk hetzelfde en bent u het volkomen met mij eens.

Ik wil u rustig de tijd laten. Ik vind dat u hoe dan ook binnen de Vlaamse regering moet overwegen om op deze beslissing, die voor niemand onherroepelijk is, terug te komen en op een verstandige en economisch verantwoorde manier deze filmproduktie te steunen en er niet laatdunkend over te doen, alsof ze er komt met of zonder uw participatie van 6,5 miljoen frank. Als minister van Economie, die met grote bedragen vertrouwd is, zou u immers moeten weten dat, wanneer u in zo'n boekhouding plots met een gat van 6,5 miljoen frank wordt geconfronteerd, dit geen lachertje is. Ik accepteer dus niet van een minister dat hij er zich op die manier vanaf maakt.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Nadat de heer Bogaert al de meeste van mijn opmerkingen heeft gemaakt, zou ik van de minister toch willen vernemen wat hij onder het woord kwaliteit in dit verband verstaat. Ik kan me niet inbeelden dat door de regering een oordeel werd geveld over de technische kwaliteit van deze film. Wanneer men het over kwaliteit heeft, lijkt het me dat het alleen maar over de inhoud kan gaan. Dan denk ik toch dat men op de rand van het moraliserende balanceert.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : De Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie wijst meer dan de helft van de projecten af om inhoudelijke redenen. Daar ook bestaat zoiets als een oordeel over kwaliteit. De Vlaamse regering beslist uiteindelijk over de toekenning van de subsidie en voert daar ook een aantal argumenten voor aan.

Ik zal een ander voorbeeld geven. Indien een film zou worden gemaakt waarin het nazisme wordt goedgepraat en indien de audiovisuele commissie die film positief zou hebben geadviseerd, dan wil ik wel eens weten of men in deze Vlaamse Raad de beslissing van de Vlaamse regering op applaus zou hebben onthaald.

Als Vlaamse regering zijn we door u aangesteld om de gemeenschapssubsidies te beoordelen. Ik heb onze motivatie voorgelezen zoals we ze hebben opgestuurd, en ik geef daarover geen verdere commentaar. We zijn gekozen om het gemeenschapsgeld uiteindelijk toe te kennen, nadat we de legitimatie hebben gekregen. Nu stapt men naar de Raad van State om de argumentatie van de Vlaamse regering te betwisten, zodat we in een gerechtprocedure zitten. Ik zal me dan ook onthouden van verdere commentaar.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de minister, ik heb drie opmerkingen. Ten eerste, u hebt op 25 januari jongstleden een brief geschreven om voor de Raad van State niet het verwijt te horen dat de beslissing niet was gemotiveerd. U hebt die brief dan maar geschreven, toen u zich realiseerde dat in de komende dagen een procedure zou starten.

Ten tweede, ik ben het ermee eens dat u als Vlaamse regering de Vlaamse Selectiecommissie niet moet volgen, indien deze een positief advies geeft over een film die het nazisme verheerlijkt. Maar wat u dan ook moet doen, is op hetzelfde ogenblik die Vlaamse Audiovisuele Selectiecommissie naar huis sturen. Want als in de Vlaamse Gemeenschap een commissie actief is die vindt dat er subsidies moeten worden gegeven aan films die het nazisme verheerlijken, met andere woorden voor films die principenponeren die haaks staan op het Europees Verdrag

De Gucht

van de Rechten van de Mens, dan moet u daar de politieke conclusies uit trekken en moet u die mensen naar huis sturen.

Ten derden, u geeft toe, zonder verder commentaar te geven, dat de reden waarom u als Vlaamse regering uiteindelijk die subsidie hebt geweigerd, een eigen interpretatie is van wat in dit geval kwaliteit was. En dan zeg ik u : dat is censuur.

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen : Mijnheer de minister, met wat u daarnet hebt meegedeeld tijdens de verwijzing naar een film over de nazi's, geeft u impliciet toe dat het in dit geval ook gaat om een beoordeling van de inhoud. Zeg het dan ook met zoveel woorden. Dan weten we het meteen.

Indien u vindt dat dit het recht is van deze regering, moet u dat zo stellen. Dan creëert u meteen ook duidelijkheid over dit punt.

Minister Eric Van Rompuy : Ik wil de Raad nogmaals meedelen dat de Vlaamse regering, mede op basis van het advies van de inspectie van Financiën, dat niet onverdeeld gunstig was, heeft geoordeeld dat deze co-productie niet in overeenstemming is met de bedoelingen van de decreetgever. Dat standpunt werd versterkt door de twijfels in de Vlaamse regering over de kwaliteit van het project. Einde citaat. Er bestaat daarover dus geen onduidelijkheid.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Van Hauthem en door de heer De Gucht werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Minister-president Luc Van den Brande : Mede namens minister Martens, die daar zelfs op aandringt, zou ik u willen verzoeken om de tot mij gerichte interpellatie eerst in te leiden. We willen eveneens de aangepaste agenda respecteren.

Actuele interpellatie van de heer Etienne Van Vaerenbergh tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de oprichting en invulling van een Adviesraad van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel

Actuele vraag van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over initiatieven van de Franse Gemeenschap ter ondersteuning van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Van Vaerenbergh tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de oprichting en invulling van een Adviesraad van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel, met daaraan toegevoegd de actuele vraag van de heer Van Hauthem tot minister Van den Brande, over initiatieven van de Franse Gemeenschap ter ondersteuning van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel.

De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, taalwetten zijn in Brussel een vodge papier. Tweeduizend geschorste benoemingen leiden er tot slechts twee of drie vernietigingen. Tien jaar geleden werd nog 80 percent van de geschorste benoemingen vernietigd !

Ten tweede, in de OCMW-ziekenhuizen zijn 10 percent van de artsen Nederlandstalig ; 30 percent van de patiënten zijn Nederlandstalig. Volgens de taalwetten van 1963 en de daaropvolgende jaren moest er een verhouding van 50/50 worden ingevoerd.

Ten derde, in Brussel zijn er 65 huisvestingsmaatschappijen, slechts één daarvan respecteert de taalwet.

Vierde opmerking, 90 percent van het personeel bij de MIVB is Nederlandsonkundig. Ten vijfde, het personeel van warenhuizen zoals GB en Delhaize kent onvoldoende Nederlands. Ten zesde, de heer Maingain, voorzitter van het FDF, maant de Vlamingen aan om hun instellingen uit Brussel te verwijderen. Zevende opmerking : vandaag las ik in de krant dat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht benoemingen blokkeert.

De minister van Ambtenarenzaken is verplicht ruim twintig federale besturen en ministeries te verbieden om tot

Van Vaerenbergh

aanwervingen of bevorderingen over te gaan. Achtste opmerking : vandaag beklagen in een artikel in De Stan- daard – evenals in een aantal andere kranten – Vlaamse journalisten zich over het feit dat niemand op de kabinet- ten van de Franstalige Brusselse ministers hen in het Ne- derlands te woord kan staan. Tenslotte, en dat is de zin van mijn interpellatie van vandaag, weten we dat een ze- kere mijnheer H., minister in Brussel, heeft besloten dat officiële mededelingen over ruimtelijke ordening in de toekomst alleen nog in een Franstalig blad zullen verschij- nen. Als reden hiervoor voert hij aan dat dit blad maar door iedereen moet worden gelezen en dat het in Brussel ruim wordt verspreid.

De voorzitter : De heer Goovaerts heeft het woord.

De heer Leo Goovaerts : Na de acht opmerkingen van de heer Van Vaerenbergh zou ik er ééntje willen maken : maakt de Volksunie geen deel uit van de Brusselse execu- tieve ?

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Daar zal ik u straks van antwoord dienen. Mijn interpellatie handelt over iets, dat veel belangrijker is dan de deelname aan een bestuur door een politiek mandataris. Mijnheer de minister-presi- dent, u hebt daarnet gezien dat ik een zeer mooi boekje vasthield van Ulrich Libbrecht met als titel : Geen muren rond culturen. Ik zou daaruit een kleine passage willen voorlezen. Het gaat over grote culturen. Grote culturen hebben nooit geweten dat het de menselijke waardigheid een deuk geeft een stamelaar te worden onder de vlotte praters, die er door een handige taalpolitiek en een over- dosis arrogantie voor zorgen dat ze nooit de rol van sta- melaar hoeven te spelen. Wie zelf de lange, moeilijke weg is gegaan, kent de innerlijke warmte die men ervaart, wanneer men in het bergende huis van zijn eigen cultuur vertoeft. Elke cultuur is een mythe, een verhaal dat men- sen van generatie op generatie hebben doorverteld. Een verhaal over de manier, waarop een groep mensen een huis heeft gebouwd in de vlakte van de menselijke moge- lijkheden. Elk huis vertelt zijn verhaal en heeft het recht met eerbied aanhoord te worden.

Als men ziet dat men in Brussel geen enkele eerbied toont en dit doelbewust niet doet, krijgt men een beklem- mend gevoel en wordt men daar stil van. Ik moet de mi- nister-president van Vlaanderen vandaag interpellieren over het feit dat mensen denken dat hun cultuur zo al- machtig is, dat ze anderen kunnen verplichten Franstalige bladen te lezen en dat ze een commissie kunnen oprichten voor zaken waarvoor ze niet bevoegd zijn. Dit bedroeft me. Ik word daar stil van. Ik zou sterk uit mijn krammen

moeten schieten als ik dit alles vaststel. Maar ik voel me ontdaan, en ik ben niet alleen. Ik voel me ontdaan. Zelfs in La Libre Belgique van gisteren stond een artikel over de Franstalige ambtelijke mededelingen. Een foto van die heer draagt als titel Hasquin rime avec Mesquin. Ook in dit artikel spreekt men over de arrogantie waarmee de li- berale minister de Vlaamse Gemeenschap behandelt, of ze nu Brussels is of niet. Hij intimideert niet alleen de Ne- derlandstalige bevolking van de hoofdstad, maar ook al degenen – Franstaligen en anderen – die blijven geloven in de deugden van de pacificatie en in een wederzijdse dialoog. Al degenen, die weigeren mee te spelen met het verfoeilijke spel van conflictuele confrontatie.

De krant vervolgt aldus, ik citeer : Wij kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat dit offensief in alle richtingen pure anti-Vlaamse provocatie is. Als ik vandaag tegen deze houding pleit, dan voel ik mij gesteund door de Franstaligen of toch minstens door een Franstalige krant die een niet te veronachtzamen invloed heeft.

Aangezien de Vlaamse regering naar aanleiding van een vorige interpellatie en een motie van aanbeveling die ik had ingediend, zeer alert is opgetreden tegen de oprich- ting van een adviesraad voor Franstaligen uit de Brusselse rand, heb ik hier vandaag opnieuw het woord genomen. Toch stellen we vast dat ondanks het verhaal dat is aange- tekend bij de Raad van State, die zaak wordt voortgezet.

De voorzitter : De heer Goovaerts heeft het woord.

De heer Leo Goovaerts : Mijnheer de voorzitter, onze goede collega heeft dat artikel uit de Fransalige katholie- ke moniteur gelezen, maar hij heeft het niet goed gelezen, want op het einde van dat artikel lees ik wat volgt : C'est criminel à l'heure où le miracle du creuset bruxellois sem- ble de plus en plus prendre forme avec sa minorité fla- mande qui se rattache chaque jour davantage à sa bruxel- litude.

In andere woorden, de meerderheid waarvan de fractie van de heer Van Vaerenbergh deel uitmaakt, speelt elke dag meer en meer het spel van de de francofonen. Dat is de echte betekenis van dit artikel. Niet het eerste, maar het laatste stuk van dit artikel is relevant.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (Op de tribune) : Men gaat dus verder en zegt dat die raad er zal komen. In een uitvoeringsbesluit van de Cocof wordt de samenstelling van die raad geregeld. Er wordt zelfs beweerd dat het ter- ritorialiteitsbeginsel gerespecteerd zal blijven omdat de mandatarissen uit de Brusselse rand niet ambtshalve wor- den aangeduid, maar zelf om hun opname in de raad mogen verzoeken en verder ook omdat die raad in Brus- sel zal vergaderen.

Van Vaerenbergh

Als ik die redenering goed begrijp, dat kan ik als gemeenteraadslid te Lennik in Vlaams-Brabant met mijn politieke groep verzoeken om in die raad te worden opgenomen. Hoe zou men mij kunnen weigeren daaraan deel te nemen ? Men moet het toch maar durven en voor mekaar krijgen... Waar worden deze mensen geselecteerd ?

Mijnheer de minister-president, welke verdere stappen zult u zetten ? Zult u ook op de vernietiging van de uitvoeringsbesluiten van de Cocof aansturen ? Als we alleen tegen de principesbeslissing reageren, dan blijft die zaak maar doorgaan.

Mijnheer Goovaerts, ik hou me niet bezig met het partijpolitieke spel waarop u alludeert. Ik bekommer mij om het belang van de Vlamingen te Brussel in een sfeer die ik daarstraks heb opgeroepen en die mij bijzonder droef stemt.

Ik ben een Vlaams-nationalist en ik ben daar fier op. Een Vlaams-nationalist streeft naar de bevrijding van zijn volk, maar ik stel vast dat hier aan de culturele destructie van mijn volk wordt gewerkt. Dat kan voor mij niet door de beugel.

De voorzitter : Aan de orde is de toegevoegde actuele vraag van de heer Van Hauthem tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams Minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over initiatieven van de Franse Gemeenschap ter ondersteuning van de Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel. De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, vorige donderdag heeft het college van de Franse Gemeenschapscommissie besloten tot publicatie in het Staatsblad van een besluit tot oprichting van de Adviesraad voor Franstaligen uit de Brusselse rand. Tegen het eerste advies hebt u klacht neergelegd en u hebt om vernietiging ervan verzocht bij de Raad van State. U situeert dat in het kader van de territorialiteit, een principe dat u al jaren beleeft. Wanneer dat principe wordt overtreden, dan zet u wel juridische stappen.

Maar we zouden na al die jaren toch eens de balans moeten opmaken van die louter juridische stappen, hetzij naar het overlegcomité, hetzij naar het Arbitragehof, hetzij naar de Raad van State. Blijkbaar stoort de Franse Gemeenschap of in dit geval de Franse Gemeenschapscommissie zich hier immers niet aan. De voorbeelden liggen voor het grijpen.

Vorig jaar hebben we, als Vlaamse Raad, de begroting van de Franse Gemeenschap aangevochten bij het Arbi-

tragehof, omwille van de bepalingen die we kennen. Het betrof hier de subsidies van onder meer Franstalige verenigingen in Vlaams-Brabant. De begroting van 1996 neemt gewoon die bepalingen over. U dient klacht in bij Raad van State tegen het besluit van het college van de Franse Gemeenschapscommissie. Deze commissie gaat gewoon door. Waarom, mijnheer de minister-president ? Omdat het louter juridische stappen zijn en omdat de uitspraak over de klachten die wij, hetzij als Vlaamse Raad, hetzij als Vlaamse regering hebben ingediend jaren op zich laten wachten. Ondertussen creëert men eigenlijk een voldongen feit. Want wanneer gaat het Arbitragehof uitspraak doen over de klacht die we vorig jaar hebben ingediend, laat staan over de klacht die we nu nog – de begroting van de Franse Gemeenschap is zelfs nog niet gepubliceerd – moeten gaan indienen ? Wanneer, mijnheer de minister-president, zal de Raad van State uitspraak doen over de klacht die u recentelijk indiende ? Mogen we deze binnen de twee jaar verwachten ? Ik denk het niet : laten we eerlijk zijn.

Als men, met andere woorden, alleen de juridische weg blijft bewandelen, dan zullen we in een toestand terechtkomen zoals midden de jaren tachtig betreffende de zaken Voeren en Happart – dit laatste in de randgemeenten – bevonden. Dat betekent : klacht neerleggen bij de Raad van State en twee jaar nadien een voor ons hopelijk gunstige uitspraak krijgen. Maar ondertussen staan we voor een voldongen feit, waarbij aan de andere kant van de taalgrens de Franse Gemeenschap zegt dat er een wettelijke oplossing aan gegeven moet worden, aangezien zo'n uitspraak van de Raad van State eigenlijk niet meer kan. Zo, door middel van die carrousel is men gekomen tot de nefaste Voeren-akkoorden. Blijven we deze louter juridische weg bewandelen, dan geeft het Arbitragehof ons binnen twee of drie jaar gelijk. Dat zullen de Franstaligen niet nemen en ze zullen een wettelijke oplossing eisen.

Mijnheer de minister-president, op dit ogenblik gaan we, met de initiatieven van de Franse Gemeenschap en de Franse Gemeenschapscommissie in Vlaams-Brabant dezelfde weg op als in de jaren '80 : een carrousel die uitmond in wettelijke toegevingen wanneer we de louter juridische weg blijven volgen.

Er is ook een andere weg mogelijk : de politieke weg. We hebben de politieke middelen om ervoor te zorgen dat hun provocaties daadwerkelijk voor eens en voor altijd stoppen. Deze middelen hebben we al vaker gesuggereerd ; u kent ze. Wanneer u morgen alle samenwerkingsakkoorden met het Brussels Hoofdstedelijke Gewest opzegt, dan zal het misschien afgelopen zijn. Ik neem aan dat u, als beleidsverantwoordelijke, niet onmiddellijk deze stap wilt zetten, omdat dit nogal verregaande gevolgen heeft. Maak evenwel toch eens met ons de balans op.

Van Hauthem

Ik heb u al gezegd dat ons geduld reeds lang op is. Ik neem aan dat aan uw geduld en dat van uw fractie, de CVP, toch ook wel grenzen kent. Komt men nu tot de conclusie dat dergelijke politieke tegenmaatregelen de enige taal is die men daar begrijpt, dan moet men niet aarzelen om die te nemen. Een tweede mogelijkheid zou zijn dat de Vlaamse ministers van de Brusselse Gewestregering er daadwerkelijk mee dreigen ontslag te nemen als dit niet stopt en desnoods de instellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest lam leggen.

Want, mijnheer Van Vaerenbergh, het spijt me : als mijnheer Hasquin al die maatregelen neemt en ze in Carrefour aankondigt, dan doet hij dat niet alleen als voorzitter van het College van de Franse Gemeenschapscommissie, maar dan doet hij dat ook als minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Waar zitten dan die Vlaamse ministers in de Brusselse Gewestregering ? Waar zitten we dan met de pariteit die ons het vetorecht gaf zodat men niet tegen de Vlaamse belangen in zou kunnen regeren ?

U hebt hier een waslijst opgesomd !

Buiten het kader over de toepassing van de taalwetgeving – waar het hier om gaat – vraag ik mij af waar die mensen dan zitten. Ze hebben toch een vetorecht in de Brusselse gewestregering, waarom gebruiken ze die niet ? Ze doen dat niet, omdat de Brusselse instellingen niet werken tenzij door Franse toegeeflijkheid.

Men heeft in bepaalde gevallen de vernietigingsbevoegdheid, die vroeger bij de minister van Binnenlandse Zaken lag bij het Brusselse Gewest gelegd. Ze wordt alleen niet gebruikt – dat is de zo geroemde pariteit. Indien men met dergelijke heerschappen in eenzelfde gewestregering blijft zitten, men onderneemt er niets tegen en men legt zijn politieke gewicht niet in de schaal om dit te stoppen, dan is men medeplichtig en is het mijns inziens nogal potsierlijk om hier de minister-president te komen interpellieren. In de gewestregering waar het uiteindelijk om te doen is, blijft men echter gewoon regeren alsof er niets aan de hand is.

Mijnheer de minister-president, louter juridische wegen bewandelen helpt ons niets meer vooruit, en ik waarschuw u ervoor dat we in hetzelfde straatje zullen terechtkomen als in de tijd met Voeren. We moeten nu politieke wegen bewandelen, en de politieke actiemiddelen liggen voor het grijpen. Gebruik ze dan, want anders blijft het alleen maar bij woorden en juridische stappen die ons uiteindelijk niets verder helpen. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Goovaerts heeft het woord.

De heer Leo Goovaerts (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, mijn-

heer Van Hauthem, ik begrijp u eigenlijk niet. U vraagt de Vlaamse ministers uit de Brusselse Executieve ontslag te nemen. Beseft u wel wat dit voor twee van de drie personen betekent ? Dat is definitief pensioen, zoiets doet men niet.

Ik ben het eens met de Volksunie – en ik heb dat van in den beginne aan de heer Van Vaerenbergh gezegd. Na een aantal maanden ervaring in die Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Vlaamse Gemeenschapscommissie heb ik gemerkt dat als men in Brussel nog iets wil doen, dit met brute kracht zal moeten gebeuren. U kunt dat niet meer door wat vrijblijvend te onderhandelen.

Ik zie wat de heren Chabert en Grijp doen. Die mensen leven in een andere politieke tijd, een vorig politiek gegeven, maar die leven ook nog met dat waanidee dat het mogelijk is om met de Franstaligen overeen te komen. Ik heb op die korte tijd in Brussel geleerd dat zoiets niet kan. Als men u als Vlaming nodig heeft, dan is men vriendelijk en beleefd. Zodra men overbodig wordt, dan telt u niet meer mee. Als ik de provocaties van de heer Hasquin hoor en zie, dan vraag ik mij af wat de Brusselse Vlamingen op politiek vlak betalen.

De heer Hasquin wordt geconfronteerd met het probleem dat hij het FDF moet absorberen. Om dat te doen, moet hij absoluut de Vlamingen in een hoekje drummen. Hij drumt ze in het hoekje, en vraagt daarna telkens een toegeving van de Vlamingen om de communautaire vrede te bewaren.

Ik wil u hiervan een aantal voorbeelden geven. Ik zal het niet hebben over die adviesraad van de Franstaligen, want dat is wat de heer Hasquin heeft moeten doen om het FDF, omwille van zijn carrière, naar zich toe te trekken.

Men heeft de trekkingsrechten afgewend die eigenlijk moeten dienen om geld te vragen voor de Brusselse Vlamingen. Men had zich voorgenomen dat geld te storten in de grote pot van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad om het tekort van 10 miljard frank te betalen. De Cocof heeft een deel van dat geld aangewend om de kosten te betalen van haar eigen organisatie aan Franstalige kant. Bovendien heeft ze ongeveer 25 miljoen frank ingehouden. De heer Chabert is er eens te meer in geslaagd om het volgende te doen. De heer Rasquin moet uit de begroting 3 miljoen frank halen voor die publiciteit in VLAN. Ik adviseerde de heer Chabert om die 3 miljoen frank in de begroting te laten van de heer Rasquin, en het geld te putten uit de pot van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In de Financieel-Economische Tijd leest men vandaag dat die publiciteit in VLAN en in het Nederlandstalig Brussels blad, zal worden betaald door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De heer Rasquin krijgt wat hij nodig heeft, aangevuld met 3 miljoen frank.

Goovaerts

De Cocof beslist om met eigen geld een eigen gebouw op te richten, hoewel men altijd heeft gesteld dat de Cocof en de VGC samen een gebouw zouden oprichten. De Cocof speelt cavalier seul met het geld dat opnieuw moet komen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarvoor de Vlamingen altijd opnieuw moeten bijdragen. Mijnheer de minister-president, indien u niet uw macht toont, dan kunt u de Brusselse Vlamingen vergeten. Dat is dan ook mijn grootste vrees. Ik heb de indruk dat u vanuit Vlaanderen veel investeert in Brussel op het gebied van onroerend goed. U hecht daarentegen steeds minder belang aan de Brusselse Vlamingen. Ook ik ben voorstander van communautaire vrede, maar eerst moeten we overleven. Ik vrees dat we door al dat gepraat over samenleven, op de duur niet meer kunnen overleven.

Ter illustratie van de zogenaamde moedige houding van uw partijgenoten in hun strijd tegen de Franstaligen, citeer ik graag de partijgenoot van de heer Vandebussche, de heer Garcia. Hij zei tegen minister Hasquin : Ik maan u aan. Even later bleef er van dat dreigement weinig over en ondertekende hij de eenvoudige motie.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik doe een dringende oproep tot de Vlaamse ministers in de Brusselse regering om beter samen te werken. U moet deze oproep niet interpreteren als een smeekbede van de VLD om deel te kunnen uitmaken van die regering. Op dit ogenblik onderneemt men verwoede pogingen om de Volksunie te laten samensmelten met de socialistische partij. Ik vrees dat een dergelijke samensmelting de carrière van de heer Vandebussche niet ten goede zal komen.

De heer Michiel Vandebussche : Maak u daar geen zorgen over !

De heer Leo Goovaerts : Mijnheer Vandebussche, een samensmelten van de Volksunie met de SP zal de Brusselse Vlamingen niet kunnen redden !

De voorzitter : De heer Vandebussche heeft het woord.

De heer Michiel Vandebussche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, ik deel de vrees van de heer Van Vaerenbergh met betrekking tot de toekomst van de Brusselse Vlamingen. De SP is bijzonder verontrust over de bedreigde communautaire pacificatie in Brussel. Ik wens deze problematiek niet vanuit een bekrompen partijpolitiek standpunt te analyseren. De regeerperiode van 1989 tot 1995 was er een van toenemende communautaire vrede in Brussel. Op dit ogenblik stelt de SP een opstoot van kleinere en grotere communautaire incidenten vast. Ik neem afstand van het standpunt van de heer Goovaerts dat men met de Franstaligen niet kan praten. Deze uitspraak die het

Vlaams Blok als muziek in de oren moet klinken, kan onmogelijk als ernstig uitgangspunt worden genomen.

De heer Leo Goovaerts : Mijnheer Vandebussche, ik heb dat niet gezegd. Ik heb alleen maar beweerd een goed recept te hebben om een gesprek met de Franstaligen aan te vatten.

De heer Michiel Vandebussche : Mijnheer Goovaerts, uw recept is gebaseerd op brute kracht. Ik deel uw mening ter zake niet. Ik ben voorstander van het overlegmodel.

Ik stel vast dat het college van de Franse Gemeenschapscommissie onder impuls van de PRL-minister Hasquin een onwettige adviesraad opricht met Franstalige verkozenen uit het brede Vlaamsbrabantse randgebied.

Daarmee treedt het Franstalige college op buiten het definitief afgebakende grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat is klaar en duidelijk. We willen ervoor waarschuwen dat we gedurende de volgende jaren nog grondig en dikwijls met de beide andere regio's overleg zullen moeten plegen, voornamelijk voor de verbetering van het financieel statuut van Brussel. Dit is een van de zaken die iedere Brusselaar goed zou moeten onthouden. Het kan alleen maar negatief zijn voor Brussel als sommigen, en we denken aan de provocaties van een aantal Franstalige ministers op dit ogenblik, erop aansturen een belangrijke gesprekspartner voortdurend te irriteren.

De Franse Gemeenschapscommissie blaast alle gemaakte afspraken op, zowel tussen de Brusselse instellingen onderling als binnen de Brusselse regering. Dat blijkt uit de weigering van de Franse Gemeenschapscommissie om rechtstreeks bij te dragen tot de werkingskosten van de Brusselse instellingen. De Cocof verkiest haar raadsleden afzonderlijk en rechtstreeks te betalen, dit is tegen alle afspraken in. Het blijkt ook uit het eenzijdig opzeggen van de akkoorden waardoor de Brusselse instellingen zich samen in één gebouwencomplex zouden vestigen. De Franse Gemeenschapscommissie wil een eigen duur gebouw aankopen. Dit zijn opnieuw elementen die de communautaire pacificatie allesbehalve bevorderen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Ik wil het debat niet nodeeloos rekken maar u doet een aantal vaststellingen, mijnheer Vandebussche, vanuit uw meerderheidspostie. Ik vraag me af of u niet aan het verkeerde adres bent met uw interpellatie. Ik zou daar eerder mee naar de gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en naar de Brusselse Raad gaan, naar uw eigen ministers en naar uw Franstalige collega's. U weet dat ik in die raad heb gezeten en ik zou toen net hetzelfde gezegd hebben.

De heer Michiel Vandenbussche : Ik kan niet anders dan dat hier zeggen.

De heer Leo Goovaerts : U zit er weer naast. Aan wie moet hij het gaan zeggen ? Aan de Brusselse Executieve natuurlijk. Hij maakt deel uit van de meerderheid, waarom vertelt hij niet aan zijn vrienden dat ze zich uit de voeten moeten maken ? De meerderheid moet laten zien dat ze haar op haar tanden heeft. Waar ze hun haar hebben, dat weten we niet meer.

De heer Michiel Vandenbussche : Mijnheer de voorzitter, sta me toe hier niet op in te gaan. Het is belangrijker dat we een grondige gemeenschappelijke strategie ontwikkelen op basis van feiten. Ik probeer hier de evoluties van de jongste tijd te schetsen. De conclusies vragen we ook van de Vlaamse regering want mijn interpellatie is tot haar gericht. U vraagt ook naar houdingen en standpunten van onszelf in Brussel. De voorzitter van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de heer Robert Garcia, heeft dit alles in een brief aan de Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke regering meegedeeld. Hij vraagt ook een spoedig antwoord op de voortdurende provocaties van Franstalige zijde.

De heer Leo Goovaerts : Dit is bijzonder moedig van de heer Garcia. Het zal veel zoden aan de dijk zetten.

De heer Michiel Vandenbussche : Laten we hopen dat elke stap die op dit gebied wordt gezet, belangrijk is. Ik ben niet bereid alle bruggen op te blazen. De heer Van Hauthem vindt dat de Vlaamse ministers ontslag moeten nemen uit de Brusselse regering wegens hun ongenoegen over de manier waarop deze regering op dit ogenblik functioneert en omdat hij niet akkoord gaat met de manier waarop het Vlaams Parlement functioneert. Ik kan de heer Van Hauthem enkel aanraden ontslag te nemen uit het Vlaams Parlement.

Mijnheer de voorzitter, ik zal terugkomen tot de kern van de zaak.

Minister Hasquin heeft inderdaad voorgesteld een aantal regeringsadvertenties uitsluitend in het Franstalig huis-aan-huisblad Vlan te plaatsen, tegen de mening van zijn Vlaamse collega's in de regering in.

We zijn het niet eens met deze beslissing en vragen dat de Vlaamse ministers van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering hiertegen optreden. We zijn het er niet mee eens dat hij in zijn relatie met de Nederlandstalige pers uitsluitend het Frans gebruikt en dat hij weigert bepaalde Vlaamse journalisten uit te nodigen op zijn persconferenties.

De SP is deze tergende provocaties binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest meer dan beu.

We vragen dat de Vlaamse ministers hiertegen optreden. We wensen dat in het college van de Vlaamse gemeenschapscommissie een gesprek op gang komt met de Vlaamse regering, bijvoorbeeld wat betreft het annulatieverzoek bij de Raad van State. Ik ben mij ervan bewust dat de heer Van Hauthem het hier niet mee eens is. We willen de actiemogelijkheden van de Vlaamse regering ter zake benutten en een gezamenlijke strategie uitwerken.

We vragen dringend aan de Vlaamse gemeenschapscommissie om op basis van de brief van de voorzitter, de heer Robert Garcia, een gemeenschappelijke strategie te ontwikkelen in het kader van het voorzittersoverleg tussen de Brusselse instellingen met een duidelijke optie om concrete initiatieven te nemen. We vragen ons af of het wel opportuun is dat een Vlaams-Brusselse minister uitgerekend op dit ogenblik met de stokebrand Hervé Hasquin naar het buitenland, meer bepaald naar Sarajevo trekt om er het Brusselse pacificatiemodel te promoten. Er moeten concrete initiatieven worden genomen op het vlak van de samenwerking tussen de Vlaamse regering en de Brusselse verantwoordelijken. We roepen alle partijen in Brussel – ook de Franstalige – op om alle energie aan te wenden voor de echte noden van Brussel. De provocaties van Franstalige zijde staan de oplossing van de echte problemen in de weg, namelijk de armoede en de stedelijke problematiek. Ik hoop dat we de Franstalige partijen ervan kunnen overtuigen dat de toenemende armoede en de financiële noden van het gewest de reële bezorgdheid vormen van de inwoners van onze stad.

De onderhandelingen met het oog op 1999 zullen daarom bijzonder belangrijk zijn. Het heeft dan ook geen zin Vlaanderen te irriteren. We moeten samenwerken. Ik hoop dat de Vlaamse regering op dit vlak de nodige steun zal bieden.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

De heer Leo Goovaerts : Moet er niemand van de CVP uit de Brusselse Hoofdstedelijke Raad het woord nemen ?

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, als de aanwezigen de juiste verhouding weergeven tussen de uitvoerende en de wetgevende macht, dan denk ik dat deze Raad nog mooie tijden tegemoet gaat.

Ik heb aandachtig geluisterd naar alle sprekers. Voorafgaandelijk wil ik de heer Van Hauthem zeggen dat we de toestand niet keren door ons in rechte te voorzien tegen een aantal beslissingen. We moeten wel een ordentelijk standpunt innemen. Ik herhaal de stelling van de Vlaamse regering. Op 17 januari 1996 heeft de Vlaamse regering beslist om een beroep tot nietigverklaring in te stellen bij de Raad van State tegen de besluiten van 30 november en

Van den Brande

6 december van het College van de Franse Gemeenschapscommissie, tot oprichting van een adviesraad van de Franstaligen uit de Brusselse randgemeenten. Concrete juridische acties kunnen pas worden ondernomen op het ogenblik dat er daadwerkelijk besluiten worden getroffen door het College en dat deze afdoende worden bekendgemaakt. De Vlaamse regering zal uiteraard tegen elke bevoegdheidsovertreding vanwege de Cocof een beroep tot nietigverklaring inleiden bij de Raad van State.

In de Franstalige pers is er ondertussen sprake van het officieus bekend maken van beslissingen van de Cocof. Hiertegen is zelfs in eigen francofone rangen felle kritiek geuit. Het is duidelijk dat de Cocof en haar voorzitter in het bijzonder, de naleving van een aantal fundamentele normen niet ernstig wil nemen en elke gelegenheid aangrijpt om de Vlamingen te provoceren en aldus de communautaire spanningen wil doen oplaaien.

We leggen in elk geval een verhoogde waakzaamheid aan de dag. Als Vlaamse regering zullen we, waar mogelijk en nodig, de beslissingen van de Cocof die indruisen tegen de principes van de staatshervorming en de gevestigde rechtspraak, aanvechten voor de hoogste rechtscolleges. Dit geldt a priori voor alle beslissingen die voortvloeien uit deze genomen op 30 november en 6 december. Ik wil dit uitdrukkelijk bevestigen, daar die besluiten ook onder de procedure tot nietigverklaring vallen. Elke andere houding, handeling, stap, beslissing die wordt gepubliceerd, zullen we voor vernietiging voorleggen.

Ik denk dat we dit hoe dan ook moeten doen. Ik heb niemand ervoor horen pleiten deze voorzieningen niet te nemen, ook al weten we dat de besluiten van de Raad van State, die tot een oplossing kunnen leiden, nog een tijd kunnen uitblijven. Ik ben er geen voorstander van om met gewapend geweld en met uitrusting van de Vlaamse legers ten strijde te trekken.

In ieder geval willen en zullen we optreden binnen onze rechtsorde. Wat de toekomstige institutionele evolutie aangaat, moeten we hoe dan ook een versterkte binding tussen de Vlamingen in Vlaanderen en de Vlamingen in Brussel tot stand brengen.

De situatie van de francofonen in België is ten minste gelijklopend met de situatie van de Vlamingen in Brussel. Elke andere verhouding is uit den boze. Ik weet dat er soms vragen zijn omtrent een aantal van mijn opvattingen als ik het heb over de verder staatshervorming, die hoe dan ook een differentiatie kent wat betreft Vlaanderen en Wallonië, én met Brussel. Dit kan en mag geen afbreuk doen aan de versterkte aanwezigheid die we ook ten volle willen ondersteunen tegenover de Brusselse Vlamingen.

De Vlamingen in Brussel en de Vlamingen die niet in Brussel wonen zijn immers in feite dezelfde Vlamingen.

Het is dus in feite een dubbele strategie. We moeten in rechte optreden, en we zullen dat ook zeker doen waar het nodig is, maar men moet goed weten dat een aantal francofonen niet alleen hun zaken dienen en niet alleen de zaken dienen van de francofonen globaal in dit land. We moeten in ieder geval wel een kordate benadering hebben, als positieve strategie. Ik ben ervan overtuigd dat we in deze Vlaamse Raad over een en ander een consensus zullen bereiken. (*Applaus bij de CVP en de SP*)

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, de minister-president heeft correct geantwoord op de vraag of men verder juridisch zal optreden tegen nieuwe uitvoeringsmaatregelen die men treft. Ik ga daarmee akkoord. Ten tweede, hij heeft gezegd dat we in de toekomst nieuwe onderhandelingen zullen moeten voeren, waarbij we andere klemtonen zullen leggen voor wat betreft de band tussen Vlaanderen binnen Vlaanderen en Vlaanderen in Brussel. Ten derde, wat de toekomstige nota van de staatshervorming betreft, denk ik dat daar ook al enkele aanzetten kunnen worden gegeven.

Mijnheer de voorzitter, we zullen ook een met redenen omklede motie indienen.

De voorzitter : De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik begrijp dat wanneer dit besluit in het Staatsblad verschijnt, men opnieuw naar de Raad van State zal trekken. Dat is dus eigenlijk het antwoord. In tegenstelling tot wat de heer Vandebussche daarover beweerde, heb ik daar niets op tegen. Men blijft zich vasthouden aan de rechtsorde. Dit is natuurlijk bijzonder nobel, ware het niet dat de andere kant dit niet doet en misbruik maakt van het feit dat we pas over een aantal jaren daarover een uitspraak zullen hebben. Zij doen dan ook gewoon verder, ze proberen voortdurend de rechtsorde te omzeilen. We hebben dit bij de kwestie Voeren gezien, we hebben dit ook bij de regeling van de faciliteitengemeenten gezien. Men wilde zich ook toen niet neerleggen bij uitspraken van hogere rechtscolleges.

Daarom zeg ik dat, indien we nu ook geen politieke drukingsmiddelen gaan gebruiken, we dezelfde weg zullen opgaan. Ik vind dus dat men binnen de bestaande rechtsorde perfect het systeem van de samenwerkingsakkoorden als politiek drukingsmiddel kan hanteren. Wanneer u alleen de juridische weg blijft bewandelen, dan komen we er niet. Dit is in de voorbije twee jaar overduidelijk gebleken.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heer Van Hauthem, door de heer Van Vaerenbergh en door de heren Vandendriessche en Vandenbussche werden tot besluit van deze actuele interpellatie met redenen omklede moties ingediend.

De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Actuele interpellatie van de heer Guy Swennen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de niet-verlenging door het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap van de erkenning van multidisciplinaire teams

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Swennen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de niet-verlenging door het Vlaams Fonds voor de sociale Integratie van Personen met een Handicap van de erkenning van multidisciplinaire teams.

De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen (*Op de tribune*) : Mijnheer de minister, in een boek, dat u wellicht veel beter kent dan ik, staat dat de laatsten de eersten zullen zijn. Ik hoop dat dat niet alleen betrekking heeft op degenen die als laatsten in deze vergadering zijn verenigd, maar op de gevierde multidisciplinaire teams.

Collega's, het decreet houdende oprichting van het Vlaams Fonds stipuleert dat de zogenaamde PEC's, de provinciale evaluatiecommissies, elke aanvraag van personen met een handicap, strekkende tot het bekomen van bijstand, moeten beoordelen aan de hand van een multidisciplinair verslag. Dit dient opgesteld door een multidisciplinair team.

Toen men uitdokterde welke instanties die multidisciplinaire verslagen moesten opstellen, heeft men er heel bewust voor gekozen het licht niet opnieuw uit te vinden, maar voor bestaande respectabele instellingen geopteerd. Men heeft een beroep gedaan op de teams van de PMS-centra, de centra voor Maatschappelijk Werk, de diensten voor Geestelijke Gezondheidszorg, de observatiecentra, de VDAB-diensten, consultatiebureaus, revalidatiecentra en centra voor Ontwikkelingsstoornissen. Ik zeg dit zo uitvoerig, omdat op die manier blijkt dat de multidisciplinaire teams diensten zijn die reeds op een ander niveau

zijn erkend door de overheid. Daardoor is de algemene kwaliteit van hun dienstverlening gegarandeerd.

In het inschrijvingsbesluit van het Vlaams Fonds legt de Vlaamse regering een aantal erkenningsvoorwaarden op. De voornaamste is de opsomming van de lijst die ik zonet heb gegeven. Verder is er een beperkt aantal regels van toepassing. Elk van die fameuze disciplinaire teams moet een aanvraag indienen, en die erkenning moet worden verlengd. Daar knelt nu net het schoentje.

Omdat de teams aan verlenging toe zijn, heeft de raad van bestuur aan het adviescomité Inschrijvingen en Evaluatie van het Vlaams Fonds gevraagd wat hun advies over die verlengingen was. Deze instantie adviseerde het niet-verlengen van de erkenning van alle teams die minder dan vijf dossiers per jaar hebben ingediend. In totaal gaat het om 180 teams. Alle teams die wel aan deze voorwaarde voldoen, zullen een verlenging krijgen. In dat verband hanteert men twee argumenten. Ten eerste, de personen die bijstand vragen, zouden worden misleid door een lange lijst. Ten tweede, stelt men dat geen van die teams onmisbaar is. Dit is in feite twee keer een niet steekhoudend argument, maar ik kom daarop terug.

Belangrijk is dat het adviescomité heeft onderstreept dat men niet in staat was een kwalitatieve beoordeling te geven bij gebreke aan een voorhanden zijnde instrumentarium. Men voert een wegselectie van laag participerende teams door, zonder dat daarbij een kwaliteitsbeoordeling komt kijken.

Enkele dagen geleden is bij een vrij nipte stemming in de raad van bestuur beslist dat een aantal centra op basis van dit louter lineaire kwantitatieve criterium verdwijnen. In een volgende fase, die er over enkele weken zou komen, alleszins voor einde maart komen een aantal PMS-centra aan de beurt. Van deze centra heeft een belangrijk aantal minder dan vijf Vlaams Fonds-dossiers per jaar. Hiertoe behoren meerdere PMS-centra van het gemeenschapsonderwijs.

We hebben vernomen, maar we hebben daar geen officiële bevestiging van, dat de ARGO al heeft geprotesteerd, omdat niet minder dan het decreet hiermee zou worden overtreden. Men zou zich hierbij baseren op artikel 22, eerste alinea van het inschrijvingsbesluit van 24 juli 1991, waarbij ten aanzien van instanties die bevoegd zijn om het multidisciplinaire verslag af te leveren, letterlijk het volgende wordt gesteld : leerlingen of studenten richten zich, conform de organieke wetgeving en reglementering betreffende deze instantie, tot het centrum aan wiens begeleiding zij werden toevertrouwd. We menen dat we hieruit zeer duidelijk moeten afleiden dat schoolgaanden zich moeten kunnen wenden tot het PMS-centrum dat de onderwijsinstelling bedient waar ze zijn ingeschreven. Mijn-

Swennen

heer de minister, dit lijkt me een vrij belangrijk knelpunt, dat eigenlijk het gevolg is van weer een ander knelpunt waarover ik het ook zou willen hebben, met name de beoordelingsprocedure.

Welke bedenkingen heb ik daarbij ? Het adviescomité heeft, ten eerste, zeer duidelijk gezegd dat men geen instrumentarium had, hoewel het hier om respectabele instituten gaat. Ten tweede, ik maak de bedenking dat het om een louter kwantitatief criterium gaat dat lineair is ingevoerd met retro-actieve kracht. Het is a posteriori totaal uit de lucht gevallen. Vanuit het oogpunt van de rechtszekerheid kunnen we hier alleen maar concluderen dat de teams hier worden geconfronteerd met een volstrekte rechtsonzekerheid.

Ten derde, het is toch wel zeer markant dat wel een positief advies inzake verlenging werd gegeven voor teams waarvan duidelijke tekortkomingen in de ingediende verslagen werden vastgesteld, maar die wel aan het kwantitatieve criterium beantwoorden. In sommige gevallen zijn er zware problemen. Maar ze hebben er meer dan vijf, dus zijn ze per definitie goed. Ook hier wordt dit criterium vrij merkwaardig gehanteerd.

Vooraleer tot mijn conclusies te komen, wil ik nog even iets zeggen over de gehanteerde argumentatie. Men zegt dat er op dit ogenblik een misleidend lange lijst is voor de cliënt. Daar is inderdaad iets van. Het is zo dat er op dit ogenblik een vrij lange, onoverzichtelijke lijst is. Dit probleem kan heel gemakkelijk worden verholpen door een regionale hergroepering en een indicatieve omschrijving op die hergroepering van de prioritaire doelgroepen of van de specialisatie. Er valt trouwens op te merken dat deze specialisatie in de praktijk toeneemt, hoewel het fonds principieel stelt dat het omwille van de klantvriendelijkheid en de multidisciplinariteit wenselijk is dat elk team alle aanvragen blijft behandelen.

Dit probleem is zeer gemakkelijk op te lossen.

Een ander argument dat wordt gehanteerd, is de vaststelling dat de weggeselecteerde teams een dergelijke specialisatie niet kunnen voorleggen. Wel, op een totaal van vierhonderd teams zijn er slechts tien teams die men echt gespecialiseerd kan noemen. Dit criterium hanteren zou ertoe leiden dat men 390 teams zou uitschakelen.

Sommigen willen het aantal geweigerde dossiers als criterium hanteren. Uit onze informatie blijkt dat eerder de grotere, multidisciplinaire teams weigeren om bepaalde dossiers af te handelen, omdat deze teveel werk hebben. Men moet zich afvragen waarom bepaalde teams veel, en andere dan weer weinig werk hebben. Dat is afhankelijk van de betrekkingen die ze met instellingen onderhouden. Als men verbonden is aan instellingen, dan heeft men

veel werk. Maar is dat een goed criterium ? Men zegt me dat sommige multidisciplinaire teams, met veel werk, en veel verslagen, datgene wat op maat van de instellingen is, soms klakkeloos overnemen. Is dat zo ? Dit selectiecriterium leidt er dus toe dat men een onderscheid maakt tussen teams op basis van hun relaties met instellingen ; op basis van hun graad van onafhankelijkheid.

Indien de PMS-centra met minder dan vijf dossiers niet meer worden erkend, dan komen we in de problemen inzake de vrije onderwijskeuze. Als men deze centra wel zou blijven erkennen, en dus een uitzondering zou maken voor de PMS-centra, dan creëert men een rechtsongelijkheid voor de niet-PMS-centra. Uitzonderingen zijn uit den boze.

Samengevat : men schakelt lineair en arbitrair een aantal teams uit, en men ontnemt hen de kans om nog langer een partner in de gehandicaptenzorg te zijn. U hebt, mijnheer de minister, een mooi woord in uw eerste beleidstoeelichting gebruikt. U had het over het optimaliseren van de middelen. Ik ben daar ook een groot voorstander van, vooral omdat u ook zegt dat optimaliseren niet hetzelfde is als blinde, lineaire rationalisatie. Ik geloof dat het optimaliseren van de werking van multidisciplinaire teams nodig is. Maar dan wel vanuit een duidelijke visie, met onderbouwde doelstellingen, methodieken en meetinstrumenten. In dit rationaliseringsvoorstel vind ik van deze bekommernissen echter niets terug.

U zult wellicht zeggen, mijnheer de minister, dat het Vlaams Fonds een parastatale B is. Dat is zo. Maar het oprichtingsdecreet van het Vlaams Fonds biedt diverse uitwegen. Ik denk onder meer aan artikel 38, waarin sprake is van het algemeen belang. Ik geloof dat het op dergelijke wijze uitsluiten van organisaties als partner in de gehandicaptenzorg in Vlaanderen wel degelijk een zaak van algemeen belang is.

Wanneer het algemeen belang of de naleving van de wet, het decreet of de reglementen het eist – en hier verwijs ik naar het inschrijvingsbesluit waarover ik het had – kan de regering in voorkomend geval de daartoe gemachtigde gemeentecommissaris de raad van bestuur van het Fonds verplichten om binnen de door haar gestelde termijn te beraadslagen over ieder door haar bepaalde aangelegenheid. De minister beschikt daar over de mogelijkheid om in te grijpen en ervoor te zorgen dat er zeer snel – voor de tweede ronde voor de hakbijl gaat – objectieve criteria komen. Ik vraag de minister niet om te beslissen in de plaats van het Fonds, maar wel om de ministeriële mogelijkheden te benutten binnen het kader van het oprichtingsdecreet van het Vlaams Fonds. Dit om ongelukken zonder criteria te vermijden en om het Fonds te vragen die beslissingen eventueel nog wat uit te stellen. Dat is de vraag, die ik u wil stellen.

De voorzitter : Mevrouw Avontroodt heeft het woord.

Mevrouw Yolande Avontroodt : Mijnheer de voorzitter, minister, collega's, toen ik vanmorgen vertrok, was ik me er niet van bewust dat ik hier om elf uur 's avonds nog zou staan met één supporter, misschien met twee. Dan zou ik zeker mijn rode jurk niet hebben aangedaan.

Een aanvraag doen om ingeschreven te worden in het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie is in de praktijk niet zo eenvoudig. De overheveling van het rijksfonds naar het Vlaamse Fonds had een vereenvoudiging moeten zijn. Dat is het jammer genoeg niet geworden. Ons Vlaams blazoën kan er niet fier op zijn. Het optimaliseren van de inschrijvingsprocedure is voor mij een prioriteit.

Om erkend te worden als multidisciplinair team, werden inderdaad geen criteria vooropgesteld, zeker geen kwantitatieve criteria. De enige voorwaarde was dat er een verplichting zou zijn – en daar ben ik zeker niet rouwig om – om iedereen te aanvaarden, ongeacht de filosofische of de politieke strekking. Dat is iets wat in de praktijk ook werkelijk zo blijkt te zijn. Alle centra zijn verplicht iedereen te aanvaarden en de politieke kleur speelt gelukkig geen rol.

Streven naar meer dossiers als kwaliteitscriterium kan dualistisch : men kan niet pleiten voor het ronselen van inschrijvingen. Gelukkig vormde de vergoeding per dossier geen stimulans, omdat deze laag werd gehouden. Dat is zo aanvaard, en kan ook aanvaard blijven. Daarnaast moet men toch ook duidelijk maken dat meer ervaring, meer deskundigheid en een lagere toegangsdrempel de voorwaarden moeten zijn voor de goede werking van die multi-disciplinaire teams.

In het jaarverslag vermeldt het Vlaams Fonds dat het rechtsteeks in verbinding wordt gebracht met het individu via het multidisciplinaire team. Wel, ik zou ofwel de kennisweerbaarheid van het Fonds, ofwel de kennisweerbaarheid van de minister willen verhogen : dit is helemaal niet waar. Het individu komt niet met het Sociaal Fonds in aanraking via het multidisciplinaire team. Daarvoor is de afstand veel te groot en de zee veel te diep. Het is zelfs zo dat de mensen, die om een aanvraag komen, bij de arts of een maatschappelijk assistent terechtkomen. Deze moeten hen zeggen dat ze niet weten wat het uiteindelijk zal worden. Dat is de praktijk.

Samenvattend zou ik de volgende vragen willen stellen.

Het advies dat werd uitgebracht aan de raad van bestuur over verdere erkenning, berust op een enquête en een evaluatie van de kwantiteit en de kwaliteit van de verslagen.

Men kan toch moeilijk de kwaliteit van een verslag beoordelen als er geen verslag is. Dat moet men toch wel toege-

ven. Dat kan geen criterium zijn. Door 70 teams werd er geen verslag uitgebracht. Dat ligt uiteraard moeilijk.

We zijn van mening dat rationalisatie mogelijk moet zijn indien het pluralistische aanbod per regio gewaarborgd blijft.

Daarnaast durf ik toch vragen dat er na de artikelen 6bis, 7 en 8 nog een procedureartikel wordt ingevoegd met het oog op een versnelling van de procedure voor de tewerkstelling van gehandicapten in de privé-sector. De aanwerving van deze mensen hangt in eerste instantie af van hun inschrijving. Mijnheer de minister, daarmee is het voorname gezegd. Met spanning wacht ik op uw antwoord.

De voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 23 januari 1995, niet eens zo lang geleden, heeft de commissie voor Welzijn en Gezondheid een heel boeiende gedachtenwisseling georganiseerd met het bureau van het Vlaams Fonds en met haar administrateur-generaal. Er werden na de toelichting heel wat informatieve vragen gesteld, maar ook heel wat kritische vragen. Er werd hoofdzakelijk veel aandacht besteed aan de gehandicapte en zijn gezin. Dat spreekt voor zichzelf wanneer de commissarissen voor welzijn en gezondheid een discussie aangaan met een VOI en haar bureau.

Een ander aandachtspunt dat overigens aanleiding gaf tot wrijvingen, betrof de de problematiek van de toegang tot de materiële en immateriële hulpverlening. De toegangspoort wordt gevormd door de provinciale evaluatiecommissies op grond van adviezen van multidisciplinaire teams.

Er werd vastgesteld dat er overlappingen bestaan en dat de efficiëntie kan worden verhoogd, onder meer door het vermijden van dat dubbel werk. De PEC's zouden de opvolging van de evaluaties door de multidisciplinaire teams beter kunnen waarnemen door niet zozeer op de inhoud te letten dan wel op hun manier van werken en hun ondersteuning.

Aan het bureau van het Vlaams Fonds werden dus nogal wat vragen over deze doublure gesteld.

Ik wil geen uitgebreid verslag uitbrengen van onze commissievergadering, maar de procedure werd door meerdere commissieleden als zeer bureaucratisch ervaren. Mevrouw Avontroodt heeft daarover vanuit haar eigen praktijk getuigenis afgelegd.

Nu, aansluitend bij de actuele interpellatie van de heer Swennen en na het bekijken van wat hierover in het jaarverslag 1993-94 staat, wil ik toch enkele punten naar

Merckx-Van Goey

voren brengen. Enerzijds stellen we op basis van het jaarverslag van het Vlaams Fonds vast dat 70 teams in 1994 geen verslagen opstelden en dat zelfs een honderdtal teams minder dan vier verslagen indienden. In het verslag concludeert de administrateur-generaal dat meer dan 95 percent van de verslagen wordt ingediend door minder dan 50 percent van de teams. Mijnheer de minister, hebt u daarvoor een verklaring ? Het detail van de teams, van hun aantal bedraagt in totaal 410 ; in 1994 is dit nog 391. Enkele teams hebben geen verlenging van hun erkenning gevraagd. Is dit te wijten aan de misrekening die de betrokken multidisciplinaire teams hebben gemaakt : zich aanbieden om dit soort van evaluaties op te maken zonder eigenlijk voldoende in te schatten of er wel voldoende aanvragen zouden binnenlopen ? Het is een eigenaardige vaststelling dat de PMS-centra van het gewone onderwijs, bijvoorbeeld, het grootste percentage, namelijk 40 percent van de erkende disciplinaire teams uitmaken en dat deze 156 teams volgens het in het jaarverslag opgenomen schema geen enkel verslag hebben ingediend. Hebt u daar een verklaring voor ? Net zoals de PMS-centra voor gewoon onderwijs hebben de diensten voor geestelijke gezondheid blijkbaar heel weinig verslagen ingediend ; in mindere mate geldt dit voor de revalidatiecentra, zeker toch in de verhouding tot een aantal erkende multidisciplinaire teams.

In de tabel van 1994 wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen de PMS-centra voor buitengewoon en gewoon onderwijs. In deze van 1993 wordt dit wel gedaan. Hieruit kan men opmaken dat, indien de vergelijking wordt gemaakt, deze teams van de PMS-centra voor buitengewoon onderwijs het grootste aantal verslagen hebben ingediend. Ik vermoed dat dit een normale evolutie is, dat de drempel naar een PMS-centrum voor buitengewoon onderwijs ook nauwer aansluit bij de problematiek van de gehandicapte zelf. Ik neem aan dat dit ook voor 1994 ongeveer zo zal zijn. In het verslag lees ik immers dat het aandeel van de diverse types van teams in het afleveren van de verslagen ongeveer hetzelfde is als in 1993. Hebt u nadere gegevens waaruit dat opvallende onderscheid tussen het gewone en het buitengewone onderwijs zich in 1994 blijkt te herhalen ? Hebt u daarover al gegevens voor 1995 ?

Mijnheer Swennen, uw uitspraak op basis van de jaarverslagen als zou 90 percent van de huidige teams niet onmisbaar zijn lijkt me toch wel wat overdreven.

De heer Guy Swennen : Ik heb het niet gehad over het aantal verslagen, maar wel over een echte graad van specialisatie, dat zijn er tien. Men heeft mij gezegd dat het hoogstens 10 percent bedraagt, maar ik heb het niet over aantallen gehad.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de minister, we kunnen inderdaad enkel voortgaan op de jaarverslagen 1993 en 1994, misschien kunt u ons aanvullend voor 1995 nog wat extra informatie geven.

Een zekere kritische massa is noodzakelijk om een goed verslag af te leveren. De multidisciplinaire teams hebben hun erkenningen gekregen. De meeste kregen op hun vraag een verlenging van twee jaar. Wanneer centra twee tot vier jaar over een erkenning beschikken en er in deze periode geen enkele vraag tot hen is gericht, stelt zich de vraag of ze dan nog wel over voldoende knowhow en voldoende deskundigheid beschikken om goede verslagen af te leveren.

Voor het overige wil ik mij beperken tot enkele vragen. Wat waren en wat zullen de criteria zijn op basis waarvan de multidisciplinaire teams kunnen worden erkend ?

Indien zich een rationalisatie opdringt, hoe zal er dan voor worden gezorgd dat de expertise van deze centra niet verloren gaat ?

Zijn de multidisciplinaire teams die nauwelijks verslagen opstellen niet eerder de teams wier aanvragen werden afgewezen ? Raken ze hierdoor ontmoedigd of stellen zij vast dat zij geen goede samengestelde dossiers hebben kunnen maken ? Is er een verband tussen de teams die geen verslagen hebben afgeleverd en de teams die in de voorbije jaren vooral afgewezen vragen hebben gekregen ?

In dit verband ben ik van mening dat na bijna vijf jaar werking van het Vlaams Fonds het volledige doelgroepen- en toegangsbeleid moet worden geëvalueerd en herzien. Dat was een vraag van de commissarissen bij de boeiende gedachtenwisseling. We hebben vastgesteld dat ook het Bureau zeker bereid was om aan enige evaluatie mee te werken. Ik ben van mening dat zeker het toegangsbeleid en de wijze waarop bepaalde doelgroepen – mevrouw Avondroodt verwijst in dit verband naar de groepen die een beroep doen op de toegangspoort naar beschutte tewerkstelling – moeten worden geëvalueerd.

Ik neem aan dat zulks niet mogelijk is naar aanleiding van een actuele interpellatie en dat hiervoor een breder debat nodig zal zijn. Onze fractie vraagt zich af of het inzake het Vlaams Fonds met de kinderziekten, die er zijn geweest, niet aangewezen zou zijn om zo snel mogelijk met deze evaluatie te starten. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Toen er in het begin van de jaren 90 een nieuw toegangsbeleid werd aangekondigd in de gehandcaptensector, was mijn eerste reactie dat het IJzeren Gordijn opnieuw werd ingevoerd. Ik heb met name een aantal vragen in verband met de overdreven regelgeving

Stassen

van de overheid op dit vlak. Mijn kritiek richt zich vooral op de noodzakelijkheid van de PEC's. Is het gegeven van de provinciale evaluatiecommissies, die werken op basis van een dossier dat wordt opgemaakt door ambtenaren, geen verregaande vorm van regulering ?

Een degelijke kwaliteitscontrole op het werk van multidisciplinaire teams is wel echt noodzakelijk. Daar zou op politiek vlak werk van moeten worden gemaakt.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil het eerst even hebben over de lijn die ik wil volgen met betrekking tot de toegang tot het Fonds en wat ermee is verbonden. Ik stel vast dat er veel kritiek bestaat op de werking van de PEC's. Er is meer bepaald onduidelijkheid ontstaan in verband met de criteria die in de PEC's worden gehanteerd om iemand al dan niet toe te laten. Er is ook, mentaal gesproken, een grote afstand ten aanzien van diegenen die om een dienst vragen.

Voor de toekomst is het ongetwijfeld belangrijk dat er op de eerste lijn een aantal kwalitatieve diensten zijn die een grotere verantwoordelijkheid krijgen dan vandaag. Mijn fundamentele optie zal er dan ook op gericht zijn een aantal multidisciplinaire teams in een professioneel kader en met een grote deskundigheid te laten functioneren. Ik heb er dan ook geen moeite mee indien het beleid erop gericht zou zijn de meer dan vierhonderd teams sterk te reduceren, aangezien dit aantal niet leidt tot een goed rendement.

We stellen vast dat een aantal multidisciplinaire teams de complexe en sterk evoluerende regelgeving niet of onvoldoende kunnen opvolgen. Een goede kennis van de regelgeving is noodzakelijk om de problemen correct en adequaat te kunnen begeleiden. De beperking van de multidisciplinaire teams zal ervoor zorgen dat zij uitgroeien tot toegangspoort. De PEC's kunnen dienst doen als beroepsinstantie en ondersteunend werk leveren. Dit is een klantgerichte keuze. De klant is zeker van de geleverde kwaliteit. Bovendien blijft een instantie voor hoger beroep behouden en dat krijgt een controlefunctie.

Men heeft een evaluatie gemaakt. Inzake kwalitatieve aspecten heeft de evaluatie weinig opgeleverd. De evaluatie bestaat uit 3 delen. Ten eerste, een enquête inzake profielontwikkeling van de teams. Men heeft vastgesteld dat er in de domeinen van zorgvraag, leeftijd en handicap geen sprake is van profilering van de teams. De teams zijn vrij egaal. Ik beschik niet over een wetenschappelijk antwoord op de vraag van mevrouw Merckx-Van Goey inzake het wisselende succes van de teams. Ik veronderstel dat de voorkeur samenhangt met een aantal netwerken

waarmee men is verbonden. Iemand met een probleem in het buitengewoon onderwijs zal al snel in contact komen met het PMS.

Ten tweede, de evaluatie omvatte het screenen van de verslagen van de teams. Deze screening omvat een kwalitatieve beoordeling. Gemiddeld scoren de teams vrij goed.

Ten derde, de evaluatie heeft de participatie van de teams aan het toegangsgebeuren onderzocht. Het is duidelijk dat 97 percent van de verslagen door 55 percent van de teams wordt ingediend. 213 teams nemen 97 percent van de verslagen voor hun rekening. Dit betekent dat de 200 overige teams maar 3 percent van de verslagen indienen. Men kan zich de vraag stellen of dergelijke teams over voldoende ervaring en expertise beschikken om adequaat te kunnen optreden.

Men moet zich de vraag durven stellen of teams die zich op het terrein in een zogenaamde stand still bevinden, een meerwaarde bezitten.

Vanuit die achtergrond is men er uiteindelijk toe gekomen om in een eerste beslissing een aantal laagparticiperende teams, wiens erkenning verviel op 31 januari, niet opnieuw te erkennen. Ze kregen wel de kans om beroep aan te tekenen en een motivatie in te dienen. Toen bleek dat die motivaties zeer zwak waren, er zat geen kracht in, geen argumentatie. Meestal blijkt ook de specialisatie van de teams zeer zwak te zijn. Hetzelfde geldt voor de volgende golf : de erkenningen die vervallen op 31 maart. Daarentoeft heeft de bevoegde commissie al een advies geformuleerd aan het Bureau. We vermoeden dat dan een 107-tal teams zullen worden geschrapt.

U verwijst naar de problematiek van de PMS-centra van het gemeenschapsonderwijs. De vrije keuze is hier niet aan de orde. We zijn niet bezig met onderwijs maar met welzijn. Welzijn doet weliswaar beroep op instellingen binnen het onderwijs, maar deze zijn als welzijnsinstelling niet bepaald door het Schoolpact en door de vrije keuze. Het besluit van de regering van juli 1991 bepaalt dus niet dat alle PMS-centra ambsthalf erkend zijn of dat leerlingen alleen maar via PMS-centra de toegang kunnen verwerven. Als we het besluit van de regering aandachtig bekijken, stellen we vast dat het niet dwingend is. Het is logisch, wanneer men een beroep wil doen op een PMS-centrum, dat men dan het eigen PMS kiest. Dat betekent niet dat men geen beroep kan doen op een andere instantie. De PMS-centra bezitten geen monopolie over de schoolplichtigen. Zij kunnen ook via andere kanalen hun dossier laten klaarmaken en hun studies voorbereiden.

Het Vlaams Fonds doet hier een poging om de teams te responsabiliseren en de kwaliteit ervan te verbeteren, door de teams met een voldoende schaal actief te doen

Martens

meewerken. Ze moeten voldoende klanten zien, ze moeten zelf gemotiveerd zijn om de wetgeving te volgen. Ik heb daar geen probleem mee. Ik kan deze gedachtengang heel goed volgen aangezien het de bedoeling is die eerste lijn te versterken. Dat geeft een aantal consequenties, waar we hoe dan ook mee te maken krijgen bij het debat over de plaats van de PMS-centra, over de schaalvergroting van de centra. We zullen ook daar een aantal herstellingen moeten doorvoeren. Laten we ook dit onder ogen zien. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Wenst nog iemand het woord ?

De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Als ik het antwoord van de minister goed heb begrepen, dan zult u eigenlijk niets ondernemen ? Ik wil benadrukken – ook als antwoord aan mevrouw Merckx – dat er heel wat van die geviseerde multidisciplinaire teams zich als een duivel in een wijwatervat verweerd en gemotiveerd hebben. Uiteindelijk heeft men ondanks die aanzet tot kwalitatieve screening, voor een retro-actief beleid verkozen. Men heeft een lineair criterium ingevoerd. Het verbaast me een beetje, mijnheer de minister, dat u niet betreurt dat op die manier wordt gerationaliseerd, totaal zonder rechtszekerheid, met terugwerkende kracht en zonder rekening te houden met de inhoudelijke argumenten. Het verbaast me dat u daar geen moeite mee heeft. Is dit dan het recept waarmee we nog optimaliseren en rationalisaties te verwerken zullen krijgen ?

Mevrouw Yolande Avontroodt : Ik had van de minister een antwoord verwacht op mijn vraag betreffende het pluralistische aanbod dat per regio kan worden gegarandeerd. Ook inzake de tewerkstellingsprocedures heb ik geen antwoord gekregen.

Minister Luc Martens : Wat de tewerkstelling betreft, ben ik het ermee eens dat men aan snelheid kan winnen wanneer de instanties dichterbij de mensen worden geplaatst en er een aantal tussenstappen worden afgezwakt. In de optie die ik verdedig, zal de tussenstap van de PEC's alvast wegvallen. In de multidisciplinaire teams zal men dossiers kunnen klaarmaken, die met een gunstig voorafgaand en via een specifieke procedure moeten worden beoordeeld. De beslissingen moeten worden genomen op een zo laag mogelijk niveau. Het is de bedoeling de procedure te versnellen door het verkorten ervan. Dit is onder meer van belang voor de tewerkstelling, waarbij soms wordt gevraagd om vlugger over de noodzakelijke attesten te kunnen beschikken.

Wat het pluralisme betreft, heb ik geen opdracht gegeven. Het Vlaams Fonds kent mijn opvattingen met betrekking tot de aantallen. Op het vlak van de levensbeschouwelijke

achtergrond is er zeker geen enkele aanwijzing gegeven om in een bepaalde richting te werken. Ik deel uw mening dat er een pluriformiteit moet blijven bestaan. Indien dit niet het geval zou zijn, zal ik u graag steunen in uw protest.

Mijnheer Swennen, er zijn op dit ogenblik enkel aanzetten tot kwalitatieve criteria, maar er bestaan geen criteria als such.

Men moet toegeven dat kwantiteit en kwaliteit nauw met elkaar verbonden zijn. Ik laat me liever behandelen door een dokter die dagelijks een hartoperatie uitvoert dan door iemand die slechts vier of vijf patienten per jaar heeft. Het feit dat er zoveel zijn en dat men in een eerste ronde tot een halvering komt, tast het pluralisme niet aan. Dit betekent helemaal niet dat het arbitrair zou zijn. De lineaire verhouding is in dit geval relatief rechtvaardig.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn opmerking maken in advocatentermen omdat ik al vijftien jaar advocaat ben. Er zijn advocatenkantoren die 400 of 500 zaken per maand behandelen, maar waar men anoniem en soms ook oppervlakkig, als een nummer wordt behandeld. Er zijn evenwel ook advocaat-stagiairs die de drie of vier zaken die zij per maand behandelen, koesteren en zeer intensief uitwerken.

Bovendien hebt u ook niet geantwoord op een ander deel van mijn vraag. Degenen die een groot aantal personen behandelen, hebben een relatie met een instelling, waardoor de garantie van onafhankelijkheid in gevaar komt.

Minister Luc Martens : Het decreet bepaalt dat de erkenning als multidisciplinair team veronderstelt dat er geen banden zijn met instellingen. Dit blijkt ook uit het dossier dat men moet indienen om te worden erkend.

Er bestaan natuurlijk netwerken en contacten van mensen, die een regionaal karakter kunnen hebben. Dit is onvermijdelijk, maar zij kunnen niet formeel zijn of niet als organisatie optreden. Deze voorwaarde staat in de wet en de naleving ervan wordt gecontroleerd.

De voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de minister, ik ben blij vast te stellen dat de eerste lijn van de multidisciplinaire teams de voorkeur heeft en in de toekomst een betere toegangspoort zal zijn voor de betrokkenen.

Uiteraard veronderstelt dat voldoende garanties voor de pluriformiteit van het aanbod en de regionale spreiding. Ook een efficiënte en effectieve controle van de onafhankelijkheid is noodzakelijk. Dit was een belangrijke ver-

Merckx-Van Goey

worvenheid bij het tot stand komen van het Vlaams Fonds. Wanneer u in die richting verder gaat, is het belangrijk dat de controle daadwerkelijk gebeurt en efficiënt is. De PEC's zouden een efficiëntere ondersteuning kunnen bieden inzake de kwaliteit van de verslagen die ze inbrengen.

Ik heb nog een concrete vraag naar de diverse multidisciplinaire teams die volgens het voorstel aan de raad van bestuur dreigen geschrapt te worden wanneer ze in beroep gaan. Op basis van welke criteria wordt dit beroep dan behandeld? Zijn dat de criteria die in een erkenningsbesluit van multi-disciplinaire teams staan of gaat dit terug op het aantal verslagen? Als er vaste erkenningscriteria zijn, dan neem ik aan dat de beroepsprocedure hierop zal gebaseerd zijn?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mevrouw, ik durf hierop niet antwoorden. Ik heb hier nog geen zekerheid over. Ik wil u dat later meedelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Actuele interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problematiek van het algemeen welzijnswerk

De voorzitter : Aan de orde is de actuele interpellatie van de heer Stassen tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de problematiek van het algemeen welzijnswerk.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen (Op de tribune) : Ik heb de ambitie om voor middernacht hiermee klaar te zijn. Mijnheer de voorzitter, deze morgen zei u dat we samen een lange dag ingingen, ik denk dat we hem ook samen zullen beëindigen, hopelijk voor twaalf uur.

Vlaanderen kent al jaren een rijke traditie van initiatieven in het welzijnswerk. Vroeger was er de armenzorg die door verschillende kloosterordes werd geleverd. Later werden antwoorden geboden op nieuwe actuele noden. Deze initiatieven kwamen ook buiten de katholieke zuil tot stand. Ik denk hier aan Centra voor Levens- en Gezinsvragen, CGSO, Jongerenadviescentra, opvangcentra voor thuislozen, vrouwen, jongeren, crisissituaties, enzovoort.

Tijdens de vorige zittingsperiode heeft de Vlaamse regering, terecht, geprobeerd deze nieuwe vormen van welzijnswerk te herstructureren en te hergroeperen in grotere gehelen. Zo ontstonden polyvalente centra voor algemeen welzijnswerk. De toenmalige minister, mevrouw Demeester, maakte van de gelegenheid gebruik om de techniek van budgetfinanciering voor het eerst in de welzijnssector uit te testen. Daar ben ik niet zo gelukkig mee.

Deze nieuwe, grotere centra kregen dan een forfaitair bedrag voor de werkingskosten en een enveloppe voor de personeelskosten. Met deze vastgestelde bedragen moesten deze nieuwe bestuursorganen het maar zien te redden. Of het nu met deze techniek van budgetfinanciering die voor het eerst werd toegepast te maken heeft of met andere kwesties, is misschien niet echt duidelijk. Feit is echter wel dat bij de start van dat decreet toch een aantal financiële consequenties verkeerd zijn ingeschat. Dat is na twee jaar toch wel duidelijk. Die kleine initiatieven – en dat zijn toch de meeste polyvalente centra nog altijd, ondanks die herstructurering naar groter gehelen – hebben een duidelijk tekort aan financiële middelen. Dat tekort heeft dan ook vaak desastreuze gevolgen.

Ik wil er snel overheen gaan, maar ik wil toch wel het volgende rekensommetje maken. We hadden in 1994, toen het vorige decreet er nog was, een tekort van ongeveer 28 miljoen frank. In 1995 zou het 35 miljoen frank bedragen en de prognose voor 1996 is 40 miljoen frank. Voor zo'n kleine sector kom je dus toch aan een structureel tekort, over drie jaar bekeken, van 100 miljoen frank. Eigenlijk is dit voor zo'n een kleine sector toch wel een onoverbrugbare kloof. We denken inderdaad dat het voor een aantal centra vijf voor twaalf is. Het faillissement is dan ook dichterbij dan we wel zouden denken.

We weten dat de overheid op geen enkele manier verplicht is om nalatighedsintrest te betalen aan VZW's. We weten dus ook dat die financiële problemen zeer groot zijn. Per personeelslid is er een tekort van ongeveer 180.000 frank. Dat is een zeer hoog bedrag.

Ik zou een vergelijking willen maken met het sociaal-culturele werk. Ook daar is een decreet gestart waar men de financiële consequenties niet voldoende heeft ingeschat. Ook daar heeft de overheid zich ook niet gehouden aan haar beloften in verband met financiën. Daar heeft de politieke en de administratieve overheid zich van hun engste kant vertoond. De vergelijking gaat echter toch niet helemaal op. In de sociaal-culturele sector ging het om een surplus van 150 miljoen frank, zeer terecht trouwens. Hier gaat het om een onderschatting van de budgetfinanciering. Dat kon volgens mij toch wel worden opgelost via de eenvoudige techniek van de bijkredieten bij de herziening van de begroting.

Stassen

Ik ben dan ook niet blij met de reactie van de heer Lauwers, die vorige week werd gepubliceerd. Hij trekt toch wel sterk van leer tegen de verzuiling. Hij zegt dat het sociaal-cultureel werk het niet heeft gehaald ten overstaan van het algemeen welzijnswerk en dat dit te maken heeft met de invloed en de sterkte van de verzuilde CVP in die sector. Ik denk dat het een beetje dom is om de twee sectoren tegen elkaar op te zetten. Die polarisatie heeft immers geen enkele zin. We hebben samen met de Volksunie en de VLD geprobeerd om dat sociaal-cultureel werk meer middelen te geven. We zijn daar jammer genoeg niet in geslaagd. Misschien komt dat nog wel.

Ik vind trouwens ook dat het argument van de verzuiling niet opgaat voor de polyvalente centra. Men weet dat de welzijnssector – ik heb het 10 jaar meegemaakt – nog altijd heel sterk is verzuild. We weten dat de katholieke zuil enorm sterk is, maar als er één gebied is binnen de welzijnssector waar de verzuiling gering is, dan is het toch wel het algemeen welzijnswerk, en zeker de polyvalente centra. Na de herstructurering zijn er, voor zover ik weet, bijna uitsluitend pluralistische centra ontstaan. In die zin is de verzuiling zeker niet doorgevoerd. We kunnen natuurlijk verwijzen naar de centra voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, die dus ook mee onder het decreet vallen van het algemeen welzijnswerk. Die vallen natuurlijk wel onder die verzuiling ; dat kunnen we niet ontkennen, maar die centra voor maatschappelijk werk van de mutualiteiten nemen toch wel een aparte plaats in. Misschien moet die positie eens opnieuw worden bekeken. Ik kom daar straks met een aantal vragen nog op terug.

Ik wil hier zeker niet beweren dat ik niet bezorgd ben over de verzuiling. Als we echter de verzuiling in de welzijnssector of in heel Vlaanderen konden terugdringen tot het niveau van de polyvalente centra, dan zou dit een zeer grote stap betekenen.

Vorige week heeft de CVP zich geroepen gevoeld om te reageren. In de pers hebben we gelezen dat ze 150 miljoen frank eisen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx-Van Goey heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : De heer Swennen en alle leden van de toenmalige Vlaamse Raad kunnen getuigen dat destijds eerst over het decreet is gestemd, en daarna een hele zittingsperiode is gewijd aan het formuleren en het bijsturen ervan – misschien voor de bevoegde minister wel tot vervelens toe. De CVP heeft toen heel uitdrukkelijk om de bijsturing van de uitvoeringsbesluiten gevraagd.

Dat de teksten zo scherp zijn en de tekorten aangeven, is misschien een gevolg van de verenigde inspanningen van de commissarissen. De minister was niet verplicht om de uitvoeringsbesluiten in de commissie te bespreken, maar we hebben dit toch herhaaldelijk kunnen doen. In die zin is er niet zomaar plotse aandacht van de CVP. Het gaat om een herbevestiging, en ook om steun aan de minister.

De heer Jos Stassen : Inderdaad. Dit is precies wat ik bedoelde toen ik zei dat het decreet onder een slecht gesternte is gestart. Zeker wat de personeelskosten betreft, zijn een aantal dingen niet ingeschat. Het is toch wel spijtig dat het twee jaar heeft geduurd voor de destijds bevoegde minister Demeester-De Meyer dit heeft willen inzien. Haar sterkste kant is zeker niet het toegeven van fouten.

Het is jammer dat er in al die jaren zoveel kansen tot bijsturing zijn gemist. Ik denk aan de herziening van de begroting, die tweemaal per jaar plaatsvindt, en aan het nieuwe regeerakkoord. Helaas is het zeven voor twaalf moeten worden vooraleer men heeft willen ingrijpen. Er zijn vermoedelijk een aantal afspraken gemaakt binnen uw fractie om er geen spelletje van te maken. Uiteindelijk ben ik toch blij dat er een eensgezindheid is bij een groot aantal politieke fracties omtrent de problemen van het algemeen welzijnswerk, en dat men die financiële problemen daadwerkelijk wil oplossen.

Nu moet ik mij echter tot de minister richten. Politieke partijen kunnen wel veel wensen – de kleine misschien iets minder dan de grote – , maar uiteindelijk moet de minister het beleid voeren. Mijnheer de minister, u hebt in de commissie gezegd dat u omtrent het miljoenentekort een inspanningsverbintenis wil aangaan, maar geen resultaatverbintenis. Kunt u die inspanningsverbintenis dan niet omzetten in een resultaatverbintenis, en zo snel mogelijk formeel verklaren dat u de tekorten van het algemeen welzijnswerk serieus zult aanzuiveren. Dat zou inhouden dat u het decreet met al zijn consequenties globaal uitvoert.

De financiële problemen van deze sector zijn deels te verklaren door een verkeerde inschatting inzake de budgetfinanciering. Mijnheer de minister, welke conclusies trekt u daaruit ? Blijft de enveloppenfinanciering een techniek die u, zoals in het regeerakkoord staat, in de hele welzijnssector wil invoeren ? Tonen de problemen met deze techniek, in een toch wel kleine sector als het algemene welzijnswerk, niet aan dat het enkel van kwaad naar erger kan gaan, als men dit naar grotere sectoren, zoals de gehandicapten- of bijzondere jeugdzorg, transposeert ? Welke conclusies trekt u uit het debâcle in verband met budgetfinanciering ?

Stassen

De verkeerd aangekaarte discussie in verband met verzui-ling heeft het voordeel dat op een onrechtstreekse manier de plaats van de centra voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen binnen het algemeen welzijnswerk in vraag wordt gesteld. Horen deze centra in feite nog altijd thuis in het algemeen welzijnswerk ? Zijn ze in eerste instantie niet gericht op de belangenverdediging van hun leden ? Dringt een nieuwe evaluatie van de plaats van deze centra zich niet op ?

Over evaluatie gesproken, als de financiële problemen hopelijk relatief snel van de baan zijn, is een inhoudelijk debat nodig dat aan de ene kant moet worden gestoffeerd door de decreetgever die de opdrachten en taken van het algemeen welzijnswerk moet afbakenen en daar de nodige middelen tegenover moet stellen. Gezien het late uur zal ik het niet doen, maar we kunnen het ook hebben over de bijkomende taken die daartegenover kunnen worden geplaatst. De sector probeert binnen zijn mogelijkheden het juiste doel te bereiken met de juiste doelgroep dan nog. Een permanente evaluatie wordt mijns inziens dag na dag noodzakelijker.

Ik stel me een aantal vragen die misschien in een debat binnen de commissie, waar hopelijk wat meer volk aanwezig zal zijn dan in deze plenaire vergadering, kunnen worden aangesneden. Wat zijn nog altijd de taken voor het preventieve welzijnswerk ? Moeten er nieuwe noden worden ingevuld ? Krijgt de sector de nodige middelen, zowel qua personeel als qua werkingskosten ? Slaagt de sector in zijn preventieve taak ? Kan het algemeen welzijnswerk de bijzondere jeugdzorg, die door allerlei situaties zwaar is belaagd, niet voor een stuk ontlasten door een aantal dossiers over te nemen, bijvoorbeeld inzake generatie-armoede of een aantal situaties waarin jongeren van thuis weglopen. Bereikt het algemeen welzijnswerk de mensen die het behoort te bereiken ? Over al deze vragen kunnen we samen met u en met de sector in minder beladen tijden eens rustig van gedachten wisselen.

Met mijn betoog wilde ik het debat en de problemen inzake het algemeen welzijnswerk in een stroomversnelling brengen. Mijnheer de minister, ik hoop van u een aantal duidelijke antwoorden te krijgen. Preventief werk in de welzijnssector is zeker heel moeilijk te kwantificeren. Welke problemen werden voorkomen en welke bijkomende problemen zouden er zonder preventie zijn ? Daar kan men alleen maar naar gissen. Het is misschien stof voor astrologen of sterrenwichelaars, ik ben daar niet thuis in. Maar als we over een efficiënt en effectief opgebouwd preventief werk beschikken, moet het op termijn resultaten opleveren en moet het een aantal andere duurdere sectoren binnen het welzijnswerk ontlasten.

De voorzitter : De heer De Ridder heeft het woord.

De heer Peter De Ridder (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het decreet op het algemeen welzijnswerk had de bedoeling een kader te scheppen om de versnippering en overlapping in de sector tegen te gaan en daardoor de naadloze zorg beter in de praktijk te kunnen brengen.

Dit neemt niet weg dat er in deze sector een aantal structurele problemen zijn, zoals de lasten van 1994 en 1995. De heer Swennen heeft in dit verband, tijdens de begrotingsbespreking in de commissie voor Welzijn en Gezondheid en later ook in de plenaire vergadering, gepleit voor een snelle en bevredigende oplossing.

Mijnheer de minister, u hebt zich toen uitdrukkelijk geëngageerd. Anders hadden we het begrotingsontwerp ter zake trouwens geamendeerd, zoals we hadden aangekondigd. In uw beleidsbrief vinden we mooie woorden over samenwerkingsverbanden, verantwoordelijkheidszin en de kwaliteit van de organisatie en de zorg. Gezien het grote belang van een goed functionerende preventieve eerstelijnszorg staan we hier volkomen achter.

Maar dan moet de sector ook de nodige financiële middelen krijgen om haar taak naar behoren te kunnen vervullen. In dat verband steunen we uw initiatieven, mijnheer de minister, om de huidige financiële malaise op te lossen. We vragen echter ook dat u de sector niet langer in onzekerheid laat, en zo snel mogelijk in actie treedt. De heer Stassen heeft het over een stroomversnelling.

Over een deelaspect van de moeilijkheden in het algemeen welzijnswerk heb ik een vraagje. Een samenwerkingsverband uit het Leuvense, met name IMPAC, heeft haar erkenningsdossier op 25 september 1995 ingediend, en hierop nog geen antwoord ontvangen. Is deze achterstand een gevolg van de financiële moeilijkheden in de sector ? Zult u opdracht geven om deze dossiers zo snel mogelijk af te handelen ? Deze onzekerheid weegt immers op de organisaties.

De voorzitter : De heer Vandendriessche heeft het woord.

De heer Bart Vandendriessche (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil nog even de stelling van onze fractie samenvatten. De overheid is aansprakelijk voor foutieve inschattingen : dat is ons uitgangspunt. Ze moet zo snel mogelijk de tekorten, die het gevolg zijn van haar foute berekeningen, bijpassen. De minister mag de optimale werking en de continuïteit van de sector niet langer in het gedrang brengen. Het gaat immers om het leveren van een laagdrempelig aanbod, dikwijls ten behoeve van kansarmen. We hebben de minister hier bij herhaling op gewezen, en om een snelle oplossing gevraagd.

Vandendriessche

Bij verschillende gelegenheden heeft de minister zich in commissievergaderingen tot duidelijke engagementen verbonden voor een concrete bijsturing tijdens de begrotingscontrole voor 1996. We zullen daar nauwgezet op toezien. We stellen voor om ook een versnelde en wezenlijke voorschottenregeling in te voeren, zodat liquiditeitsproblemen in de toekomst onmogelijk worden.

Ik heb ook nog enkele vragen. Kan de minister bevestigen dat het structurele tekort tot op heden ongeveer 150 miljoen frank bedraagt ? Overweegt de minister een ingreep in de regelgeving Algemeen Welzijnswerk om financiering en werkingsvoorwaarden in de toekomst compatibeler te maken ? Wanneer zullen de instellingen hun inhaalbedragen ontvangen ?

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met de hervorming werd een schaalvergroting beoogd. Toch werd aan deze hervorming een enveloppesysteem verbonden. Maar de grondslag voor deze herstructurering was eigenlijk voor iedereen gelijk. Halle-Vilvoorde vormt in dat verband een groot probleem. Inzake ambulant welzijnswerk zijn er ook op andere plaatsen nog grote problemen.

Uw voor-voor-voorganger mevrouw Steyaert heeft een universitaire studie laten uitvoeren door de KUL, waar de blinde vlek van Halle-Vilvoorde op tevoorschijn kwam. Halle-Vilvoorde heeft 550.000 inwoners maar beschikt over geen enkel erkend polyvalent-ambulant welzijnswerk. Ik zou willen vragen om hier toch de nodige aandacht op te vestigen.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, collega's, het verbaasde me dit onderwerp op de agenda terug te vinden als een actuele interpellatie. We hebben dit immers uitvoering in de commissie besproken. Sindsdien heb ik alleen geprobeerd te doen wat ik moest doen : het dossier opvolgen en de afspraken nakomen. Ik was dan ook verbaasd : er is niet zoveel nieuws te melden. Het bijblad voor de begroting 1996 zal nog worden besproken. Of ik mijn inspanningsverbintenis nakom, zal op dat moment moeten blijken. Ik doe mijn best. Ik dacht dat een actuele interpellatie betrekking had op een actueel politiek feit en wees op een zekere ernst van het probleem. Ik heb niet het gevoel dat dat hier het geval was. Het gaat inderdaad om een groot probleem, maar het speelt niet onmiddellijk in op de actualiteit. Met veel deemoed leg ik me neer bij de wil van dit parlement – dat wil ik benadrukken – en ik ben dan ook aanwezig.

De voorzitter : De heer Swennen heeft het woord.

De heer Guy Swennen : Mijnheer de minister, de voorzitter mag me bijtreden inzake de vraag waarom het een actuele interpellatie is geworden. Ik vermoed dat dit het gevolg is van het communiqué, dat vorige week werd verzonden door de CVP-fractie. De voorzitter heeft dan ook geoordeeld dat het hier ging om een probleem met een dringend karakter.

Minister Luc Martens : Mijnheer Swennen, ik kan u een aantal actuele politieke problemen suggereren die misschien aanleiding kunnen geven tot een beter politiek debat dan dit. Er blijft hoe dan ook een probleem bestaan.

Ingevolge de besprekingen in de commissie is er op mijn aandringen een inter-kabinettenwerkgroep opgericht waaraan het kabinet Demeester en mijn kabinet deelnemen. Het hele probleem werd er grondig geanalyseerd. We hebben ons daar beraden over de grootte van het tekort, de manier waarop het tot stand is gekomen ? We zijn vervolgens teruggegaan tot 1990 toen er nog een overschot op de begroting was. Op basis van de periode 1991 tot en met 1996 werd een projectie voor 1996 gemaakt zodat we een uitspraak zouden kunnen doen over wat de gevolgen kunnen zijn als we de situatie bij ongewijzigde omstandigheden op zijn beloop laten. We hebben dan ook een schatting gemaakt van het vermoedelijke tekort op het einde van 1996.

De exploitatie werd jaar na jaar zeer grondig geanalyseerd om een verklaring te vinden voor de opeenvolgende tekorten. Ieder jaar dienden zich nieuwe elementen aan. Zo heeft het aanvankelijke overschot aangezet tot enige overmoed bij het opvullen van het kader. Men had immers een foutief beeld van de situatie op het terrein. Dat rapport ligt vandaag voor. Er werd nu afgesproken om na te gaan waar de verantwoordelijkheid voor de fouten ligt. Licht die bij het beleid en bij verkeerde inschattingen van de administratieve diensten en hun omzetting in uitvoeringsbesluiten ? Waar hebben de instellingen het ontwijken van de reglementen via een aantal interne omzendbrieven verheven tot een beleid met het oog op de maximalisering van het profijt ? De omvang van de problematiek is ingeschat, maar we moeten de wederzijdse verantwoordelijkheden van de overheid en van de instellingen nog precies bepalen. We weten dat er niet alleen van fiscale ontwijking sprake is, maar ook van oneigenlijke toepassing van de wet.

We willen bepalen hoeveel speling op de toepassing van de reglementering zat. De analyse is gemaakt en ik blijf erbij dat de oplossing moet worden gevonden in het kader van de begrotingscontrole van 1996. Op dat ogenblik moeten we in staat zijn het verleden aan te zuiveren, de tekort-

Martens

ten weg te werken en uit te betalen wat moet. Meteen zullen we ons eveneens de vraag moeten stellen welke maatregelen we moeten nemen opdat we in de toekomst ook in staat zouden zijn te betalen wat we moeten betalen. Met andere woorden, de uitwassen die aanwezig zijn, moeten we wegwerken. Moeten we die budgetfinanciering zoals die nu voorligt opnieuw bekijken? We zullen wellicht naar een ander model moeten evolueren, maar die oplossing ligt vandaag nog niet voor. In elk geval zullen we één en ander scherp moeten stellen bij de berekening van de loonsubsidiëring en de anciënniteit. We zullen ons ook de vraag moeten stellen of het wel opportuun is de kloof die vandaag bestaat tussen het residentiële en het ambulante welzijnswerk te handhaven. Al deze elementen kunnen mee worden opgenomen in een mogelijk debat. In de toekomst zullen we ons moeten afvragen hoe we de blinde vlekken alvast kunnen wegnemen. Voor dat doel hebben we in de begroting in zowat 15 miljoen frank voorzien, waarmee we hopen een viertal blinde vlekken te kunnen wegnemen.

Een tweede vraag is hoe we een aantal onevenwichten – de heer Van Vaerenbergh gaf er een voorbeeld van in zijn arrondissement – kunnen verhelpen. Ook daarvoor moeten we zeker een oplossing vinden, ook al zijn de middelen vandaag niet evident aanwezig.

Ten derde, we moeten zien wat de setting is qua opdracht van die eerste lijn van de algemene welzijnszorg voor de polyvalente centra. Het is duidelijk dat zich een aantal problemen aandienen, waaraan men vandaag vanuit een specialistische dienstverlening tracht tegemoet te komen, of waaraan men vandaag niet tegemoet komt. Men kan in dit verband denken aan thuislozenzorg, mishandeling, de adoptieproblematiek en probleemjongeren. Bij dit laatste zou het de bedoeling moeten zijn deze zo weinig mogelijk de status van bijzonder aan te meten. Met andere woorden, ze moeten wel bijzonder zijn alvorens ze in de Bijzondere Jeugdzorg terechtkomen. Men moet trachten ze eerder op te vangen. De keuze voor het versterken van dat algemeen welzijnswerk in de eerste lijn, waar ik persoonlijk een groot voorstander van ben, zal hoe dan ook een supplementaire budgettaire inspanning vragen. De inspanning is dus driedubbel. Enerzijds moeten we maken dat het verleden wordt aangezuiverd.

Voorts moet ervoor worden gezorgd dat blinde vlekken en onevenwichten worden weggewerkt. Verder moet een en ander in zijn volle kracht kunnen opereren, en daar deel ik uw mening, mijnheer Stassen. We moeten erin slaagen om op die manier en in een vroeger stadium op te treden zodat de zwaardere zorg met een zwaardere kostprijs minder op het terrein aanwezig is. Dat is de lijn die we voorhouden.

Als men me vraagt wat ik dan doe met de erkenningen, ben ik daar vrijmoedig in: als er geen geld is, blijft de sleutel op de kast en de portefeuille wordt dichtgehouden. Ik heb geen zin om door te gaan in een verhaal dat alleen maar de schuldenlast groter zal maken, dan houd ik liever de deur gesloten tot er opnieuw een propere toestand is. Ik wil de meter opnieuw op nul zetten om van daaruit te kijken wat er in de toekomst kan gebeuren.

Dat is een korte periode, maar we moeten er hoe dan ook door. Ik wil geen engagementen nemen waarvan ik niet zeker ben of ik ze morgen kan nakomen. We belanden dan in het verhaal van de kinderdagverblijven waarbij iedereen mij brieven schrijft met de melding dat er indertijd investeringen mogelijk waren en de verwachting koesterde dat hier ook werkingsmiddelen aan zouden worden verbonden, en nu blijken die werkingsmiddelen er niet te zijn.

Op die manier gedraagt de overheid zich niet als een betrouwbare partner, en dan kies ik liever voor een wat afgeslankte overheid die ten minste betrouwbaarder is dan een overheid die een stoere borst opzet en achteraf moet vaststellen dat ze haar engagementen niet kan waarmaken. Op dit ogenblik is er dus sprake van een soort van bewarend gedrag omdat ik niet zeker ben over de toekomst.

Mijnheer Vandendriessche, u stelde de vraag over de financiële omvang die zeker tot 115 miljoen frank kan oplopen. Ik sluit zelfs niet uit dat het iets meer zou kunnen zijn. U vroeg zich af of dit zal verplichten tot ingrepen, en daarop antwoord ik bevestigend. Een en ander zal moeten gebeuren tegelijkertijd met de budgetcontrole en de bespreking in het parlement.

Ik heb er geen zicht op of men de mensen bereikt die men wil bereiken. We zullen een stuk kwaliteitsontwikkeling op gang brengen. We zijn klaar met een voorontwerp van decreet voor het welzijnswerk, en ik vind dat een deel van de kwaliteit erin bestaat de klant te vinden waarvoor een en ander is opgericht.

De ingebouwde centra vereisen natuurlijk een specifieke discussie. Men kan niet ontkennen dat ze op een aantal plaatsen nuttig werk verrichten.

Ik ontken niet dat daar een zekere realiteit speelt, maar anderzijds is het ook zo dat we dat debat over de verzuijing kunstmatig blijven voeren.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de minister, ik had ook een vraag gesteld in verband met uw opinie over de enveloppefinanciering als middel binnen het welzijnswerk. Kunt u daar een korte reactie op geven?

Minister Luc Martens : Ik vind dat we moeten beschikken over instrumenten die leiden tot een zekere beheersing van de kost. Men moet als overheid de zekerheid hebben dat als middel zijn vooropgesteld, men ook het doel kan bereiken dat daarmee wordt beoogd. Dat zou kunnen betekenen dat men naar een vorm van budgetfinanciering evolueert.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : De minister zegt dat de overheid een betrouwbare partner moet zijn, en ik onderschrijf dat. Ik heb het voorbeeld aangehaald van de vroegere centra voor levens- en gezinsvragen die het best waren betoelaagd. Op dit ogenblik werkt een dergelijk centrum, dat niet is erkend als een politiek centrum, met een enveloppesysteem dat niet hetzelfde is. Tegenover dat centrum heeft de overheid niet echt betrouwbare partner gespeeld.

De voorzitter : De heer De Ridder heeft het woord.

De heer Peter De Ridder : Ik wil nog even terugkomen op die erkenningsdossiers. U zegt dat u daaromtrent nu geen engagementen kan aangaan. Ik zou willen vragen of u dezelfde inspanningsverbintenis die u in verband met de financiële problematiek bent aangegaan, ook zou willen doorzetten in het kader van het snel afhandelen van de dossiers.

Minister Luc Martens : Ik deel uw mening ter zake. De regering zal een hiërarchie moeten opstellen in de voorliggende uitdagingen. Ik herhaal dat wij de schulden van het verleden moeten wegwerken. Het netwerk van de polyvalente centra moet voldoende fijnmazig zijn, met een evenwicht in de bezetting. Ten slotte moet het de opdrachten en de nieuwe uitdagingen ook kunnen waarmaken.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, ik kondig een met redenen omklede motie aan. We willen geen extra druk uitoefenen. We verwachten wel dat de minister

de nodige inspanningen zal leveren door er een exacte datum op te zetten.

Minister Luc Martens : Mijnheer Stassen, ik beklemtoon dat ik die verbintenis wil aangaan. Het resultaat zal er komen na collegiaal overleg.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Stassen, De Ridder, Van Vaerenbergh en Vandendriessche en mevrouw Avont-roodt werd tot besluit van deze actuele interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Ik stel voor het bepalen van datum, uur en agenda voor de volgende vergadering aan het Bureau en uw voorzitter over te laten.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten op donderdag 8 februari 1996 om 0.20 uur.*
